

Četrtek, 16. junija 2005, št. 24, leto X., ISSN 1408-0494, vsak četrtek, cena 550 SIT • 2,35 EUR • 36 HRK

DEMOKRACIJA

**Pozitivni
signali z Brionov**

Anton Rop situacije nima več
pod nadzorom. Minuli teden je
Liberalna demokracija Slovenije
začela dobesedno pokati po šivih.

Nedavno se mu je še smejalo

SLOVENIJA
Ideološko
frekvenčno
omejevanje

TUJINA
Vrnitev
nočne more
iz Srebrenice

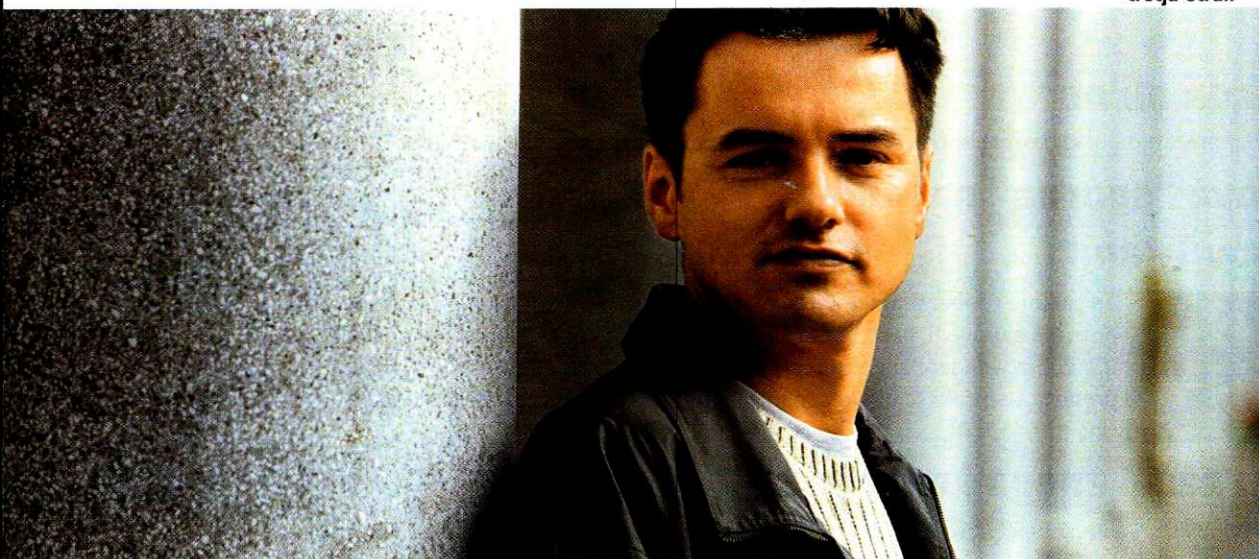

INTERVJU
Tim Simmons
Več je stvari,
ki nas povezujejo

Smile[®]

MINISTER ZA ZDRAVJE OPOZARJA:
PREKOMERNO PITJE ALKOHOLA ŠKODUJE ZDRAVJU!

V slogu ruskega tanka

Odstop tiskovnega predstavnika vlade Jerneja Pavlina, odkrivanje napravnosti v Skladu kmetijskih zemljišč RS, medijski napadi na kmetijsko ministrico Marijo Lukačič, čedalje večje napetosti znotraj liberalne demokracije in žalna slovesnost na Teharjah so bili dogodki, ki so zaznamovali pretekli teden.

Pavlin je, ko je odstopil, ravnal načelno in odgovorno. Priznal je svojo napako in zanjo tudi odgovarjal. V nasprotju s številnimi funkcionarji in javnimi uslužbenci v preteklih letih, ki so se svojih položajev kljub nesposobnosti, zlorabam in napakam oklepali kot pijanec plota, je vladni tiskovni predstavnik pokazal evropsko politično kulturo, v kateri je prevzemanje odgovornosti merilo verodostojnosti in pokončne drže posameznika. Za afere, povezane s kmetijstvom, bi moral marsikdo odgovarjati, vendar za zdaj prav gotovo ne kmetijska ministrica. Slednja je na položaju pol leta in počasi stvari premika na bolje. Nedvomno se je mogoče strinjati s predsednikom vlade, ki ugotavlja, da so afere v kmetijstvu posledica "popotresnih sunkov" zaradi izidov zadnjih parlamentarnih volitev. Po njegovo to ne zadeva neposredno sedanje koalicije, ampak gre za odgovornost tistih, ki so z državo upravljali v preteklosti. Pristojni organi tako preiskujejo dogajanje v zvezi z izgubljenimi dokumentacijo o kmetijskih subvencijah in prodajo kmetijskih zemljišč. Pričakujemo, da bodo sprejeti potrebni ukrepi, ki bodo zadeve popravili, pa tudi to, da bo za morebitne nepravilnosti končno nekdo odgovarjal.

Zadnjih štirinajst dni je večina medijev delovala neverjetno usklajeno, tako kot v "starih časih". V Pavlinovem primeru je zadevo sprožila Mladina, sledili pa so ji praktično vsi in vladnega tiskovnega predstavnika pribijali na križ. Ko je Pavlin odstopil, so našli novo tarčo – kmetijsko ministrico Marijo Lukačič in ji očitali vse mogoče. Pravi medijski orkester. Še enkrat se je pokazalo, da slovenski medijski prostor potrebuje spremembe ...

Spremembe se nedvomno dogajajo v Liberalni demokraciji Slovenije, ki po porazu na jesenskih državnoborskih volitvah tone čedalje globlje. Minuli

teden smo bili priče razkolu v ljubljanski LDS in odstopu Romana Jakiča, generalnega sekretarja stranke. Predsednik stranke Anton Rop se je po Jakičevem odstopu sprenevedal, da se je slednji za to odločil iz osebnih razlogov in zaradi želje, da bi se bolj angažiral v ljubljanski mestni politiki. Jakič je še isti dan Ropa demantiral in dejal, da je njegov odstop vsebinski. In kot je slišati, je odstopil predvsem zato, ker je z Ropom zaradi njegovih histeričnih (diktatorskih) izpadov praktično nemogoče delati. Na to kaže prigoda, ki jo je popisal profesor na FDV Milan Balažic, kolumnist Financ in član liberalne demokracije. Pretekli teden je v tem poslovnem dnevniku objavil kolumno, ki je bila kritična do Antona Ropa. Slednji ga je zato v navalu jeze takoj poklical. "Brez kurtoaznega uvoda mi je Tone s slogom ruskega tanka v nekajminutnem histeričnem izpadu s povzdignjenim glasom, ki ne trpi ugovora, razložil, da ne bo nikoli odstopil s predsedniškega položaja, še najmanj pa zaradi mojih kolumen. Naj si ne delam iluzij, da mu kaj morem. Da bo raje pustil, naj se LDS razbije na dvoje, 'mi' pa bomo pri tem ostali brez vseh poslancev, ki jih popolnoma nadzira. Na morebitnem kongresu ne bi imeli nobene možnosti za prevzem LDS, sicer pa kongresa tako ali tako ne bo sklical. Naj se ne zanašam na Školčca, Anderliča in podobne, ki so že dokazali svojo popolno nesposobnost v vseh pogledih. In da tipi, kot moja malenkost, razbijamo stranko. Po Tonetu tega v prihodnje ne bom več počenjal kot član LDS. Ko mi ga je ediničrat uspelo ustaviti z vprašanjem, ali me bo vrغل iz stranke, je odvrnil, da se on s takimi umazanimi podrobnostmi ne bo ukvarjal, bodo že njegovi poskrbeli zame. Nato je vrغل slušalko in 'pogovor' je bil končan." Zgodba je nadvse poučna in pove veliko o tem, kakšen človek vodi liberalno demokracijo. V preteklih letih so liberalni demokrati največji opozicijski stranki pogosto očitali, da jo vodi človek, ki naj bi mu bili blizu nekakšni diktatorski prijemi, sedaj je povsem očitno, da se je njim zgodil "diktator".

Ob vsem tem se zdi, da so bile Drnovškove besede izpred nekaj let, da se bodo pobili brez njega, prav preroške. Najbrž pa ni pričakoval, da bo ta "prerokba" veljala predvsem za njegovo nekdanjo stranko. Če je člane LDS prej povezoval oblastno-finančni interes, je tega s prihodom v opozicijo konec. Če so bili prej zaradi tega še pripravljeni trpeti avtoritarne izpade svojega predsednika, je danes prag njihove potrpežljivosti precej nižji. Čas delovanja politikov v slogu lomastenja ruskih tankov je v Sloveniji minil. Seveda pa je vprašanje, ali se bodo v LDS Ropa odkrižali ali pa bodo dopustili, da jih bo povozil ...

Metod Berlec

Čas delovanja politikov v slogu lomastenja ruskih tankov je v Sloveniji minil. Seveda pa je vprašanje, ali se bodo v LDS Ropa odkrižali ali pa bodo dopustili, da jih bo povozil ...

9 Evropa da ali ne

Kakor koli že obračamo položaj in iščemo prisposodbe, dejstvo je, da je v Evropski zvezi nekaj zaškripalo.

11 Pavlinova "sporna" navodila

12 Eldeesov Titanik

Dogajanje v Liberalni demokraciji Slovenije, največji opozicijski stranki, potrjuje napovedi, ki so jih na lanskem zadnjem kongresu stranke posredno in neposredno izrekli nekateri njeni člani, da kadrovska in programska prenova v stranki še ni končana. Nasprotno, zdi se, da se je šele začela.

16 Izhod iz začaranega kroga?

Prejšnji petek so postali Brioni prizorišče dolgo pričakovane skupne seje hrvaške in slovenske vlade. Premierja Janša in Sanader obljubljata pozitivni premik v odnosih med državama, ki so bili v preteklosti pogosto precej načeti.

18 Revizorji potrdili nepravilnosti

20 Nedotakljiva trdnjava

26 Frekvenčno omejevanje

31 Vrnitev nočne more

Krvavi dogodki, ki so se pred desetimi leti zgodili v Srebrenici, še dolgo ne bodo pozabljeni. Svetovno javnost je pretresel posnetek, na katerem so brutalni umori civilistov iz Srebrenice, ki jih je izvedla srbska paravojaška skupina. Čeprav sta potek dogodkov in število žrtev iz Srebrenice že dolgo znana, pa tistih, ki so odgovorni za morijo, roka pravice še ni dosegla.

34 Več je stvari, ki nas povezujejo

Pogovor s Timom Simmonsom

Britanci imamo drugačno miselnost od mnogih drugih, imamo drugačno zgodovino in kulturo in morda nas tudi zaznavajo kot drugačne. Dejansko pa je več stvari, ki nas z Evropo povezujejo, kot pa tistih, ki nas razdvajajo. Mislim, da se Rokavskemu prelivu včasih daje prevelik pomen. Nismo druga celina, smo otok na robu Evrope ...

44 Zavezništva in delitve

56 Veselični šport

Če je Charles Darwin definiral naravno selekcijo prek evolucije, potem pretep sodi v poglavje o boju za obstanek.

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62

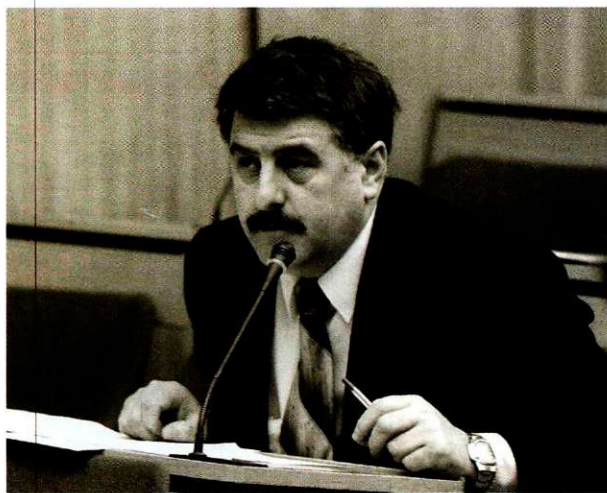
Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtčnik, Gašper Blažič, Ales Kocjan, Mitja Volčanšek, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic, Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: SAFO, Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbaher; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poština plačana pri pošti 1102. Fotografija na naslovnici: BOBO

Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo polnoletno s prvo revijo v mesecu. Odlage sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Zmanjšuje se ugled kmetijstva

Alojz Sok, predsednik odbora DZ za kmetijstvo in vodja poslanske skupine NSI

Kako bi ocenili delovanje vašega odbora in kakšni so njegovi cilji za prihodnost?

Kmetijska politika je bolj ali manj del skupne evropske kmetijske politike. Večino odločitev, ki so pomembne za kmetijstvo, sprejema evropska komisija. V času prilagajanja Slovenije EU je odbor DZ za kmetijstvo sprejemal številne zakone oz. uskladi našo kmetijsko zakonodajo z evropskim pravnim redom. Sedaj ko smo polnopravni člani EU, je dela na zakonodajnem področju bistveno manj. Zaradi tega se je v dosedanjem delu naš odbor veliko več ukvarjal s tematskimi vsebinami, kot so obdavitve v kmetijstvu, problemi rej-skih organizacij, lovstva ... skratka, obravnaval je splošno stanje v kmetijstvu. V tem času je ministrstvo za kmetijstvo začelo pošiljati v DZ tudi predloge zakonov in do konca leta jih bo odbor obravnaval kar nekaj: za veterino, vinarstvo, sklad kmetijskih zemljišč, davčno zakonodajo itd. Kar se tiče dosedanjega dela, lahko rečem, da je delo odbora potekalo gladko, brez nesoglasij med pozicijo in opozicijo.

Kako komentirate dejstvo, da se v zadnjem času na področju kmetijstva odkriva toliko novih afer? Se s tem zmanjšuje ugled slovenskega kmetijstva?

Kmetijstvo je zelo kompleksno in izredno težavno področje. Na tem segmentu se je nakopičilo veliko težav že v prejšnjem sistemu, nekaj pa tudi po demokratičnih spremembah zaradi fevdalizacije kmetijskega ministrstva. Očitno pa je, da je sedanja menjava na vrhu omogočila, da nekateri nakopičeni, vendar utišani problemi tako ali drugače prihajajo v javnost. Afer, če jih tako imenujemo, so bile tudi že prej; naj spomnim na nedokončano zgodbo o kloramfenikolu v mleku. Vsekakor pa novejša afere, ki so povezane z neobstojem evidenc o finančnih transakcijah v letih 1991 do 2000, ter obtožbe na račun sklada kmetijskih zemljišč močno zmanjšujejo ugled slovenskega kmetijstva. Še zlasti zato, ker javnost težko razume, da so subvencije del evropske kmetijske politike in jih Slovenija izvaja tako kot vse države članice EU. Ker gre za veliko denarja, mora jav-

nost vedeti, kam ta dejansko gre. Zato imajo zadnje afere tudi pozitivno plat – da se morebitne nepravilnosti odpravijo.

Kako resno jemljete obtožbe g. Milana Kuštra, nadzornika Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, ki obtožuje predvsem vidne člane SLS, da so se s prekupčevanjem z zemljišči denarno okoristili?

V odboru za kmetijstvo čakamo na poročilo nadzornega odbora sklada, ki je dolžan poročati DZ. Poročila prejšnjih let so sicer vsebovala opozorila na nekatere težave pri delu sklada, nikoli pa v njih ni bilo opozoril na nepravilnosti, o katerih govori g. Kušter. Te nepravilnosti so tolikšne, da jih bo treba dokazati oz. ovreči. To pa je seveda delo za organe pregona, ki že raziskujejo očitane nepravilnosti. Sam ne želim dajati vrednostnih sodb, dokler ne bodo očitana dejanja potrjena oz. ovržena.

Še vprašanje o izgubljenih podatkih v zvezi dodeljevanjem subvencij kmetijskega ministrstva. Menite, da so se v preteklosti subvencije res delile "po domače" in so zaradi tega dokumenti skrivnostno izginili?

Dejstvo je, da je kmetijske subvencije do ustanovitve Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, to je do leta 2000, določalo Poslovno združenje za prehrano na podlagi letnih vladnih uredb. Ta gospodarska družba je vsako leto podpisala pogodbo z ministrstvom in je poslovala mimo zakona o upravnem postopku, kar pomeni, da ni izdajala odločb in sklepov. Poslovno združenje za prehrano tudi ni imelo javnih pooblastil. Finančna sredstva so se z odobritvijo ministrstva za kmetijstvo izplačevala prek hranilno-kreditnih služb pri kmetijskih zadrugah na podlagi skupnih seznamov. Posebne evidence se torej niso izdelovale in tudi komisije, ki bi odločale o prispelih vlogah, niso delovale, kot bi po odredbi morale. Ali je šlo pri tem za interes ali nevestnost, je težko odgovoriti. Zdajšnja vlada in odbor za kmetijstvo pa vztrajata pri stališču, da je treba evidence izdelati za nazaj. Ta čas se zdi, da je to mogoče, saj večina podatkov od leta 1995 po zagotovilih agencije obstaja. S pomočjo zadrug in HKS naj bi bilo mogoče vzpostaviti tudi evidenco za obdobje od leta 1991 do leta 1995. Upam, da bo mogoče objaviti seznam, tako kot je objavljen za dobitnike sredstev Šapard. **Gregor Drnovšek**

Državna žalna slovesnost na Teharjah (Stran 10)

Proti filtriranju novic (Stran 15)

Bolni ali leni? (Stran 22)

Študentski vrtljak (Stran 24)

Poplava tekstila (Stran 28)

Veliko duševno bolnih (Stran 30)

Naša umetnost v Chicagu (Stran 39)

Župancičeve nagrade 2005 (Stran 40)

Preganjanje Cerkve (Stran 42)

Praznik situl (Stran 46)

Batmanova nova vloga (Stran 48)

Vse je v glavi (Stran 55)

Slakova osebnost (Stran 59)

Kmet in cesar (Stran 62)

Spomeniki revolucionarjem! (Stran 65)

Sporna nagrajenka (Stran 66)

Ropovo preračunavanje

Finančni strokovnjak in nekdanji finančni minister Anton Rop je izračunal, da je gospodarska rast v prvem trimesečju letošnjega leta padla za 40 odstotkov, za kar naj bi bila kriva sedanja vlada. Če vemo, da se slabi ali dobri ukrepi vlade na področju uravnavanja gospodarske rasti pokažejo šele po več mescih, včasih pa tudi letih, je jasno, da je za padec gospodarske rasti, če je do njega res prišlo, kriva njegova vlada. Mogoče pa bi bilo bolje, če bi se Rop ukvarjal z lastno stranko, zanj očitno pretežke izračune pa bi za nekaj časa prepustil tistim, ki se na to spoznajo.

Oropani

Poletje je čas za preživljanje prostih dni ob morju in nič čudnega ni, da so tudi naši politiki z mislimi že pri dopustih. Zato jim lahko oprostimo, če jim v splošni raztresenosti včasih kakšna misel malo hitreje odrbi iz glave, kot bi jim sicer. Nekaj takega se je menda zgodilo pri prvem vladnem piarovcu Jerneju Pavlinu zaradi nekakšne elektronske pošte, s katero naj bi bil pozival tiskovne predstavnike z ministrstev, naj čim manj komunicirajo s tednikom Mladina. A to še nič – ko bi le vedeli, kako letijo misli iz (še vedno) prvaka LDS Antona Ropa, ki je znan po svoji veliki iskrenosti. Tako je lani poslancu Francu Kanglerju po mobilnem telefonu povedal nekaj sočnih, zlobnih pa pravijo, da tudi na internih strankarskih sestankih prav nič ne varčuje z besedami. Netipičen Gorenjec torej (Rop živi v Vodicah).

Kdo ve, kaj se Ropu te dni plete po glavi, ko mu tako rekoč pred nosom razpada svetniška skupina v ljubljanskem mestnem svetu. Brzko ne mu ni prijetno, ko se spomni pregovora, da podgane najprej zapustijo potapljačo se ladjo. Razlog za odhod svetnikov iz LDS naj bi bil menda v tem, da nočejo več podpirati vladajoče ljubljanske nomenklature pod vodstvom Danice Simšič, ki očitno ni sposobna obnoviti niti starega stadiona za Bežigradom, hkrati pa z vsem srcem podpira graditev džamije (pa kaj potem, če ustava zapoveduje ločitev verskih skupnosti od države). Nič čudnega torej, da so ljubljansko županjo začeli že pred dvema letoma klicati Fatima, čeprav ni čisto jasno, ali je mišljeno muslimansko žensko ime ali ime krščanskega romarskega kraja na Portugalskem. No, poglaviten krivec za nestrinjanje z županjo naj bi bila prodaja banke SIB in znamenita gondola na Ljubljanski grad (njena postaja je – kako simbolično – pri Lutkovnem gledališču Ljubljana).

Seveda vse to še ni razlog za preplah. Vsaj tako zagotavlja Rop in skuša pomiriti javnost, da je LDS še vedno največja opozicijska stranka in da ima še vedno vse niti v svojih rokah. Še vedno zgodba o uspehu torej, pa čeprav v opoziciji. Pravijo, da se Rop boji, da bi ga odžagali in na njegovo mesto nastavili nekoga drugega. Po zadnjih informacijah naj bi bil Ropu najnevarnejši Kacin (pa ne zato, da bi ga tepel s časopisom po glavi), drugi pravijo, da je Ropu nevarnejši njegov politični mentor Milan Kučan. Tretji pa menijo, da je pravzaprav vseeno, kdo ga zamenja, ker naj bi bila Kacin in Kučan tako ali tako skupaj kupovala orožje v Izraelu. Četrtri spet trdijo, da za Ropa ne bo nobene nevarnosti, če ga snamejo z vrha stranke, saj ga od tam lahko odnesejo le z nogami naprej.

Seveda bi bilo grdo, če bi liberalnim demokratom izrekli slabe želje. Želimo jim seveda vsaj to, da do naslednjih volitev ne bi bili – oropani. Česa, pa ugrabite sami.

Gašper Blažič

diktafon

"... če bi bil Rop še predsednik vlade, bi me bilo pošteno strah. Do zdaj sem z določeno previdnostjo sprejemal zgodbe o koleričnih izbruhih nekdanjega predsednika vlade, ki je večkrat po telefonu urejal časopise."

(Profesor na FDV Milan Balažič je bil do prejšnjega ponedeljka, ko ga je po telefonu ozmerjal Anton Rop, do pripovedvanj o Ropovih koleričnih izpadih in urejanju časopisov po telefonu dokaj skeptičen.)

"Kupili smo avto, zdaj rabimo voznika."

(Medvoški občinski svetnik Sandi Bartol na razpravi o ustanovitvi Javnega zavoda za šport Medvode išče novo vodstvo omenjene ustanove.)

"V vojni poražena stran poskuša zdaj nadomestno zmagati v vojni spominov."

(Evropska poslanka Mojca Drčar Murko se še kar ne more otresti načela "gorje premaganim".)

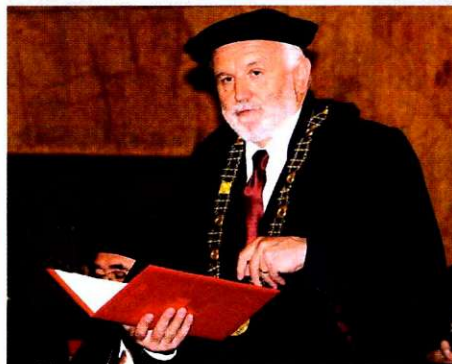

"Lani so mi zaradi napetih končnic dali ime Sašo Triler, pa se tega vzdevka očitno ne morem znebiti."

(Trener KK Union Olimpija Sašo Filipovski zaradi napetih predstav včasih dobi tudi kakšno zanimivo ime.)

"Če me vržete skozi vrata, bom nazaj prišel skozi okno."

(Aforist Evgen Jurič je že od nekdaj zelo vztrajen.)

"Nova oblast si želi podrediti praktično vse."

(Ekonomistu Jožetu Mencingerju se zdi, kot da je Kardelj vstal od mrtvih. Le da ga pred volivami ni opazil.)

"Očitno je Janeza Janšo ponesel val velike podpore v javnomnenjskih anketah, moči oblasti in nemoči opozicije ter odsotnost predsednika države, da je začel z velikim konservativnim pohodom na Slovenijo."

(Veso Stojanov pritrjuje tezi Tončija Kuzmaniča, da gre v Sloveniji za "desno revolucijo".)

"Najbrž se vračamo 150 let nazaj."

(Pero Lovšin je zaskrbljen, ker mu bo po novem zakonu o nedeljskem delovnem času trgovin za uteho ostala le še cerkev.)

"Vsi tisti 'ahi' in 'ohi' glavne igralk v Maškarakadi so moji."

(Igralka Milena Zupancič je v nekaterih vlogah morala več dihati kot govoriti.)

"Med drugim bi moral prebrati belo knjigo zdravstvene reforme, saj je za učinkovitost vodenja tako velike zdravstvene reforme tudi v njej med vrsticami mogoče dobiti zelo veliko koristnih napotkov."

(Nekdanji minister za zdravje Dušan Keber meni, da bi moral novi direktor Kliničnega centra Ljubljana prebrati njegovo propadlo belo knjigo zdravstvene reforme, čeprav mu z njo ni uspelo prepričati niti svoje vlade. Stare rane se počasi celijo ...)

"Naša polpretekla zgodovina je kot prekatka spalna srajca – potegneš jo do vratu in suhcene noge pogledajo ven, pokriješ noge, pa se zgoraj podhladiš."

(Marko Zorko s polpreteklo zgodovino nima sreče. Enkrat tu, drugič tam dobi kurjo polt.)

"Dokler verjamem v program in projekte LDS, s katerimi lahko uspemo kot največja opozicijska stranka, je smiselno, da celotno vodstvo stranke nadaljuje z delom."

(Predsednik LDS Anton Rop se ne ozira na očitke strankarskih tovarišev. Psi lajajo, karavana gre dalje.)

"Osebnost mi je povsem vseeno, če ga vzgajata dve ženski ali dva moška."

(Rebeka Dremelj je vseeno, če bi imel otrok dva očeta ali dve materi.)

So ogroženi gozdovi ali slovenstvo?

V Bovcu je potekalo mednarodno delovno srečanje o dobrem gospodarjenju in varovanju gorskega gozda. Poudarek je bil na izdelavi predloga skupne strategije gospodarjenja z gorskimi gozdovi na območju vzhodnih Alp in ugotavljanje potreb za sofinanciranje v okviru EU. Pod pokroviteljstvom mednarodnega projekta Interreg IIIC Gorski gozd in ob sodelovanju avstrijskega zveznega ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo, Zavoda RS za gozdove in Podjetja za urejanje hudournikov je od 6. do 7. junija v Bovcu potekal posvet o ogroženosti gorskih gozdov. Kot je dejal Dragan Matijašič, vodja oddelka za gospodarsko načrtovanje Zavoda RS za gozdove, traja projekt že od začetka lanskega leta in bo predvidoma končan čez dve leti. V njem sodelujejo tudi gozdarji iz Avstrije, Italije (Južna Tirolska), Švice in Nemčije. Letos se kot opazovalci teh srečanj udeležujejo še predstavniki bolgarskega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo. Namen projekta je predvsem strokovno usklajevanje gozdarske terminologije med alpskimi državami – primerjava stanja gorskih in varovalnih gozdov v posameznih državah, seznanitev s primeri "dobre prakse" pri gospodarjenju z njimi in analize njihove vloge pri preprečevanju naravnih nesreč. Končni cilj projekta je izdelava predloga skupne strategije gospodarjenja z gorskimi gozdovi na območju vzhodnih Alp in ugotavljanje potreb za sofinanciranje gospodarjenja z varovanimi gozdovi, če želimo, da ostanejo tudi v prihodnosti tako ohranjeni. Projekt je tudi udeležanje protokola Gorski gozd Alpejske konvencije, ki ga je Slovenski parlament ratificiral 28. novembra lani. Skladno s pravili sodelovanja v projektu Interreg so slovenski partnerji kot člani EU upravičeni do povrnitve 75 odstotkov vseh stroškov v okviru tega projekta. Gozdarski strokovnjaki so si ogledali tudi način sečnje in pomlajevanja naših gorskih gozdov in slovenskemu gozdnemu gospodarstvu izrekli priznanje, ker se v teh predelih izogiba golosekov. V oči pa bode, da je uradni del srečanja potekal samo v nemščini. Tovrstno ravnanje pri nas ni neznano, mi pa ostajamo (postajamo) "nemci", saj svojo identiteto opuščamo, gozdove pa varujemo. Za koga? M. M.

Koliko poslušalcev je bilo Nemcev in koliko "nemcev"?

Konec Pompetove zgodbe ...

Zgodba o zloglasni mariborski družbi se počasi bliža koncu. Epilog bo takšen, da bodo oškodovana nekatera podjetja in tudi državljani. Gre za to, da so nekateri stečajni upravitelji v preteklih letih zasebnemu podjetju, ki je v lasti Dušana Pompeta, nezakonito posojali denar iz stečajnih mas družb, kjer so bili postavljeni za upravitelje. Mirko Žagar, nekdanji stečajni upravitelj mariborske družbe Tam, je tako Pompetu posodil več kot 800 milijonov tolarjev, preostali stečajni upravitelji pa še dodatnih 600 milijonov. Danes Pompe več kot 180 upnikom dolguje rekordnih 4.500 milijonov tolarjev. Ker denarja nima, kam ga je dal, pa ne pove, je skušal družbo rešiti tako, da je sedež iz Maribora prenesel na Ptuj, nato pa je na ptujskem okrožnem sodišču predlagal uvedbo prisilne poravnave. Najprej je zatrjeval, da bo upnikom vrnil 60 odstotkov terjatev, nato je to popravil na 20 odstotkov. Sodišče na Ptuju Pompetovim trditvam ni verjelo in je 9. junija letos uvedlo stečajni postopek. S tem je presekalo gordijski voz, saj se je Pompe stečajju izogibal skoraj leto dni, v tem času pa je lahko poskrbel za to, da je svoje osebno premoženje "popravil" tako, da mu ne bo mogel nihče nič vzeti. Za stečajnega upravitelja je bil imenovan Drago Dubrovski, prvi narok za preverjanje terjatev pa bo razpisan septembra. V. K.

Svet SDS v popolni sestavi

SDS je zdaj v popolni, prenovljeni sestavi, saj so bili izvoljeni vodstvo sveta stranke, podpredsedniki in glavni tajnik.

Slovenska demokratska stranka je 11. junija v Celju pripravila konstitutivno sejo sveta stranke. Za predsednika sveta SDS je bil izvoljen poslanec DZ Branko Grims, podpredsednika sveta pa sta postala poslanka in voditeljica Slovenske demokratske mladine Alenka Jeraj in Franc Sever, predsednik velenjskega mestnega odbora SDS. Stranka ima tudi tri nove podpredsednike. To so postali šolski minister Milan Zver, evropska poslanka Romana Jordan Cizelj in Miha Brejc. Na položaju glavnega tajnika ostaja Dušan Strnad. Svet je tako potrdil predloge predsednika SDS Janeza Janše, saj so Zver, Jerajeva, Jordan Cizljeva in Sever dobili podporo vseh 182 članov, medtem ko so proti Strnadu glasovali štirje svetniki, proti Brejcu in Grim-

modrosti tedna

"Brez ugotavljanja krivde, brez sodnih procesov so bili tajno, ponoči pobiti in zakopani po številnih grobiščih v Sloveniji. Bilo naj bi jih več kot 13.000, in to po koncu vojne. Poboj ni imel nobenega vojaškega smisla več, Slovenija je že bila osvobodjena. Samo maščevanje torej in likvidiranje razrednega sovražnika. /.../ Naše življenje danes in v prihodnosti ne sme biti obremenjeno s preteklostjo in starimi zamerami. Mora pa temeljiti na resnici. Tudi na resnici o tem, kaj se je tukaj zgodilo pred šestdesetimi leti."

(Predsednik republike Janez Drnovšek)

● ● ●
"Ne samo 'plavi', tudi domobranci bi šli v hosto v boj proti okupatorju, če bi jih bil kdo realno sposoben povesti. V partizane si marsikdo zaradi višjega socialnega in družbenega položaja družine, iz katere je izhajal, preprosto ni upal. Saj poznate revolucionarne Krištofove besede! Sploh pa, kdo so bili domobranci? Predvsem mobiliziranci; mnoge so pobrali na vratih ljudske kuhinje, na cesti, jih preoblekli v vojaško opravo in jih oborožili, nekateri pa so se rešili Raba, italijanskega fašističnega taborišča smrti, s tem da so privolili v domobransko nabornišvo. (Danes imajo mobiliziranci v nemško vojsko drugačen status kot mobiliziranci v domobranske enote, pri čemer so oboji žrtve okupatorjeve dejavnosti.)"

(Državljan Peter Zidar)

... oškodovani tudi državljani, ki prek davkov odplačujemo Tamove dolgove.

Zdaj gre zares

Obrisi in način delovanja nove vlade so že takšni, da lahko ocenimo njeno delo. Smeri, ki si jih je začrtala, in poti, po katerih stopa, kažejo na to, da se bodo nekatere stvari temeljito spremenile in bodo postale takšne, kakršne nam je obljubljala koalicijska pogodba. Slednja je bila zbir predvolilnih programov zdajšnjih koalicijskih partneric. Ne samo da vlada pripravlja temeljite spremembe na davčnem področju, kar je javno najbolj razvpito, posega tudi po drugih instrumentih. Napovedane spremembe pri oblikovanju in vodenju Gospodarske zbornice Slovenije so tisto, kar večina malih in srednjih podjetnikov pozdravlja. Večja preglednost pri javni porabi davkoplačevalskega denarja, kakor obljublja in že začinja izvajati finančni minister, je tudi tisto, kar je za državljane zelo pomembno. Do sprememb bo prišlo tudi na področju študentskega dela, kjer posamezni študentski servisi na račun svojih članov bogatijo, denar pa vlagajo v čisto nekaj druge-

Vladna ekipa uresničuje svoj program – na mnogih področjih se že kažejo pozitivni učinki.

ga, kot je izboljšanje standarda študentov in dijakov. Tudi napovedi, da se bodo stvari spremenile pri črpanju denarja iz evropskih strukturnih skladov, da bo tega denarja več, predvsem pa da bo lažje priti do njega, so za podjetnike in širšo populacijo več kot spodbudne. Skratka, stvari se spreminjajo. Vendar so temeljne usmeritve zdajšnje vlade ogrožene, če ne bo poskrbela za to, da bo na vodilnih mestih državnih ustanov pa tudi družb, v katerih ima država večinski lastniški delež, prišlo do menjave vodilnih kadrov in nadzor-

nikov. Ponekod se to že dogaja, saj nekateri kadri, ki so bili v preteklih letih na ta mesta postavljeni predvsem po političnih kriterijih in veliko manj po strokovnih, že nekaj mesecev odstopajo s teh mest. Drugje, predvsem na podeželju, pa do tega še vedno ne prihaja. Nekateri se vodilnih delovnih mest še vedno drži-

jo kot klopi, četudi vedo, da za to niso najprimernejši, a upajo, da jih nihče ne bo opazil. Poleg tega novi ministri s svojimi maloštevilčnimi kadrovskimi pridobitvami ne morejo postoriti vsega. Slišati je celo, da nove ekipe delajo dan in noč, medtem ko se drugi uslužbenci in uradniki pogosto dolgočasijo in upajo, da bodo ministrstva spet prevzeli tisti voditelji, ki so jih zaposlili. Povedano drugače, ministrstva in druge ustanove so v preteklih letih ali desetletjih zapolnili kadri, lojalni LDS in SD. Danes so za nove ministrske ekipe domala neuporabni. Samo primer; na enem od ministrstev so za vozni-

ka osebnega avtomobila ministra dva ali tri dni pred odhodom prejšnje ministrske ekipe postavili sebi lojalnega človeka in ga zaposlili za nedoločen čas. Ta voznik danes vozi ministra, ki še zdaleč ni pripadnik LDS. Tudi to je mina, ki jo je novi vladi postavil Anton Rop s svojimi sodelavci. Kako bo vladni predsednik to rešil, ni znano, dejstvo pa je, da mora vlada temeljito počistiti tako po ministrstvih kot drugih ustanovah in podjetjih, ki so v državni lasti, če želi svoj program uspešno uresničevati.

Vida Kocjan

Taborišče smrti

E najsti junij letos ni bil povsem običajen dan – v zgodovino se bo vpisal zlasti zaradi dveh odmevnih proslav. Ena je bila v spominskem parku na Teharjah ob 60. obletnici množičnega poboja domobrancev, na njej je kot slavnostni govornik nastopil predsednik države Janez Drnovšek, ki ga javnomnenj-

ski voditelji prepoznajo kot "odsotnega". Druga je bila na Ljubelju ob 60. obletnici osvoboditve nacističnega taborišča Mauthausen, slavnostna govornica pa je bila evropska poslanka Mojca Drčar Murko, nekdanja dopisnica Dela.

Podobnosti? Razlike? Najdemo seveda lahko oboje. Podobnost je bila o tem, da smo se na obeh krajih spominjali grozotnih posledic totalitarnih ideologij, tako nacizma kot tudi komunizma. Kljub vsemu pa je nekatere na Ljubelju zmotila odsotnost slovenskega političnega vrha, saj se je ta sočasno mudil na Teharjah. Morda se bo kdo vprašal, zakaj

se je politični vrh klanjal pobitim "izdajalcem", če je samo v Mauthausenu umrlo skoraj desetkrat toliko (civilnih) oseb kot vseh domobrancev v Sloveniji skupaj. Toda to ni več vprašanje morale, ampak organizacije. Spomnimo se: proslava na Teharjah je bila državna, proslavo na Ljubelju pa je v istem času organizirala Zveza združenj borcev NOB. Naključje? Izkušnje preteklih let kažejo, da v slovenski politiki ni naključij.

In slavnostna govora? Na enem prizorišču predsednik države, na drugem evropska poslanka, izvolje-

na na listi LDS. Za Drnovškov govor lahko rečemo, da je bil korekten, čeprav se mu je tu in tam prikradla kakšna zgodovinska netočnost. Na primer ta, da je imela komunistična partija v nasprotju s tedanjem neodločno politično elito "jasno opredeljene in med sabo povezane cilje", to pa sta boj proti oku-

patorju in hkrati sprememba družbene ureditve. No, resnici na ljubo je treba zapisati, da je šlo komunistom najprej za spremembo družbene ureditve, boj proti okupatorju je bilo le sredstvo, aktualen pa je postal šele po napadu Nemčije na Sovjetsko zvezo. Toda Drnovškov govor kljub nekaterim netočnostim in stereotipom vseeno ruši dosedanje mite, ki ga je vzdrževala zveza borcev ob podpori tranzicijske leve in medijev. Revolucionarnost Drnovškovega govora je prav v tem, da je predsednik države izrekel besedo "revolucija". Tisto besedo, ki njegovemu predhodniku Kučanu po letu 1990 nikoli ni šla z jezika.

In Mojca Drčar Murko? Tudi njen govor je močno odstopal od običajnega borčevskega nastopa. Pravzaprav ga je težko razumeti, še posebej tezo o tem, da se zmagovalcem odreka moralna premoč. Toda vojaška zmaga še ne pomeni moralne zmage – to ne nazadnje lahko vidimo v zadnjem času, ko skušajo komunistične zločine opravičevati z izgovorom, da je bila KPS pač na strani zmagovalcev.

Gašper Blažič

Dr. Andrej Capuder

Angleški pisatelj J. Klapka. J., znan po svojih humorističnih delih, nam nekje opisuje prizor v prostoru, kjer so lastniki pustili pse, da jih počakajo. Tu mirno dremlejo psi, veliki in majhni, vseh pasem in sort, dokler ne pride mednje majhen foksterier, očitno željan boja, in vse postavi na glavo. V trenutku se mirna čakalnica spremeni v hrupno bojišče, kjer vsakdo napada vse. Veliki psi se bojujejo med sabo, mali psi med sabo, "svoj prosti čas pa porablja, da grizejo noge velikih psov". – Tako piše duhoviti Anglež, ki je za sto let prehitel podobno, v kateri se je (ali se še bo) znašla Evropska skupnost.

Kaj moti velike pse, če povzamemo to podobo, da so se spopadli med sabo oziroma da hočejo ven iz čakalnice, kjer so na videz tako mirno spali in čakali boljših časov?

In kdo je tisti mali bojevitež, ki jih je spravil iz ravnovesja?

Kakor koli že obračamo položaj in iščemo prispodobno, dejstvo je, da je v Evropski zvezi nekaj zaškrpalo, in to čez noč, ko se je zdelo vse ide-

Evropa da ali ne

alno urejeno za prihodnje politično, gospodarsko in kulturno sožitje. Previdnost ali skepsa, da ne bo šlo vse gladko, je obstajala že ob samem začetku tega procesa, ki je nekdanjo interesno skupnost za "premog in jeklo" počasi preoblikoval v zametek nečesa, kar naj bi po zgledu Amerike postale Združene države Evrope. Zlasti ko se je začelo bolj ali manj nadzorovano širjenje v vzhodno Evropo, ko so po načelu domin, ki "padajo v pozitivno smer", pristopale srednje in male države, komajda primerljive z velikim gospodarskim napredkom prvotnega "trdega" evropskega jedra. To jedro se je izoblikovalo, ne pozabimo, ker je imelo otipljiv ekonomski interes, hkrati pa tudi zunanega sovražnika, nekdanji sovjetski ideološki blok s svojim anti-humanizmom in anti-krščanstvom. S padcem berlinskega zidu je bilo te nevarnosti konec, načelo "proti" se je moralo umakniti načelu "za", primerljivost navzven se je sprevrgla v primerljivost navznoter, nastal je novi "bratski zagrljaj", ki naj bi uveljavljal vrednote, kot so rasna in verska strpnost, politika dogovora, gospodarska in socialna solidarnost itd, ki so bile skozi tisočletja le pretveza in krinka za uveljavljanje lastnih nacionalnih egoizmov. Ali smo na tem, da na državni ravni ugotovimo staro psihološko resnico, da je teže biti brat kakor sovražnik? In da se bistvo politike ni menjalo in da besede, tudi in zlasti tiste najlepše, najbolj presukane, le za krajši čas prevzamejo funkcijo, ki so jo izgubili iztrošeni(?) topovi?

Francoski in za njim nizozemski NE evropski ustavni pogodbi bi bila lahko znamenje, da nacionalnih egoizmov na naši stari celini še ni konec. Nič brez Francije, vse s Francijo: to geslo je še zelo živo v deželi galskih petelinov, ki so v zgodovini že nekajkrat zapeli in zbudili Evropo iz blagodejnega sna. A kaj bi se zgodilo, če bi se te slovite "francoske posebnosti" (Dante je govoril kar o "francoski kugi"!)) nalezli še drugi narodi, zlasti nekdanje kolonialne ve-

lesile, ki težko prenašajo, da jim solijo pamet politični pritlikavci, kot so Luksemburg, Latvija in ... Slovenija? Potem se bomo kaj hitro vrnili v Klapkovo čakalnico velikih psov, ki se neusmiljeno tepejo med sabo. V tolažbo nam je lahko, da danes na planetu vstajajo še večji psi, pravi mastodonti – v mislih imamo Indijo, Kitajsko, azijske "tigre" in še koga –, spričo katerih je bolje malo stisniti rep med noge in potrpeti v tropu, naj ti bo še tako zoprni. Skušnjave nacionalnih egoizmov, lahko sklenemo, nas utegne še najbolje ozdraviti strah pred nevarnostjo, ki prihaja od zunaj.

In kaj potlej? Odkod ta sloviti dvojni NE, ki se obeta še ponoviti? Ali je to odziv razvajenih otrok, političnih subjektov, ki trpijo pod dvojnimi paternalizmom, nacionalnim in evropskim, in se bojijo, da bi jim črka evropske ustave, naj bo pisana še tako ohlapno, okrnila svobodo? – Za Francijo to nedvomno drži. A zadaj je še nekaj več. Strah pred prihodnostjo, socialna ogroženost, brezposelnost, rasno in versko mešanje, verski relativizem itd, vse to so simptomi bolezni, ki sicer ni za smrt, utegne pa nam skvariti podobo Evrope, v kateri se ne bo nihče več prepoznal. Stare Francije ni več, v njej se ne prepoznam, mi govorijo mnogi Francozi, ki so kar "na pamet" glasovali NE.

In da prezrejo, da Evropa ni samo stvar politike, temveč tudi dobre volje. Kjer bo manj formularjev in več zaupanja. Manj drogiranja in več vere. Manj tuje delovne sile in več lastne, tudi če je treba včasih zategniti pas. Manj kapitala, v zameno pa še kak košček neoskrunjene narave. Itd.

Podobno pravijo na Nizozemskem pa tudi že pri nas v Sloveniji in drugod na Vzhodu, kjer se jim že svita, da "molčenje evropske krave" le ni tako nedolžna reč. Vprašanje postaja preprosto, četudi se ga politiki izogibajo kot hudič križa: ali naj nas toliko opevani gospodarski napredek in napevanje v standard naredita bolj ali manj človeške, bolj ali manj avtentične, zavezane osebnemu in narodnemu sporočilu? Ali naj prodamo dušo, da bomo postali državljani sveta?

Slehera združitev poudarja različnost, nas je svaril že tolikokrat citirani Teilhard de Chardin. Od vseh različnosti je danes v Evropi najbolj na tapeti rasna. Preko 20 milijonov muslimanov, črncev in Arabcev, če ne štejemo drugih, postaja problem, ki evropsko večino spreminja v čedalje bolj ogroženo manjšino. Ali mali, bojeviti foksterier iz omenjene čakalnice prihaja od Dardanel? Vsekakor ima danes islam pred nami to prednost, da raso povezuje z religijo in pa da ne dopušča v sebi nikakršne različnosti – če odštejemo njihovo notranjo, versko. A v tej najbolj kompaktni religiji na planetu prostora za druga verstva ni. Za Evropo, ki se je po ameriških vzorih navzela "politične korektnosti", je to kajpak pohujšanje. A taki "totalitarni" sistemi osvajaajo prostor in narode. Morda pa se nam, Evropejcem, toži po njih?

Paradoks je v tem, da sta evropski ustavi dala klofuto dva najbolj "laična" naroda, francoski in holandski. Prav ta sta najbolj nasprotovala omembi krščanskih korenin Evrope, ki so nam, ob vsej rabi in zlorabi, vendarle že dale neko identiteto, neko etiko in ideal. Ali se je stari liberalec Giscard d'Estaing, oče evropske ustavne pogodbe, malce zmotil? Tudi tako bistrim gospodom

se zgodi, da stavijo na napačnega konja. In da prezrejo, da Evropa ni samo stvar politike, temveč tudi dobre volje. Kjer bo manj formularjev in več zaupanja. Manj drogiranja in več vere. Manj tuje delovne sile in več lastne, tudi če je treba včasih zategniti pas. Manj kapitala, v zameno pa še kak košček neoskrunjene narave. Itd.

Ti, ki živijo v oblakih, radi zamenjujejo "več" in "manj". Zato je dobro, da se včasih sliši tudi glas ljudstva. V tem je prednost demokracije.

Državna žalna slovesnost na Teharjah

V soboto so na državno žalno slovesnost v spominski park na Teharjah prišle mnoge pomembne politične, diplomatske, kulturne in druge osebnosti: med njimi predsednik države Janez Drnovšek, predsednik vlade Janez Janša, nekdanji predsednik države Milan Kučan, predsedniki strank (Andrej Bajuk, Borut Pahor, Anton Rop), škof Franc Kramberger in drugi.

Slovesnost je potekala po strogih protokolarnih pravilih, tako da so nekateri obiskovalci, predvsem sorodniki žrtev, negodovali, ker niso smeli položiti svečk in rož k epitafu pod spomenikom. Tam je namreč na začetku slovesnosti predsednik države v navzočnosti častne enote Slovenske vojske položil venec.

Slavnostni govornik, predsednik države Janez Drnovšek, se je v svojem govoru najprej dotaknil medvojnega dogajanja na Slovenskem in dejal, da se je čedalje bolj kazal revolucionarni značaj

narodnoosvobodilnega boja "in na drugi strani protirevolucija. Meščanskim politikom, številnim kmetom in neopredeljenim posameznikom je ostajalo vedno manj prostora med komunističnim odporom in sodelovanjem z okupatorjem. Številni so izbrali sodelovanje z okupatorjem, ker so v tem videli več možnosti, da ohranijo svoje institucije, način življenja ali celo življenje samo".

O žrtvah povojnih pomorov je de-

jal: "Njihova usoda je bila žalostna. Grozovita. Tisoče domobrancev, ki so se prebili čez mejo, so zavezniki vrnili novi revolucionarni oblasti v Jugoslavijo. Kaj bo z njimi? Odločitev je sprejel takratni najvišji partijski in državni vrh. Brez ugotavljanja krivde, brez sodnih procesov so bili tajno, ponoči, pobiti in zakopani po številnih grobiščih po Sloveniji. Preko 13.000 naj bi jih bilo. In to po koncu vojne." Po njegovo "ta zločin ne bre-

meni številnih partizanov, ki so se hrabro borili proti okupatorju in tisoči plačali s svojim življenjem. Ne bremeni večine ljudi, tudi komunistov, ki so si želeli pravične družbene ureditve. Breme ni pa revolucionarne voditelje, ki so brez vesti bili pripravljeni pobiti na tisoče ljudi ne glede na njihovo dejansko krivdo". Dodal je, da so bili takrat jugoslovanski komunisti verni Stalinovi učenci. "Po Titovem sporu s Stalinom so jugoslovanskemu socializmu nadeli nekoliko bolj človeške dimenzije. A začetki so bili hudi. Nespoštovanje človekovega življenja in človekovih svoboščin je na koncu tudi v svetovnem merilu uničilo za marsikoga plemenito idejo o pravičnejši družbeni ureditvi."

Predsednikovemu govoru je sledil kulturni program, v katerem so Simfonični orkester RTV Slovenija z dirigentom Markom Munihom, Slovenski komorni zbor z dirigentom dr. Mirkom Cudermanom ter solisti Mirjam Kalin, Martina Zadro, Marjan Trček in Peter Wimberger izvedli Rekviem v d-molu Wolfganga Amadeusa Mozarta. **V. M.**

Državne žalne slovesnosti na Teharjah se je udeležil državni vrh z Janezom Drnovškom in Janezom Janšo na čelu. Osrednji govornik je bil predsednik države.

Janša odgovarjal na poslanska vprašanja

Redna junijska seja državne zbornice se je začela s poslanskimi vprašanji, ki so jih na predsednika vlade Janeza Janšo in njegovo ministrsko ekipo naslovili poslanci. Kot je že običaj, je na prva štiri odgovoril predsednik vlade.

Prvi mu je vprašanje postavil poslanec SD Janko Veber, ki ga je zanimalo, kako se namerava vlada spopasti s čedalje bolj kaotičnim stanjem, ki naj bi vladalo na kmetijskem ministrstvu. Janša mu je odgovoril, da se z očno, da na kmetijskem ministrstvu vlada kaotično stanje, ne more strinjati, saj ministrstvo dela normalno, prav tako pa se uspešno spopada z nekaterimi zadevami, tudi domnevno izginulimi evidencami, ki jih je podedovalo od prejšnjih vlad. "Kar se tiče Sklada kmetijskih zemljišč, ne smemo pozabiti, da ministrstvo nima neposredne pristojnosti nad direktorico sklada, saj tako direktorico kot tudi nadzorni odbor potrjuje državni zbor," je dejal Janša. Premier je napovedal, da bo vlada že v kratkem zame-

njala del svojih predstavnikov v svetu sklada in še letos predlagala zakonske spremembe, s katerimi bo vzpostavila transparentnost na tem področju.

Drugo vprašanje je predsedniku vlade postavil poslanec in predsednik največje opozicijske stranke LDS Anton Rop, ki ga je zanimalo, kaj namerava vlada storiti zoper padajočo gospodarsko rast, ki naj bi v zadnjem trimesečju padla za 40 odstotkov. Janša mu je odgovo-

ril, da se letne gospodarske rasti ne da napovedati na podlagi četrtletnih podatkov, saj trimesečni podatki o gospodarski rasti še niso očiščeni sezonskih vplivov, poleg tega pa je po njegovih besedah 60 odstotkov rasti odvisne od razmer na petih tujih trgih, kjer so trendi podobni. Vlada, ki po Janševih besedah na gospodarsko rast ni imela nobenega pravega vpliva, saj je svojo funkcijo prevzela šele decembra, predvideva več

ukrepov za povečanje gospodarske rasti.

Tretji je vprašanje premierju postavil poslanec SNS Sašo Peče. Zanimalo ga je, kakšno je stališče vlade do poročanja članov nadzornih odborov in drugih nadzornih organov v državnih podjetjih in javnih zavodih in kako namerava vlada celovito in transparentno urediti nadzor zakonitosti dela in poslovanja v teh podjetjih. Janša mu je odgovoril, da vlada zakonitost dela v podjetjih, ki so v državni lasti, večinoma nadzira prek resornih ministrstev, komunikacija med ministrstvi in nadzornimi odbori pa se mu za zdaj zdi ustrezna.

Kot zadnji je predsednika vlade spraševal poslanec NSi Alojz Sok, ki ga je zanimalo predvsem odpravljanje težav, ki naj bi jih imeli tisti slovenski zdomci iz Nemčije, ki so pri banki SIB najeli t. i. eksistenčne kredite za podporo pri vrnitvi v Slovenijo. Namesto Janše je odgovoril finančni minister Andrej Bajuk in dejal, da vlada pri tem ne more storiti veliko. "Edina pomoč, ki jo lahko ponudimo, je, da bi program odplačevanja teh posojil spremenili tako, da bi omogočili preživetje teh ljudi." **A. K.**

Janša je zavrnil očitke, da je za padec gospodarske rasti kriva zdajšnja vlada.

Pavlinova "sporna" navodila

V minulem tednu je na slovenskem političnem prizorišču odjeknila novica, da je tiskovni predstavnik vlade Jernej Pavlin tiskovnim predstavnikom ministrstev po elektronski pošti poslal dopis, v katerem naroča, naj s tednikom Mladina ne komunicirajo oziroma naj to komunikacijo zmanjšajo na minimum.

Čeprav je bilo sporočilo namenjeno samo t. i. piarovcem, se je kaj hitro znašlo v uredništvu Mladine in ta je sporno sporočilo objavila, kar je sprožilo veliko afero. Povod za Pavlinovo pismo naj bi bil članek Mladine o novih praznikih in dvom avtorja članka o kredibilnosti raziskave, ki jo je za vlado opravil Inštitut za razvojne in strateške analize. Gordijski vozle afeje je presekala Jernej Pavlin, s tem da je odstopil z mesta vladnega predstavnika za stike z javnostjo. Kot je zagotovil Pavlin, se je za odstop odločil sam, ker se zaveda odgovornosti za napačno odločitev, opozoril pa je tudi na medijski linč, ki je nastal z javno objavo omenjenega sporočila.

Je predsednik vlade vedel?

Objava omenjenih Pavlinovih navodil je seveda sprožila ugibanja, ali je šlo za Pavlinovo samostojno akcijo ali za načrtovano dejanje, ki ga je iz ozadja vodil predsednik vlade Janez Janša. Javnomenjski voditelji so namreč izpostavili tezo, da je Janša s Pavlinovim odstopom žrtvoval samo kmeta na šahovnici, sam pa si po pilatovsko umil roke (v tujini naj bi zaradi takih škandalov padla celotna vlada) in nadaljuje ustaljeno prakso medijske cenzure, kar naj bi bil napovedal že leta 1990 z nekoliko preveč iskreno izpovedjo o "labodjem spevu slovenskega novinarstva". Podobno so prepričani tudi v LDS, kjer trdijo, da Pavlin sicer odhaja, vendar navodilo ostaja. Pavlinov odstop pa so pozdravili tako predsednik NSi in finančni minister Andrej Bajuk kot nekateri drugi, na primer urednik Financ Peter Frankl in predstavniki Mladega foruma Socialnih demokratov. Bajuk je Pavlinov odstop komentiral z besedami, da vsak človek lahko napravi napako, pozitivno pa je, če jo zna tudi priznati in prevzeti zanj odgovornost.

Tiskovni predstavnik vlade Jernej Pavlin je s priznanjem napake in odstopom postavil visok prag odgovornosti za javne uslužbence.

Selektivno informiranje ni novost

Pavlinova "navodila" so ostro obsodili v Slovenskem društvu za odnose z javnostmi in v Društvu novinarjev Slovenije, češ da je tako ravnanje protiustavno in protizakonito. Vendar ostra reakcija obeh društev kaže tudi njuna dvojna merila in sprenevedanje, na kar opozarjajo nekateri mediji, njim pa se v svojih izkušnjah pridružuje tudi tednik Demokracija, ki je bil v času eldesovih vlad s strani uradnih tiskovnih predstavnikov pogosto pomanjkljivo informiran, kljub temu pa ni izbruhnila nobena podobna afera. Dejstvo je namreč, da ima Mladina, ki je profilirana kot anarholevičarski tednik, v slovenskem medijskem prostoru še vedno privilegiran status, saj njene teme pogosto povzema dnevno časopisje in ji s tem dela brezplačno reklamo, pozabiti pa ne smemo niti na njeno televizijsko različico, imenovano Studio City. Na usklajenost med Mladino in nekaterimi političnimi botri spominja tudi afera Depala vas, ki se je zelo hitro znašla v omenjeni reviji. Tako je bil Janša od leta 1994 do danes v Mladini vedno priljubljen objekt medijskega obračunavanja.

Afera posledica kadrovske politike?

Vse kaže, da je škandal, zaradi katerega je moral oditi Jernej Pavlin, predsednik Mlade Slovenije (strankarski podmladek NSi), v veliki meri posledica nerodnosti slovenske vlade oz. njene pre malo dosledne in odločne kadrovske politike. Dejstvo, da se je Pavlinovo sporočilo zelo hitro znašlo v elektronskem poštnem nabiralniku uredništva Mladine, priča o tem, da je Pavlinu in s tem celotni vladi po vsej verjetnosti ponagajal eden od tiskovnih predstavnikov, najverjetneje eden tistih, ki so ostali še iz časa prejšnje vlade. V Demokraciji smo namreč že poročali o tem, kako je bil minister za kulturo Vasko Simoniti že kmalu po prihodu na ministrstvo prisiljen zamenjati predstavnico za stike z javnostjo, ki je bila seveda lojalna prejšnji vladni ekipi. To veliko pove o tem, kako pomembna je dosledna kadrovska politika in koliko škode lahko povzroči morebitna "peta kolona" (izkušnje iz Demosove vlade to potrjujejo). A za iskanje (notranjega) krivca je sedaj prepozno, saj bi vlada s tem lahko zakuhala nov škandal, kar pa si v medijsko neprijaznih razmerah ne more in ne sme privoščiti. Kljub temu pa previdnost ni odveč.

Gašper Blažič

Dejstvo je namreč, da ima Mladina, ki je profilirana kot anarholevičarski tednik, v slovenskem medijskem prostoru še vedno privilegiran status, saj njene teme pogosto povzema dnevno časopisje in ji s tem dela brezplačno reklamo, pozabiti pa ne smemo niti na njeno televizijsko različico, imenovano Studio City.

Eldeesov Titanik

Dogajanje v Liberalni demokraciji Slovenije (LDS), največji opozicijski stranki, potrjuje napovedi, ki so jih na lanskem zadnjem kongresu stranke posredno in neposredno izrekli nekateri njeni člani, da kadrovska in programska prenova v stranki še ni končana. Nasprotno, zdi se, da se je šele začela.

Lanski kongres liberalne demokracije, ki so ga v stranki sklicali kmalu po državnoborskih volitvah, je potekal predvsem v luči hudega poraza, ki ga je ta stranka doživela na volitvah. V tem duhu so takrat nekateri poslanci in člani stranke Antona Ropa pozivali, naj v skladu z demokratičnimi načeli prevzame odgovornost za slab volilni izid stranke in mesto predsednika prepusti komu drugemu, vendar Rop o tem ni hotel niti slišati. Namesto tega je delegatom pred kongresom zagrozil, da bo, če na kongresu ne bodo podprli njegove kandidature za predsednika, skupaj z nekaterimi poslanci izstopil

iz poslanske skupine in stranke ter s tem razklal stranko. Grožnja je pri delegatih, ki so očitno razmišljali, da si stranka po hudem porazu na volitvah ne more privoščiti še razkola, zalegla, zato so Ropa podprli. Hkrati so izvolili nove podpredsednike stranke in sprejeli nekatere spremembe strankinega statuta, kar naj bi, tako je takrat govoril Rop, pomenilo, da se je stranka kadrovske in programske prenovila in je spet enotna. No, očitno tega niso vsi videli tako. Nekdanji vodja poslanske

skupine LDS Tone Anderlič, ki je sprva kandidiral za podpredsednika stranke, nato pa je od kandidature odstopil, je takrat dejal, da je Rop sicer dobil bitko, ne pa tudi vojne, kar je pomenilo, da se nezadovoljstvo z vodstvom stranke ni zmanjšalo in da bi lahko že v bližnji prihodnosti znova izbruhnili z vso silo.

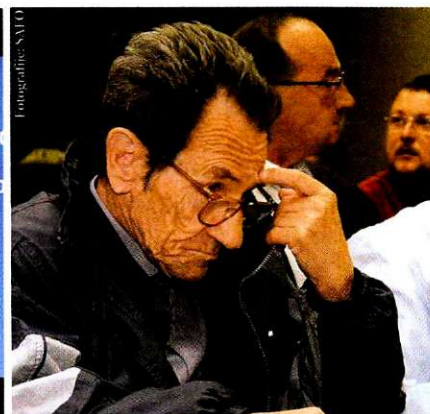
Odstopi kot po tekočem traku

No, če so bile nekatere ocene, da bi se lahko slednje zgodilo čez kakšno leto, kar bi bil optimalen čas, da

bi se stranka po zamenjavi vodstva še lahko začela mirno pripravljati na lokalne volitve, ki bodo naslednje leto (tik pred volitvami vodstva ni smiselno menjati), se je to zgodilo že nekaj mesecev prej. Začelo se je v začetku preteklega tedna, ko je strankin svetnik Peter Božič napovedal, da bo skupaj z nekaterimi svetniki izstopil iz svetniške skupine LDS v ljubljanskem mestnem svetu, če bo za predsednika ljubljanskega odbora stranke izvoljen Slavko Slak. Na volitvah, ki so temu sledile in se jih je

Zadnji kongres LDS je bil očitno uvod v čedalje večjo krizo stranke.

Peter Božič kot razlog za izstop osmih svetnikov iz ljubljanskega svetniškega kluba LDS navaja tudi pomanjkanje poslušnosti stranke za težave v Ljubljani.

udeležil tudi Rop, so se nesoglasja v ljubljanskem odboru nekoliko pomirila, a ne za dolgo. Že dva dni po volitvah, na katerih je bil Slak kot Ropov favorit seveda potrjen za novega predsednika, so najprej iz svetniške skupine LDS izstopili štirje svetniki – Dunja Piškur Kosmač, Stane Pejovnik, Peter Božič in Janko Möderndorfer –, pozneje pa še štirje. Iz svetniške skupine sta izstopila še Dar-ko Štrajn in Roman Jakič (slednji je pred tem odstopil tudi kot generalni sekretar stran-ke), nato pa še svetnici – ki nista člani stranke, ampak sta kot neodvisni kandidatk na zadnjih lokalnih volitvah kandidirali na njeni listi – Eva Strmljan Kreslin in Cvetka Selsšek. Uradno pojasnilo večine omenjenih se je ob izstopu glasilo, da odstopajo zaradi nestrinjanja z mestno politiko, ki naj bi jo v mestnem svetu vodila koalicija LDS in SD, hkrati pa je bilo mogoče čutiti predvsem nezadovoljstvo z vodenjem stranke na državni ravni. Kot nam je v ponedeljek v telefonskem pogovoru dejal Peter Božič, ga je poleg slabe politike, ki jo v mestu vodi koalicija, zmotilo predvsem ali pa tudi pomanjkanje posluha pri vodstvu stranke za mestni odbor stranke še v času, ko je bila LDS na oblasti. Tako naj bi politika, ki jo je na državni ravni vodila stranka, prihajala v navzkrižje z interesi, ki jih je imel stran-

Koalicija v ljubljanskem mestnem svetu je zdesetkana. Je to že napoved predčasnih volitev v Ljubljani?

kin odbor v Ljubljani, hkrati pa naj vodstvo stranke ne bi podpiralo nekaterih projektov, ki jih je odbor stranke želel izpeljati v mestu in v katere bi se morala finančno in tudi drugače dejavneje vključiti tudi država. "Če navedem samo en primer. V svetniškem klubu smo si želeli nov nogometni stadion v Stožicah, vendar pa za to, gledano na generalni ravni, od vodstva stranke nismo dobili nobene podpore," pravi Božič.

Božič: Podpirali bomo samo dobre projekte

Ob omenjenih odstopih se seveda postavlja vprašanje, kaj to pomeni za delovanje mestne koalicije in ljubljanskega mestnega sveta. Koalicija LDS in SD je imela namreč že do zdaj velike težave z zagotavljanjem večine, zdaj pa se bodo težave zagotovo še povečale. Božič napoveduje, da bodo skupaj z drugimi

svetniki delovali kot nekakšna konstruktivna opozicija, kar pomeni, da bodo podprli vse dobre predloge, ki jih bo koalicija poslala v mestni svet, in zavrnili vse slabe. "Slednje pomeni, da bodo morala biti gradiva za seje dobro pripravljena, kar je bil do zdaj največji problem, s katerim smo se soočali. Gradiva so bila namreč velikokrat slabo pripravljena, zaradi česar nas je opozicija upravičeno kritizirala, mi pa na njene očitke nismo imeli učinkovitega odgovora," pravi Božič. Kako bo teklo sodelovanje med omenjenimi samostojnimi svetniki, bomo seveda še videli, ni pa izključeno, da bodo morali Ljubljančani že v bližnji prihodnosti na predčasne volitve.

Jakič odstopil kot generalni sekretar

Razkol v svetniški skupini LDS, ki še zdaleč ni le posledica slabega de-

lovanja koalicije v ljubljanskem mestnem svetu, ampak tudi slabega delovanja stranke na državni ravni, ni edina težava, s katero se je v prejšnjem tednu soočila LDS. V sredo je presenetil Roman Jakič, ki je napovedal, da odstopa z mesta generalnega sekretarja stranke. Čeprav so v stranki skupaj z njenim predsednikom najprej za- trjevali, da njegov odstop ni povezan z nezadovoljstvom z delovanjem stranke in da Jakič odstopa iz osebnih razlogov, je kma-

lu postalo jasno, da so vzroki njegovega odstopa povezani z delovanjem stranke. Kot je v poznejših izjavah pojasnil Jakič, je odstopil predvsem iz vsebinskih razlogov. Kateri so to in ali gre pri tem tudi za njegovo nestrinjanje z vodenjem stranke, ni želel pojasniti, iz njegove izjave za nacionalni radio pa je mogoče razbrati, da ga moti predvsem obnašanje v stranki, kot da z njo ni nič narobe. "Moti me, da v vodstvu stranke iz množice dobrih stvari ne znamo izluščiti, da smo mogoče naredili tudi kakšno napako in da je prav, da se takšna napaka popravi. Ko bo konec tega krča, mislim, da bo stranka tudi lažje zadihala in šla po poti dobre alternative vladajoči stranki".

Izredni kongres ali samo programska konferenca?

Čeprav so Rop in nekateri strankini poslanci skušali v javnosti s svojimi redkimi in nadvse usklajenimi nastopi (zanimivo je, da v stranki izjav razen Ropa ne daje skorajda nihče) vzbuditi vtis, da Jakičev odstop ne pomeni nič alarmantnega in da je s stranko vse v redu, je LDS že dan po Jakičevem odstopu sklicala sejo izvršilnega odbora. Podrobnosti s seje niso znane, saj je bila zaprta za javnost, po njej pa je Rop dejal, da so razpravljali tudi o novih razmerah, v katerih se je znašla stranka. Ali so razpravljali tudi o izrednem kongresu, Rop ni povedal, dejal pa je, naj bi o tem na svoji seji odločal svet stranke. Kdaj naj bi ta »

Stari novi predsednik ljubljanske LDS Slavko Slak, ki je blizu Ropu, je očitno eden od razlogov za izstop svetnikov iz svetniškega kluba.

Generalni sekretar LDS Roman Jakič je odstopil predvsem iz vsebinskih in ne iz osebnih razlogov, kot bi si želel Rop.

» bil, v torek še ni bilo znano, saj naj bi se izvršilni odbor stranke, ki naj bi določil datum seje sveta, sešel v sredo (torej včeraj), lahko pa napovemo, da bo razprava zelo vroča. Že zdaj je namreč jasno, da Rop zahtevam za izredni kongres, ki jih izraža čedalje več članov stranke, ne bo ugodil. Slednje je potrdil tudi v pogovoru za našo revijo. Na vprašanje, ali se strinja z ugotovitvami nekaterih, da bi morala stranka, najbolje na izrednem kongresu, izpeljati temeljito programsko in kadrovsko prenovo, odgovoril, da se strinja, da v stranki opravijo širšo diskusijo o novem programu stranke in programski alternativni sedanje oblasti, medtem ko se je vprašanju, ali se strinja, da bi bila v stranki potrebna tudi kadrovska prenova, spretno izognil. Da mu izredni kongres stranke ne diši preveč, je bilo mogoče razbrati tudi iz njegovega odgovora na vprašanje, ali se mu zdi, da stranka programsko in kadrovsko prenovo opravi na izrednem kongresu. Dejal je samo, da bo to predmet razprave na naslednjem svetu stranke.

Anton Rop bi bil za predsedniški stolček v LDS pripravljen narediti vse, a se zdi, da se mu ta čedalje bolj izmika.

V LDS o dogajanju previdno molčijo. Tako je bilo tudi na tiskovni konferenci, ki jo je v petek po seji vlade v senci sklical Milan M. Cviki.

Kupovanje molka s funkcijami?

Jasno je torej, da bo Rop poskušal narediti vse, da do izrednega kongresa stranke ne bi prišlo in da bi sklicali samo programsko konferenco, ki bi razpravljala le o programu stranke, ne pa o njegovi odgovornosti za vodenje stranke. Da slednje drži, potrjujejo namigi, ki so jih v preteklih dneh objavili mediji. Kot so pisali, naj bi bil Rop nekaterim članom v zameno za molk oziroma njihov odstop od zahtev po izrednem kongresu ponujal različne funkcije v stranki. Tako naj bi bil po pisanju Slovenskih novic svojemu

ta čas najglasnejšemu kritiku Toneu Anderliču ponudil mesto generalnega sekretarja stranke. Anderlič novice do zdaj ni ne potrdil ne zanikal (novinarjem je dejal le, naj o tem povprašajo Ropa, ta pa informacije ni želel komentirati), kar pa ne pomeni, da Rop ne poskuša na tak način preprečiti izrednega kongresa. Kot nam je v telefonskem pogovoru rekel Peter Božič, so mu v stranki, če ne izstopi iz svetniške skupine, ponujali mesto člana v izvršilnem odboru stranke in mesto ljubljanskega podžupana. Kdo mu je to ponujal, Božič ni povedal, lahko pa

glede na to, da se je seje, na kateri je ljubljanski mestni odbor stranke volil novo vodstvo, nepričakovano udeležil tudi Rop, sklepamo, da so te ponudbe prišle iz njegovega kroga.

Ropu popuščajo živci

Domnevno ponujanje različnih funkcij v stranki pa očitno ni edini način, s katerim poskuša Rop na vsak način ohraniti predsedniški stolček v LDS. V zadnjem času se pojavlja čedalje več namigov, naj bi bil Rop vsem članom, ki bi na morebitnem izrednem kongresu podprli njegovo zamenjavo, grozil, da bo, če ga bodo želeli odstaviti, skupaj s poslanci, ki ga podpirajo, izstopil iz stranke in jo razbil. To je v svoji kolumni v Financah potrdil tudi član stranke in profesor na FDV v Ljubljani dr. Milan Balazic. Balazic je zapisal, da ga je Rop po objavi kolumne, v kateri je kritiziral Ropovo vodenje stranke, poklical po telefonu in mu v "nekajminutnem histeričnem izpadu, ki ne trpi nobenega ugovora", zardil, da ne bo nikoli odstopil s predsedniškega položaja, če pa se bo to že zgodilo, bo "raje pustil, naj se LDS razbije na dvoje", oni pa bodo pri tem "ostali brez vseh poslancev, ker jih popolnoma nadzira".

Takšne grožnje seveda kažejo, da Ropu čedalje bolj popuščajo živci in da se čedalje bolj zaveda, da se mu predsedniški stolček v stranki maje. Vprašanje, ki se ob tem postavlja, je, koliko podpore v poslanski skupini sploh še uživa in ali bi bil za svoj položaj res pripravljen tvegati tudi razkol v stranki. Če je odgovor na zadnje vprašanje pritrdilen, potem se LDS ne obeta nič dobrega...

Aleš Kocjan

Matej Makarovič, sociolog in analitik javnega mnenja

Kriza je bila pričakovana

Kako kot sociolog in analitik javnega mnenja ocenjujete dogajanje v največji opozicijski stranki?

LDS ima predvsem težave s privajanjem na opozicijsko vlogo, ki je – vsaj v svoji sedanjih oblikah – še skoraj nikoli ni imela. Že oblikovana je bila namreč (po pristopu dr. Drnovška in združitvi z manjšimi strankami) kot stranka na oblasti, za katero se zdi, da niti ni imela "rezervnega scenarija" za nekoliko daljši čas v opoziciji (npr. vsaj en mandat). Zdi se, da LDS manjka predvsem vizija, kakšna stranka želi biti: pragmatično-sredinska (podobna, kot je bila pod Drnovškom, in hkrati podobna, kot je danes SDS), levičarska ali morda radikalno nacionalistična (na kar bi lahko kazale njene posamične zahteve po zaostrovanju slovenskih odnosov s sosednjimi državami).

Ste pričakovali, da bodo šle razmere v stranki po porazu na volitvah tako daleč?

Glede na prej opisano naravo LDS je bilo seveda to mogoče pričakovati.

Kaj lahko ta kriza pomeni za LDS?

Če bo razvila eno temeljno vizijo, ima solidne perspektive, če jih bo razvila več hkrati, bo verjetno

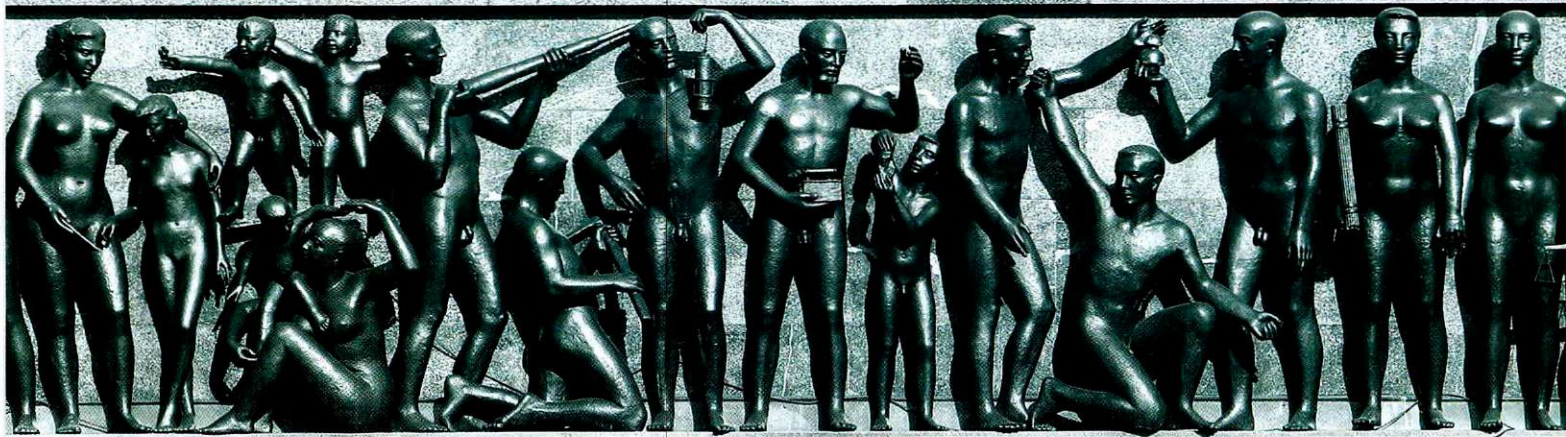

razpadla, če ne bo razvila nobene, lahko kvečjemu čaka in upa, da bo-

do vladajoče stranke storile kakšno res zelo hudo napako.

Nekateri menijo, da bo stranka na koncu pristala tam, kjer so vse druge liberalne stranke v Evropi, to je nekje med sedmimi in desetimi odstotki?

S tem se ne strinjam. LDS se namreč precej razlikuje od liberalnih strank v Evropi, zato tovrstne primerjave niso smiselne. Evropski liberalci se praviloma uvrščajo med oba bloka in imajo običajno potencialno možnost, da sodelujejo tako z vodilno stranko zmerne leve kot z vodilno stranko zmerne desnice. Tovrstni vmesni poziciji je danes veliko bližja Pahorjeva politika kot politika LDS, ki se vsaj za zdaj očitno ne namerava odpovedati vodilni vlogi v enem od političnih blokov (pogojno rečeno v "levem").

Proti filtriranju novic

Pretekli teden se je v državnem zboru začel z napovedjo predsednika državnega zbora Franceta Cukjati, da se na mestu vodje zakonodajno-pravne službe parlamenta obeta zamenjava.

Kot je napovedal Cukjati, je po popreji izpeljanem javnem natečaju kolegiju državnega zbora predlagal, naj dosedanja predsednica službe Tino Bitenc zamenjajo s 57-letnim Nikolajem Abrahamsbergom. Abrahamsberg, ki je ta čas še zaposlen kot višji predavatelj na Fakulteti za upravo v Ljubljani, na Fakulteti za menedžment v Kopru pa predava gospodarsko pravo, je po Cukjati-jevem mnenju zelo dobra izbira, s čimer se je v ponedeljek strinjala tudi večina članov kolegija in Abrahamsberga potrdila za novega vodjo zakonodajno-pravne službe.

O osebnih izkaznicah

Na torkovi tiskovni konferenci je poslanska skupina SDS predstavila svoje stališče do predloga sprememb zakona o osebni izkaznici, ki ga je nedavno v državni zbor poslala vlada, državni zbor pa naj bi ga obravnaval po hitrem postopku. Kot je na tiskovni konferenci dejal strankin poslanec Srečko Hauc, bodo spremembe zakona o osebni izkaznici, s katerimi vlada in minis-

ter za javno upravo Gregor Virant nadaljujeta z uresničevanjem svojih napovedi, da nameravata javno upravo približati državljanom in da bomo po sprejetju sprememb zakona izdelavo osebne izkaznice naročili na kateri koli upravni enoti ne glede na stalno prebivališče, omogočile, da bodo državljani osebno izkaznico, če bo res nujno, dobili v enem samem dnevu. V ta namen naj bi se angažiralo celotno notranje ministrstvo, ki bi izkaznico, če bi bilo nujno, lahko izdalo tudi ob dela prostih dnevih. Po Haučevih besedah se spremembe obetajo tudi pri preklicu izgubljene osebne izkaznice. Tako bomo izgubljeno osebno izkaznico sicer še vedno morali preklicati na tisti upravni enoti, na kateri imamo prijavljeno stalno prebivališče, prihranjena pa nam bo pot do Uradnega lista, saj bo za preklic po službeni dolžnosti poskrbela upravna enota.

V sredo so se na srečanju, na katerem bi uskladili svoje poglede na t. i. vojne zakone, sešli predsednik državnega zbora France Cukjati, predsednik Zveze združenj borcev NOB Slovenije Janez Stanovnik in predsednik Nove slovenske zaveze Anton Drobnič. Podrobnosti s sestanka niso znane, saj je bil za javnost zaprt, vendar je Cukjati takoj po njem dejal, da je v pogovorih z vsemi zainteresiranimi stranmi čutili približevanje rešitvam, ki bodo zadovoljile vse.

Sumljiva prodaja mežiškega rudnika

V četrtek je tiskovno konferenco sklical poslanec SDS Miro Petek in na njej dejal, da največja vladna stranka ne bo podprla predloga zakona o ukrepih za zmanjševanje onesnaževanja okolja s prašnimi delci v Zgornji Mežiški dolini, ki ga je v parlamentarni postopek vložila največja opozicijska stranka LDS. Kot je dejal Petek, zakon, ki predvideva zagotovitev proračunskih sredstev za izvedbo ukrepov za zmanjšanje okoljske škode kot posledice dolgoletnega pridobivanja in predelave svinca in cinka v Zgornji Mežiški dolini, ne more celovito pripomoči k reševanju težav v omenjeni dolini, saj je problem veliko večji. Po njegovem mnenju ne gre samo za površinsko onesnaženost, ampak tudi za onesnaženost zemlje. Poleg tega po Petkovih besedah zakon ne rešuje vprašanja odškodnin, ki jih kmetje na tem območju še vedno niso prejeli. Kmetje namreč davke plačujejo, čeprav zemljišč zaradi onesnaženosti ne morejo izkoriščati. Petek je še pojasnil, da je prodaja premoženja Rudnika svinca in cinka Mežica, ki ima 350-letno tradicijo, v sklepni fazi. V zadnji fazi se bo prodajala družba Gradbeni materiali, d. o. o. Razpis za prodajo te družbe je bil objavljen že v času stare vlade, nova pa ga je razveljavila in ga bo ponovila. Kot je dejal Petek, je obstajal

sum, da je prejšnja vlada poskušala ostanek premoženja rudnika prodati pod ceno, saj je komisija, ki je prodajala njegovo premoženje, names-to ponudnika, ki je ponudil več kot 300 milijonov, izbrala ponudnika, ki je ponudil le okoli 150 milijonov.

Grims: Zakon o RTV je dober

Konec preteklega tedna je tiskovno konferenco sklical tudi avtor novega zakona o RTV Branko Grims in na njej predstavil politološke in ustavnopravne razloge za njegovo sprejetje. Kot je dejal, predlog zakona, ki naj bi ga državni zbor sprejemal enkrat v teh dneh, predstavlja odlično podlago za delovanje RTVS, ki bo skladno z načeli EU in zato tudi v korist gledalcem in poslušalcem v celoti. Po Grimsovih besedah v prid sprejetja zakona govorijo tudi citati profesorja na FDV Bogomila Ferfile in generalnega sekretarja Mednarodne zveze novinarjev (IFJ) Aidana Whitea. Slednji je 17. maja zapisal, da IFJ moti "podroben opis vsebine novega televizijskega programa v zakonu, ki RTVS ne omogoča, da bi uredniško presojala o tem, kaj bo pokrivala". Ferfila pa je po Grimsovi navedbi v učbeniku podiplomskega študija na FDV iz leta 2002 zapisal: "Bistveno je, da gledalci lahko spremljajo dogajanje brez spremnih komentarjev političnih komentatorjev oziroma brez kakršnegakoli filtriranja s strani urednikov."

Aleš Kocjan

Zgodovinsko srečanje na Brionih je bilo plod "normalizacije" odnosov med državama.

Prejšnji petek so postali Brioni prizorišče dolgo pričakovane skupne seje hrvaške in slovenske vlade. Premierja Janša in Sanader obljubljata pozitiven premik v odnosih med državama, ki so bili v preteklosti pogosto precej načeti.

Meddržavni odnosi so po vrsti lanskih incidentov z nepremišljeno izjavo tedanjega slovenskega premierja Antona Ropa o zamrznitvi slovenske podpore vstopu vzhodne so-

Izhod iz začaranega k

sede v Evropsko unijo dosegli eno najnižjih točk. Po oktobrskih volitvah v Sloveniji so se stvari začele suhati v drugo smer. K temu je nedvomno pripomogla programska sorodnost obeh vodilnih vladnih strank – SDS v Sloveniji in HDZ na Hrvaškem (obe sta članici Evropske ljudske stranke). Tako je napoved skupnih sej obeh vlad pomenila pomembno novost, ki obeta izboljšanje meddržavnih odnosov.

Da bi se izognili incidentom

Izbira Brionov ima pri tem simbolični pomen, saj sta se tu državi julija 1991 prvič predstavili kot samostojna subjekta v odnosu do mednarodne skupnosti, na kar je v petek spomnil tudi slovenski premier.

Najpomembnejše dejanje skupne seje, na kateri so potrdili številne sporazume, med drugim tistega o izogibanju dvojnemu obdavčevanju, je bil podpis izjave o izogibanju incidentom. Ali bo ta izjava dejansko pripomogla k boljšim odnosom, česar se nadejata oba predsednika vlad, bo kmalu jasno. Poletje je namreč tradicionalno obdobje sosedskega "nagajanja" v Piranskem zalivu. Janša in Sanader napovedujeta, da se bodo

odprta vprašanja in zapleti odslej reševali v skladu z evropskimi merili. Državi naj bi v skladu s podpisano izjavo v nadaljnjih pogajanjih izhajali iz stanja 25. junija 1991. Vladi naj bi se v prihodnje posvetili reševanju vprašanj meje na dvostranski ravni. Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel je kljub sklicevanju na stanje ob osamosvojitvi opozoril, da predstavlja t. i. sporazum Drnovšek-Račan "neizpodbitno mednarodno pravno dejstvo" in da ga ne bo mogoče prezreti. Na novinarsko vprašanje pa je Rupel potrdil možnost za nov dvostranski sporazum.

Izvirni greh socializma

Zgodovina zapletov v slovensko-hrvaških odnosih je v komaj 14 letih žal že zelo bogata. Semena teh sporov gre brzkone iskati v večdesetletni logiki jugoslovanskega komunističnega vrha, ki je nacionalna, medrepublika trenja skrival pod plašč retorike razredne zavesti in graditve socializma s človeškim obrazom. Tako so tedanji oblastniki marsikatero tleče vprašanje raje namenoma prezrli, kot da bi se lotili njegovega reševanja. Začetna evforija ob sočasni razglasitvi samostojnosti obeh republik in tragični vojaški spopad, ki je opla-

zil Slovenijo, Hrvaško pa globoko prizadel, sta v prvih letih zameglila resna odprta vprašanja, ki do danes ne dajejo miru diplomacijama obeh držav.

Vprašanje meje

Največji kamen spotike je bila brez dvoma kopenska, še bolj pa morska meja. Državi sta se izčrpavali pri določanju pripadnosti Razkrižja, Trdinovega vrha, štirih zaselkov južno od reke Dragonje ter še posebej o pripadnosti Piranskega zaliva in jurisdikciji nad njim. Vsako od naštetih vprašanj bi samo zase zaradi svoje kompleksnosti terjalo cel članek,

Sporazum Drnovšek-Račan leta 2000 je bil morda v danem trenutku nujen, vendar za Slovenijo izredno škodljiv.

Slovenska narodna zveza pri SLS pod vodstvom Marjana Podobnika priliva olje na ogenj, s tem ko predlaga referendum o vstopu Hrvaške v EU.

vendar bi se na tem mestu pomudili vsaj pri vprašanju meje v Istri.

Da je ta meja nastala šele leta 1945 in je pomenila samo upravno, začasno razmejitvev (Istra vse do reke Mirne je do leta 1954 tvorila del Svobodnega tržaškega ozemlja) enotne katastrske občine Piran, smo v Demokraciji že pisali. Tako je tudi jasno, da je sporna že sama delitev Piranskega zaliva na kopnem. A ostanimo pri dejstvih. Vsako leto hrvaški ribiški in policijski čolni izživajo slovensko stran bodisi s tem, da prečkajo dogovorjeno razmejitvev (ribiči), bodisi da posegajo v pristojnosti slovenske policije, v katero so privolili sami Hrvatje. 25. junija 1991 so namreč slovenski patroljni čolni nadzorovali celoten zaliv. Redno so se pojavljale

Najmočnejši argument Hrvaške so opeharjeni hrvaški varčevalci Ljubljanske banke. Nova Ljubljanska banka se ne čuti zavezana, da bi povrnila škodo, ki jo je povzročila njena predhodnica.

Tudi JE Krško je že več let predmet spora zaradi solastništva Slovenije in Hrvaške.

Medijsko najbolj izpostavljen spor je tisti okoli kopenske in morske meje v Piranskem zalivu.

Hrvaške ribiške ladje vsako poletje kronično izzivajo slovensko stran z ribolovom v Piranskem zalivu.

roga?

tudi kršitve v zvezi s hrvaškimi skoljiščiči v slovenskem delu zaliva.

Pri vprašanju meje ne moremo mimo sporazuma Drnovšek-Račan iz leta 2001. Premierja sta se tedaj dogovorila za rešitev, ki je predvidela dodelitev spornih zaselkov Hrvaški, njihovi prebivalci pa naj bi ohranili carinske in druge ugodnosti. Res je tudi, da je Sloveniji pripadlo nekakšno nadomestilo pri novi meji ob Muri. Sporazum naj bi bil ugoden predvsem zato, ker bi Slovenija imela stik z odprtim morjem, Hrvaška pa bi ohranila morsko mejo z Italijo.

Izhod v mednarodne vode za našo državo, ki za slovensko stran prav gotovo predstavlja bistveno pomembnejši strateški položaj kot popravek meje ob Muri, pa je žal do danes otežen. Omejen dostop do mednarodnih voda krni tudi suverenost Slovenije kot pomorske države. K temu je nedvomno pripomogla enostranska razglasitev ekološke ribolovne cone v Jadranu s strani Hrvaške leta 2003, ki je sprožila burne odzive v Sloveniji in Italiji.

Od elektrarne do dolgov LB

Obmejno območje je bilo aktualno tudi ob lanskem rušenju črnih

gradenj v Savudriji, ki je bilo po mnenju mnogih naperjeno proti Slovencem – lastnikom spornih počitniških hišic. Vendar so druga odprta vprašanja veliko resnejša. V mislih imamo Jedrsko elektrarno Krško (JEK). Ta je nastala pred četrto stoletja kot skupni vir električne energije za bratski republiko. Po letu 1991 je skrb za JEK skoraj v celoti prevzela Slovenija. Hrvaška stran je nekajkrat zavlačevala s plačilom svojega deleža energije, ta čas pa je precej aktualno dejstvo, da Hrvatje ne sodelujejo najbolje pri zbiranju sredstev za razgradnjo elektrarne, poleg tega pa niso pripravljeni prevzeti hrambe vsaj dela nastalih jedrskih odpadkov.

Močan argument, na katerega se sklicuje Hrvaška, so opeharjeni varčevalci zagrebske podružnice Ljubljanske banke, ki so pred leti ostali praznih rok. Nova Ljubljanska banka ni prevzela dolgov LB, povračilo omenjenim malim varčevalcem pa naj bi sedaj uredili znotraj sporazumov o delitvi skupnega premoženja naslednic nekdanje SFRJ. Kljub tolikim vzrokom trenj pa ne smemo pozabiti na nekatere pozitivne premike, kakršno je bilo npr. imenovanje mešane zgodovinske komisije pod vodstvom

Janka Prunka in Dušana Bilandžića marca letos. Seveda pa je pot k stabilnim dobrim odnosom še dolga.

Težka naloga

Ob vsem naštetem je zanimivo, da v preteklosti ideološko sorodni vladni večini, ki sta obe prevzeli dediščino nekdanje zveze komunistov, na eni strani slovenska naveza med ZLSD in LDS (na čelu s premierje-ma Drnovškom in za njim Ropom), na drugi pa socialdemokrati Ivica Račana, nista zmogli skupnega jezika, kar dokazujejo številni incidenti in v bistvenih točkah nerešena vprašanja. Sporazum Drnovšek-Račan, ki je bil za Slovenijo vsaj s teritorialnega vidika porazen, pa ni šel skozi sito ratifikacije v saboru in je torej ostal mrtva črka na papirju.

Slaba dediščina, ki sta jo prevzeli vladi Janše in Sanaderja, nikakor ne bo lahek zalogaj. Poleg tega nedvomna dobra volja političnih elit na obeh straneh ne zaleže vedno, kot je pokazal nedavni incident z brodom na Muri. Sanader ima že doma težave in omejen manevrski prostor, saj vodi manjšinsko vlado. Če k temu prištejemo še izzivanje Slovenske narodne zveze, ki deluje pod okriljem vladne

SLS, z napovedjo izvedbe referendum-a o vstopu Hrvaške v EU, je stanje še manj optimistično. Nekateri člani slovenske vladne koalicije so v kratkoročnem zasledovanju političnih točk očitno zavrgli zavezo vlade kot celote in pozabili na dolgoročni interes Slovenije po čimprejšnji vključitvi vzhodne sosed v evroatlantske povezave, kar bi ne nazadnje bistveno olajšalo nadaljnji dialog in reševanje odprtih vprašanj. **Mitja Volčansek**

Radio VIVA
FM 102.1 99.5
stereo RDS
M.Sobota tel: 02/537-1949

Slava Klavžar 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Potrjene nepravilnosti

Večina se še spomni lanskih dogodkov, ko so kriminalisti v novomeškem podjetju Komunala opravljali preiskave v zvezi z investicijami in javnimi naročili v tem podjetju. Takratni in zdajšnji direktor Alojz Muhič je lani poleti poudarjal, da so zakonitost poslovanja v podjetju pregledali tudi zunanji neodvisni revizorji, vendar pri poslovanju niso našli nepravilnosti.

Podobno naj bi bilo tudi z opravljenim notranjim pregledom poslovanja. Dodajmo, da je revizijo računovodskih izkazov za leto 2002 opravljala revizijska družba Epis iz Celja, v letu 2003 pa so izbrali družbo Dinamic iz Novega mesta. Poročilo računskega sodišča, izdano pretekli teden, pa kaže nasprotno, saj so njegovi revizorji ugotovili številne ne-

pravilnosti in podjetju Komunala Novo mesto izrekli negativno mnenje.

Previsoko izkazani prihodki

Revizorji računskega sodišča so ugotovili, da je podjetje Komunala v letih 2002 in 2003 napačno izkazalo poslovni izid, saj je med poslovne prihodke štelo celotno zaračunano števino, ki je bila bistveno večja od odhodkov za zamenjavo vodomero. Iz tega naslova so v letu 2002 prikazali za slabih 48 milijonov tolarjev preveč dobička, v letu 2003 pa je bil ta neupravičeno višji za 34 milijonov tolarjev. Poleg tega so revizorji ugotovili, da je višina števnine precenjena, saj je bilo v navedenih letih zamenjanih le 37 odstotkov vodomero, za njihovo zamenjavo pa je bilo porabljenih le 49 odstotkov zaračunane števnine. Revizorji menijo, da bi zadoštevila polovična cena števnine. Revizorji so

preverili tudi pravilnost razporejanja posrednih stroškov in stroškov ter pravilnost obračunskih kalkulacij. Ugotovili so, da je Komunala nepravilno oblikovala kalkulacije za preskrbo s pitno vodo, za odvajanje odpadnih voda in za čiščenje odpadnih voda pa so ugotovili, da so v kalkulacije zajeli tudi zneske odplačil posojil, kar je v nasprotju z zakonskim določilom.

Denarja kot listja, ob tem posojila iz državnega sklada

Kot kaže poročilo RS, je imela Komunala precejšnje viške denar-

ja. Tako so na dan 31. 12. 2002 v banke vezali 450 milijonov tolarjev, leto pozneje pa se je ta znesek povečal na 726 milijonov tolarjev, kar je glede na skupne prihodke v višini 2,2 milijarde tolarjev izredno veliko. Za brutoplače zaposlenih so izplačali manj kot 600 milijonov tolarjev, kar pomeni, da so imeli redno denarne viške v višini več kot enomesečnih plač. Hkrati so konec leta 2002 imeli 265 milijonov tolarjev dolgoročnih posojil, leto pozneje je bilo teh v višini 258 milijonov tolarjev. Posojilo so najeli pri Ekološko

Borut Novak je imel za kar 71 odstotkov višjo plačo od župana.

Med prvimi se mora na poročilo Računskega sodišča RS odzvati novomeško županstvo, saj je Komunala v lasti občine.

razvojnem skladu RS, namenjeno pa naj bi bilo za graditev infrastrukture.

Nepremičninske transakcije

Ker se je Komunalna ukvarjala tudi z nakupi in prodajo nepremičnin, so revizorji vzeli pod drobnogled tudi to. Tako so preverili nakup nepremičnine za 100 milijonov tolarjev od prodajalca Novograd iz Novega mesta in sočasno prodajo poslovne stavbe na Seidlovi cesti 17 v Novem mestu. To je za dobrih 14 milijonov tolarjev kupilo Parketarstvo Novak Zvonimir iz Novega mesta. Hkrati je Komunalna nekdanjemu zaposlenemu in današnjemu upokojencu prodala stanovanje, in sicer tako, da je ta plačal desetino kupnine, preostalih 90 odstotkov pa naj bi v mesečnih obrokih poravnal v dvajsetih letih. Zanimivo pri tem je, da je Komunalna kupcu stanovanja dovolila vpis lastninske pravice na tem stanovanju na njegovo ime. Pri tem bi morali v zemljiški knjigi vpisati prepoved odtujitve stanovanja do poplačila pogodbene cene. Komunalna tega vpisa ni predlagala, drugega zavarovanja za poplačilo kupnine v 20 letih pa Komunalna nima.

Novakova plača bistveno višja od županove in nezakonita

Revizorji so pregledovali tudi pravilnost določanja in izplačevanja plač zaposlenim po individualnih pogodbah in pravilnost izplačil za vzdrževanje zaščitnih sredstev. Ugotovili so, da so imeli leta 2002 štirje vodilni individualne pogodbe, v letu 2003 je bilo teh pet. Leta 2002 so vodilnim izplačali nekaj več kot 65 milijonov tolarjev, kar je bilo kar 11,3 odstotka vseh stroškov dela. Še več so prejeli leta 2003, to je 75,3 milijona tolarjev, kar je osmina stroškov dela vseh zaposlenih v Komunalni. Revizorji so ugotovili, da je Borut Novak na podlagi sklepa nadzornega sveta poleg plače prejemal tudi dodatek na delovno uspešnost v višini 10 odstotkov brutoplače. To so sklenili leta 1999 in nato izplačevali vsa leta, četudi bi moral nadzorni svet uspešnost direktorja ugotavljati vsako leto sproti. Pri tem je Komunalna upoštevala kriterije za individualne pogodbe o zaposlitvi menedžerjev, četudi to za javna podjet-

Nekaj podatkov o podjetju

Komunalna Novo mesto je javno podjetje, ki je bilo ustanovljeno leta 1989 na podlagi odloka skupščine Novo mesto. Pozneje se je družba preoblikovala, ustanovitelj in edini družbenik je občina Novo mesto z osnovnim vložkom dobrih 372 milijonov tolarjev, kar je tudi osnovni kapital družbe. Komunalno neomejeno zastopa direktor. Leta 2002 in 2003 jo je vodil Borut Novak, ki je bil na tem delovnem mestu od 9. novembra 1999 do 7. aprila 2004, po tem datumu pa Komunalno vodi Alojz Muhič. Prihodki podjetja krepko presegajo 2 milijardi tolarjev, dobiček iz poslovanja pa je iz leta v leto nižji. Leta 2001 ga je bilo dobrih 18 milijonov tolarjev, leta 2003 le še dobrih 5 milijonov. Podatki o poslovanju kažejo, da je družba s prihodki iz rednega poslovanja vsa leta izkazovala izgubo, v letih od 2001 do 2003 je to kar potrojila, to pa pomeni, da pozitivni izid izkazujejo na račun finančnih prihodkov, ki se iz leta v leto povečujejo. Leta 2003 jih je bilo skoraj dvakrat več kot leta 2001 in so znašali slabih 69 milijonov tolarjev, kar kaže na možnost, da je Komunalna izredne prihodke dosegala bodisi s posojanjem likvidnostnih viškov denarja, bodisi z zapoznelimi izterjavami plačil. Glede na dinamiko prihodkov je verjetneje, da je poslovne izide izboljševala s prvim.

ja ne velja. Tako je bila Novakova plača višja od plače župana mestne občine Novo mesto. Po spremembah zakona si Borut Novak plače ni dal znižati, čeprav bi to moral storiti. Tako je javno podjetje od septembra 2002 do decembra 2003 direktorju izplačalo osnovno plačo, ki je plačo župana presegla za kar 8 milijonov tolarjev oziroma za 71 odstotkov ali skoraj tri četrtine. Pri pregledu izplačil za vzdrževanje zaščitnih sredstev so revizorji ugotovili, da je podjetje leta 2003 za to izplačalo dobrih 11 milijonov tolarjev. Vsak delavec je prejel od 60.000 do 95.000 tolarjev bruto za vzdrževanje zaščitnih sredstev ne glede na to, kje je opravljal svoje delo. Dejansko so te dodatke prejeli tudi zaposleni v pisarnah. Ker so bili od tega obračunani tudi davki, prispevki in dohodnina, so revizorji ugotovili, da so si v Komunalni na takšen način preprosto povečali plače in s tem zaobšli vse zakone.

Potni nalogi za nazaj

Zanimivi so obračuni in izplačila potnih nalogov. Tako so revizorji ugotovili, da so bili potni nalogi napisani za nazaj, iz njih pa se ni dalo razbrati, ali je bil clovek takrat res na službenem potovanju. Revizorji so izločili za 358 tisoč tolarjev nezakonito izplačanih potnih nalogov. Že novembra 2003 je notranja sodelavka, ki je bila zadolžena za revizijo poslovanja, opozorila na nekatere nezakonitosti (konkretno za Jožico Fabjan, direktorico finančno-računovodskega servisa), zato je morala Fabjanova vrniti 171 tisoč tolarjev preveč izplačanih

potnih stroškov. Notranja revizorka je bila nato nemudoma degradirana. Zdaj so revizorji ugotovili, da je takratna notranja sodelavka nezakonitosti na tem področju pravilno zaznala in upravičeno opozarjala nanje. Podobno se je dogajalo tudi pri študentskem delu. Za študentsko delo so v Komunalni leta 2002 izplačali nekaj več kot 12 milijonov tolarjev, leta 2003 pa že kar 20 milijonov tolarjev. Poleg tega so nekaterim študentom izplačevali potne stroške, kar ni bilo upravičeno, in tudi to je bil predmet javnih razkritij pred letom dni.

Napak in mesa, da te kap

Revizorji so nepravilnosti ugotovili tudi na področju javnih naročil, zaradi česar so novomeško Komunalno lani obiskali kriminalisti. Tako so pri obnovi vodovoda Orehovica – Gorenja Stara vas samostojnemu podjetniku Alojzu Novaku izplačali 1,5 milijona tolarjev več, kot je dejansko znašal račun, razlog pa naj bi

bila računaska napaka. Nepravilnosti so ugotovili tudi pri čiščenju poslovnih prostorov; Komunalna je servisu Intel plačevala ceno, ki je bila za kar 34 odstotkov višja od cene, ponujene na javnem razpisu. Napake so bile tudi pri izdaji t. i. ekološkega koledarja, pri čemer revizorji dvomijo o tem, da je družba Ambient Komunalni resnično izročila 20 tisoč koledarjev. Nepravilnosti so bile pri fizičnem varovanju premoženja. To je opravljal družba G 7, za kar ji je Komunalna plačevala malo manj kot milijon tolarjev na mesec. Poleg tega so ji plačali še slabih 22 milijonov tolarjev na leto, pri tem pa naj bi bila vrednost za opravljene storitve v letu 2003 višja za kar 94 odstotkov od cene, ponujene na razpisu leta 2002. Zanimiva je bila še graditev čistilne naprave Gumberk. Izvajalo jo je podjetje Begrad. Revizorji so pri pregledu ponudb ugotovili, da je dal Begrad Komunalni ponudbo, v kateri so bile računске napake, ki so pogodbeno vrednost zvišale za kar 6,6 odstotka oziroma za dobre 4 milijone tolarjev. Zaradi te "napake" je bil Begrad izbran kot najugodnejši ponudnik. Nepravilnosti je bilo še nekaj, zanimive pa so tiste ugotovitve revizorjev, ki jih ti ne uvrščajo med nepravilne, povedo pa marsikaj. Eno od zasebnih podjetij je na primer Komunalni v letu 2003 prodalo za 8,25 milijona tolarjev mesa. Toliko naj bi ga bili namreč pojedli na 19. komunalnijadi v Novem mestu. To pomeni, da bi morali pojesti najmanj 32 krav ali 600 jagenjkov. Revizorji na tem področju sicer niso ugotovili kršenja predpisov, prikazuje pa ravnanje vodstva Komunalne v preteklih letih.

Vida Kocjan

Spoznajte vse podobe vojne!

NOVO

Ob 60. obletnici osvoboditve

- 850 dokumentarnih fotografij
- nevtralen pogled na življenje od okupacije do osvoboditve
- časovni pregled prelomnih dogodkov
- 407 strani

cena: 9.900 SIT

Mladinska knjiga 100 LET

Hitro naročanje: 080 12 05

Nedotakljiva trdnjava

Premogovnik Velenje, ki je povezana družba Holdinga Slovenske elektrarne, njegova dejavnost pa je pridobivanje lignita, letos praznuje 130-letnico obstoja. Po nekaterih podatkih naj bi bilo v t. i. velenjski kadunji še okoli 200 milijonov ton premoga, čeprav v Velenju pravijo, da vseh zalog z velenjsko odkopno metodo ni mogoče racionalno pridobiti.

Po podatkih Rudnika Velenje naj bi bilo t. i. bilančnih zalog za okoli 110 milijonov ton, na tem pa v rudniku tudi gradijo svoje poslovne načrte. Dodajmo, da je bilo v zadnjih

tridesetih letih odkopanih 140 milijonov ton premoga, pred tem pa so v sto letih odkopali še 60 milijonov ton, skupaj torej 200 milijonov ton. Letni odkop je tako presegel 5 milijonov ton med letoma 1981 in 1986, ko je tudi t. i. hlastanje po energiji doseglo vrhunec, to delo pa je opravljalo kar 5.400 zaposlenih. Danes ima velenjski premogovnik vso infrastrukturo prilagojeno proizvodnji 5 milijonov ton mesečno. Prvo krizo so v rudniku zaznali leta 1992, ko so se potrebe po energiji začele zmanjševati; samo v tistem letu so število zaposlenih zmanjšali za 600. Ta čas imajo sklenjene pogodbe za okoli 4 milijone ton lignita. Nacionalni energetski program za Premogovnik Velenje predvideva izkop premoga v višini 3,8 milijona ton na

leto do leta 2010, 3,7 milijona ton na leto do leta 2015 in 3 milijone ton letno po letu 2015. Ob racionalizaciji proizvodnje naj bi bil najpomembnejši cilj prestrukturiranje poslovnega sistema in ohranitev delov-

nih mest za ljudi iz Šaleške doline in širše regije. Premogovnik Velenje je v svoji temeljni dejavnosti še vedno zanimiv tudi za strateška partnerstva.

Sporno kadrovanje

Čeprav se v vodstvu družbe radi pohvalijo z ugodnimi poslovnimi izidi, navsezadnje daje rudnik kruh številnim velenjskim družinam, pa je med nekaterimi zaznati veliko nezadovoljstvo, in to predvsem z vodstvom, ki je že leta isto in postavlja no predvsem po tako imenovanih političnih referencah. Bistven pri vsaki gospodarski družbi je nadzorni svet. Tega v velenjskem rudniku sestavljajo le trije člani, in sicer Ladislav Tomsič, ki je hkrati predsednik, Gabriela Smolič Börc in Pavel Župevc. Imena so širši javnosti neznan, podatki, ki smo si jih pridobili, pa kažejo, da je Tomsič član

Ladislav Tomsič, član uprave HSE, je skupaj s Pavlom Župevcem nadziral poslovanje Premogovnika Velenje, Pavel Župevc pa je nato kot član nadzornega sveta HSE nadziral delo Ladislava Tomsiča. Narobe svet!

uprave Holdinga Slovenskih elektrarn (HSE). Predstavljajo ga kot tehničnega direktorja. Pavel Župevc je tudi član nadzornega sveta HSE. Tomsčič, ki vodi nadzorni svet Premogovnika Velenje, in Župavc, član tega sveta, sta torej prijatelja in sodelavca, na drugi strani pa Župevc nadzira vodenje uprave HSE, katere član je Tomsčič. Kakšno je to nadziranje, je seveda vprašanje, kot je vprašanje tudi navzkrižje interesov. Hkrati ne smemo pozabiti, da je premogovnik član HSE, obe družbi pa sta v večinski državni lasti. Člane nadzornih svetov in uprav je tako postavila politika. O Župevcu nimamo drugih informacij, Tomsčič pa je predsednik nadzornih svetov treh družb skupine HSE: Savskih elektrarn Ljubljana, Termoelektrarne Šoštanj in že omenjenega Premogovnika Velenje.

Vodilnih kot listja

Premogovnik Velenje vodi kar pet ljudi. Poleg direktorja še štirje prokuristi. To pomeni, da generalni direktor dr. Evgen Dervarič družbe ne more voditi samostojno, ampak mora za svoje odločitve pridobiti mnenja prokuristov. Navadno so ti nekakšni spremljevalci oz. nadzorniki direktorjevega dela, za njihovo umestitev pa formalno ni potrebna takšna izobrazba kot za generalnega direktorja; to je torej način, kako lahko človek s pomanjkljivo izobrazbo postane del vodstvene ekipe v podjetju. Primer za to je bil Igor Pogacar, ki je z dokončano srednješolsko izobrazbo kot prokurist vodil Javno podjetje Energetika v času, ko je nastala afera s prodajo Slovenske investicijske banke (SIB). A vrnimo se k velenjskemu rudniku: poleg direktorja in štirih prokuristov so imenovani še direktorji za posamezna področja. Zvone Es vodi razvojno, Boris Močilnik gospodarsko, Janko Lukner pa kadrovsko-spolšno področje.

Kadrovik še iz časa socializma

Prav na Luknerja, po nekaterih podatkih je član LDS, kot dolgoletnega kadrovika v premogovniku je med zaposlenimi slišati največ pripomb. Vloga kadrovskega direktorja je namreč v vsakem podjetju zelo

velika. Ne odloča samo o tem, koga bo sprejel v službo, ampak tudi o tem, kdo bo prejel katero od stanovanj. In teh je v Velenju veliko. Po naših podatkih je bil Lukner zelo dolgo predsednik stanovanjske komisije v rudniku. Nekateri zaposleni zatrjujejo, naj bi bili do stanovanj v preteklih letih prišli le tisti zaposleni, ki so člani ali simpatizerji LDS in SD. Lukner naj bi s stanovanji tako "gospodaril" že dve desetletji. Po pripovedovanju naj bi bili nekateri stanovanja na podlagi takšnega načina dobili takoj, drugi, ki naj bi bili v premogovniku zaposleni po 20 ali več let, pa naj bi uradno zbrali premalo točk, zaradi česar stanovanja niso dobili. Zaposleni namigujejo tudi na možnost prejemanja podkupnin, vendar je to težko dokazati. Nekateri Lukneju očitajo tudi to, naj pri odpuščanju zaposlenih ne bi bil upošteval vseh meril. Tudi tu naj bi prihajalo do politično motiviranih odpustov.

Vodstvo velenjskega rudnika je številčno in kaže, da sta si mesta med seboj razdelili stranki LDS in SD.

Nadalje smo dobili informacije, naj bi bile napačne nekatere odločitve pri sklepanju pogodb z zunanjimi izvajalci, pri čemer omenjajo spornost čiščenja v prostorih družbe. Podobnih očitkov je še veliko. Med drugim naj bi bile nepravilnosti pri sponzoriranju Nogometnega kluba Rudar. Lukner je namreč tudi predsednik tega kluba. Nogometni klub je vodil od leta 1984 do 1999, leta

2003 pa je bil vnovič imenovan na to mesto. Očitajo mu tudi spornost potovanja na svetovno prvenstvo v nogometu, ki je bilo leta 2002 v Koreji. Poleg tega naj bi bile nepravilnosti pri plačni politiki, kjer ima Lukner kot eden od direktorjev precej besede.

Po 20 letih je higienično odstopiti

Vse očitke bodo morali vodilni v Premogovniku Velenje ovreči sami. Glede na to, da so HSE, katerega član je Premogovnik Velenje, doslej vodili kadri iz vrst LDS in da je prihajalo do kolizije interesov, je bilo doslej, predvsem pa v času Ropove vlade nemogoče pričakovati, da se bodo stvari razčistile. Ker je bil za predsednika uprave HSE pred kratkim imenovan dr. Jože Zagožen, javnost v Velenju lahko pričakuje, da bo prišlo do sprememb tudi na tem področju. Predvsem je nevzdržno, da je nekdo direktor družbe ali sektorja skupaj nepretrgano 20 let. **Vida Kocjan**

Premogovnik Velenje, ki je v večinski državni lasti, vodijo ljudje, ki sta jih postavili LDS in SD.

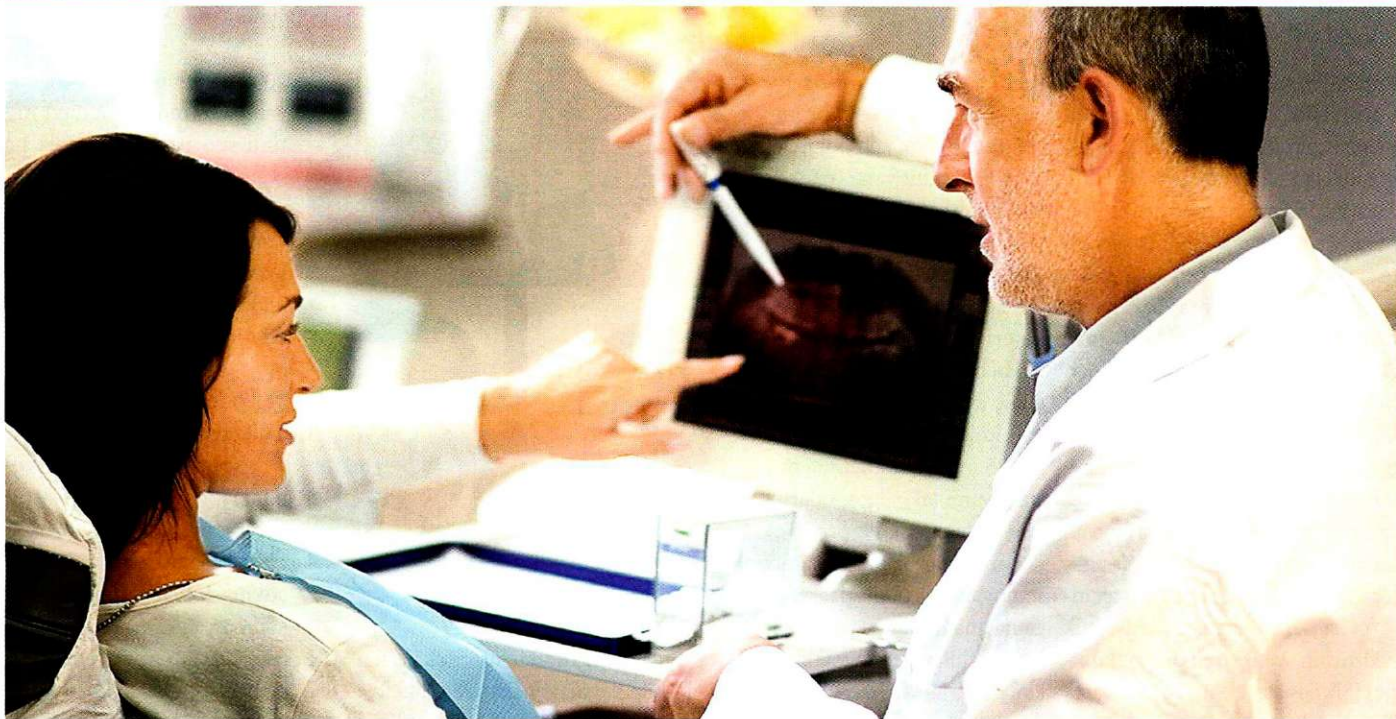
Janko Lukner je bil 15 let predsednik Nogometnega kluba Rudar Velenje. Leta 2003 je bil spet imenovan na to mesto.

Nekateri zaposleni v premogovniku zatrjujejo, da so bili pri točkovanju za pridobitev stanovanj oškodovani.

Premogovnik je sestavni del Holdinga Slovenske elektrarne. Zaposleni v njem upajo, da se bo s spremembo vodstva HSE, kamor prihaja dr. Jože Zagožen, marsikaj spremenilo tudi na drugih področjih.

Bolni ali leni?

Odsotnost z dela je v Sloveniji precejšen problem. Smo res toliko bolni ali gre preprosto za pomanjkanje volje do dela pri nekaterih? Začasna zadržanost od dela iz zdravstvenih razlogov oziroma zdravstveni absentizem predstavlja v Sloveniji resen družbeni, organizacijski in pravni problem.

Ima velik vpliv na odhodke obveznega zdravstvenega zavarovanja, na stroške delodajalcev in tudi na nižjo produktivnost oziroma manjši obseg proizvodnje ter s tem na bruto domači proizvod (BDP).

Visoki stroški bolniških odsotnosti

Podatki kažejo, da je zdravstveni absentizem v Sloveniji razmeroma visok in od leta 1999 dalje nenehno narašča. Mednarodne primerjave kažejo, da imamo pri nas precej višjo odsotnost z dela iz bolezenskih razlogov kot nekatere primerljive evropske države. Zaradi posledic zdravstvenega absentizma imajo delodajalci in obvezno zdravstveno zavarovan-

je za okrog 1,40 odstotka BDP (več kot 87 milijard tolarjev letno) izdatkov za izplačila nadomestil delavcem, ki so odsotni z dela, poleg tega je zaradi te odsotnosti ustvarjeni BDP manjši za okrog 4,56 odstotka (za okoli 283 milijard tolarjev letno). Skupno nas torej bolniške letno stanejo kar okoli 6 odstotkov BDP oziroma okoli 370 milijard tolarjev.

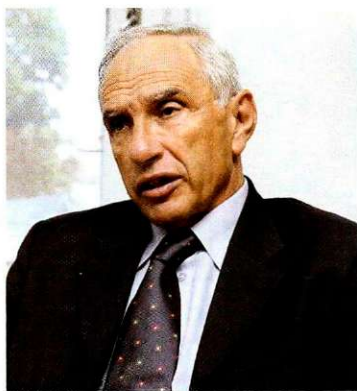
Povprečna letna odsotnost z dela na zaposlenega je bila v lanskem letu 13,7 dneva (najnižje povprečje v EU ima Nizozemska s 5,5 dneva). Skupno število vseh zavoljo bolniške odsotnosti izgubljenih delovnih dni se je v letu 2004 povečalo in je

doseglo številko 11,1 milijona delovnih dni, kar je toliko, kot če vsak dan ne bi delalo 35.000 ljudi. Največji del oziroma 9,24 milijona delovnih dni ali dobrih 83 odstotkov vseh izgubljenih dni je bilo izgubljenih zavoljo bolezni in poškodb, ki so nastale zunaj dela. Dober milijon izgubljenih delovnih dni oziroma dobrih 9 odstotkov so povzročile poškodbe pri delu in poklicne bolezni, slabo polovico milijona dni (dobre 4 odstotke) nega družinskih članov, tretjino milijona (3 odstotke) poškodbe po tretji osebi (na primer prometne nesreče, ki so jih zakrivila drugi), preostalo pa drugi razlogi.

Število izgubljenih dni, za katere se nadomestilo izplačuje iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, se je od leta 2000 povečalo za 14,8 odstotka. Od leta 2001 se realno povečujejo tudi odhodki za nadomestila plač. Zaradi tega se povečuje tudi delež nadomestil plač v odhodkih obveznega zdravstvenega zavarovanja. Delež za bolniška nadomestila je zrasel z 8,4 odstotka v letu 2000 na že 10,1 odstotka vseh zavodovih odhodkov v letu 2004.

Razlogi zdravstvenega absentizma

Na višino zdravstvenega absentizma vpliva vrsta dejavnikov. Ti veči-

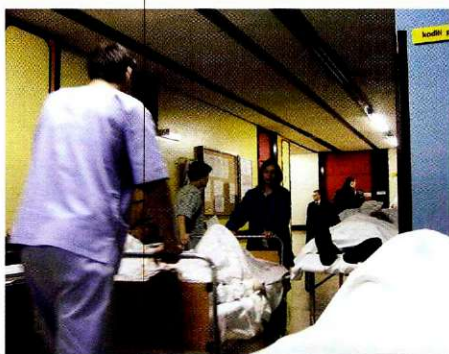
Zdravstveni minister Andrej Bručan si prizadeva za spremembo sistema.

Bolniška odsotnost povzroča ogromne stroške vsem zavarovancem.

Bolniška odsotnost z dela je previsoka.

Resnično bolni morajo čim bolj ohraniti pravice.

So zdravniki preveč popustljivi pri bolniških odsotnostih?

noma izvirajo iz delovnega in socialnega okolja in le v manjši meri iz zdravstvenega stanja populacije zaposlenih. Mednarodni podatki in mednarodne primerjave kažejo, da obstaja dokaj tesna povezava med višino absentizma v posamezni državi in predpisi, ki urejajo pravice dočasne odsotnosti z dela, in višino nadomestila med tako odsotnostjo. Večje pravice in višja bolniška nadomestila za z dela odsotne zaposlene načeloma pomenijo tudi višjo splošno bolniško odsotnost z dela.

Slovenska nadomestila za čas bolniške (v višini 80 odstotkov oziroma 90 odstotkov plače), ki jih krijeta bodisi delodajalec (če bolniška traja do 30 dni), bodisi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), so v primerjavi z večino evropskih držav precej visoka. V večini držav članic EU nadomestila za čas bolniške odsotnosti znašajo od 50 do 75 odstotkov plače. Na Slovaškem nadomestilo znaša le dobrih 20 odstotkov, res pa so ponekod bolniške tudi enako visoke kot plače. Toda v teh pretirano socialno dorežljivih državah so gospodarski izidi najslabši. Na raven bolniških odsotnosti vplivajo tudi stopnja ukrepov za varnost in zdravje pri delu, navzočnost ali pomanjkanje druge motivacije in stimulacije delavcev za krajše izostajanje z dela oziroma za hitrejšo vračanje na delovno mesto, zakonodaja, ki omogoča posameznikom zlorabljanje pravic, in tudi odnos zdravstva do odsotnosti z dela.

Čakalni dnevi in posebna zavarovanja

Nemara še pomembnejša kot višina bolniškega nadomestila je druga varovalka pred preveliko bolniško odsotnostjo, ki je v nasprotju z večino evropskih držav Slovenija nima. Gre za tako imenovane čakalne dne-

ve, ki pomenijo število dni, ko se nadomestila ne prejema (v EU od enega do devet dni, v povprečju tri dni). Kolikor bi v Sloveniji uvedli čakalne dneve, bi lahko precej zmanjšali absentizem namišljenih bolnikov, ki je v Sloveniji dokaj razširjen. Če bi prvi dan ali prvih nekaj dni ne prinašalo bolniškega nadomestila, bi se tisti zaposleni, ki si kdaj pa kdaj na račun svojih bolj delavnih sodelavcev vzamejo prosto z izgovorom namišljene bolezni, verjetno precej manjkrat odločili za takšno početje. Poleg čakalnih dnevo in zmanjšanja bolniških nadomestil so še nekateri drugi ukrepi, ki bi po mnenju različnih strokovnjakov lahko zmanjšali zdravstveni absentizem. Tako bi zaradi krepitve odgovornosti delodajalcev in njihovega interesa za zagotavljanje prijaznega in zdravju neškodljivega delovnega okolja morali del sedanjega zdravstvenega zavarovanja nameniti za posebno zavarovanje za poškodbe pri delu in bolezni, povezane z delom, ter v tem zavarovanju uvesti diferencirane prispevne stopnje za delodajalce. Delodajalci z nižjimi (podpovprečnimi) izdatki za zdravljenje teh stanj in za nadomestila plač naj bi bili deležni bonusov (nižje prispevne stopnje),

tisti z višjimi (nadpovprečnimi) pa malusov (višje prispevne stopnje). To bi za podjetja pomenilo tudi ekonomsko vzpodbudo za doslednejše izvajanje ukrepov varnosti in zdravja pri delu in s tem tudi za zmanjševanje obsega odsotnosti z dela.

Nadzor in drugi ukrepi

Poenotiti bi bilo treba tudi postopke in merila za ocenjevanje časne zadržanosti z dela med zdravniki. Uvesti bi bilo treba posebno obliko nadzora nad odločanjem zdravnikov o bolniških, saj so nekateri iz prijateljskih ali drugih razlogov preradodarni pri njihovem odobranju. Pri delavcih, ki so z dela odsotni daljše obdobje, bi bilo smiselno predvideti možnost rehabilitacije oziroma ugotoviti, ali je ta smiselna in mogoča in ali bi privedla do hitrejšega vrnitve na delo. To rehabilitacijo naj bi v celoti krilo obvezno zdravstveno zavarovanje iz prihrankov od nadomestil. Več sredstev za zdravstvene storitve bi bilo treba nameniti zdravljenju delavcev, ki so odsotni z dela zaradi čakanja na zdravstveni poseg.

Doseči bi morali, da delavec med bolezensko zadržanostjo z dela ne sme zapuščati doma, razen če gre na zdravniški pregled, terapijo ali na

zdravstveno komisijo. Pri tem bi bilo treba zaostri tudi odgovornost posameznega zavarovanca glede spoštovanja predpisov o ravnanju med bolniško zadržanostjo z dela. V primerih nespoštovanja predpisov ali opravljanja kakršne koli dejavnosti bi moral zavarovanec izgubiti pravico do bolniškega nadomestila. Hkrati bi bilo pametno poostri nadzor oseb, ki so v bolniški. Po zgledu drugih evropskih držav bi bilo smiselno v sodelovanju s sindikati, z delodajalci in s pooblaščenimi zdravniki uvajati programe za obvladovanje absentizma. V teh programih zaposleni sami odkrivajo in obravnavajo razloge za izostajanje z dela, si medsebojno pomagajo v primeru bolezni ali poškodbe ter predlagajo menedžmentu ukrepe za odpravo škodljivosti za zdravje ter za čim boljše počutje in medčloveške odnose v kolektivu.

Dejstvo je, da je odsotnost z dela v Sloveniji previsoka in povzroča neupravičeno visoke stroške ne le podjetjem, temveč tudi vsem zavarovancem zdravstvenega zavarovanja, hkrati pa zmanjšuje izkupicek celotnega gospodarstva. Sistem je treba naravnati tako, da bodo le dejansko bolni lahko bolniško odsotni z dela, ne pa tudi tisti, ki se jim preprosto ne ljubi delati. Ker gre za občutljivo področje, bo pri reformah treba ravnati previdno, da bodo res zadele predvsem tiste, ki izkoriščajo sedanjí sistem, in čim manj škodile tistim, ki bolniško odsotnost resnično potrebujejo za zdravljenje. Uspešna reforma bo koristila vsem zavarovancem. Višja produktivnost, ki bo posledica višjega števila delovnih dni, bo spodbudila rast realnih plač. Še občutnejše pa bodo nižji stroški bolniških odsotnosti zmanjšali pritisk na poviševanje premij zdravstvenega zavarovanja in zmanjševanje pravic, ki iz njega izhajajo. Denis Vengust

besana

slovnični pregledovalnik

dve ure Nekdo, ki s otroci

Stekel je k mami.

www.amebis.si

Niso se še dobro pomirili duhovi ob polemiki o obdavčenju študentskega dela, že je minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič predstavnik Študentske organizacije Slovenije (ŠOS) razburil s predlogi o spremembah ureditve te organizacije predvsem na področju študentskega dela.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve predlaga prerazporeditev sredstev, pridobljenih iz koncesijske dajatve, in sicer tako, da se polovica na ta način pridobljenih sredstev, ki sicer ostanejo po priznanju

Fotografije SAFO

Študentski vrtiljak

stroškov študentskim servisom, nameni za stipendije. Ministrstvo predlaga tudi znižanje prizanih stroškov študentskega servisa za najmanj četrtno, in sicer glede na prihodek posameznega študentskega servisa, pri čemer bi najkrajšo potegnili servisi z višjimi prihodki. Funkcijo posredovanja študentskega dela želi minister Drobnič razširiti tudi na Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

Prihodke študentskih servisov razložimo s primerom. Postavka za neko delo je denimo 1.000 tolarjev. Delodajalec je dolžan izplačati 1.144 tolarjev. Od tega zneska dobi študent 1.000 tolarjev, sklad za graditev študentskih domov 20, davek na dodano vrednost pa znaša 24 tolarjev. Preostalih 100 tolarjev znaša t. i. koncesijska dajatev. Del tega znesek gre nato v sklad prizanih stroškov za posredovanje dela servisom (plače zaposlenim, najem prostora, varovanje, vzdrževanje računalniške opreme ...). Manjši servisi dobijo do 60 odstotkov zneska, večji pa okoli 50 odstotkov. Preostalih 40 do 50 odstotkov si razdelijo regionalne študentske organizacije univerze, in sicer ŠOU v Ljubljani, ŠOU v Mariboru, ŠOU Primorska, zveza študentskih klubov Slovenije (ŠKIS) ter krovna organizacija ŠOS.

Dodatne stipendije

Minister Janez Drobnič predlaga ne spremembe zakona utemeljuje z obsegom študentskega dela, vplivom na izobraževalni proces in na podlagi nekaterih zlorab. Meni namreč, da je bilo iz koncesijske dajatve mogoče izračunati, da so delodajalci za študentsko delo v letu 2004 izplačali toliko sredstev, da bi zadoščala za vsaj 25.000 delovnih mest s povprečno plačo 300.000 tolarjev. Poudarja, da ima študentsko delo v primerih, ko študent opravlja neko delo osem ur dnevno pet dni v tednu, vse elemente rednega delovnega razmerja in da takšen način dela ne more pozitivno vplivati na izobraževalni proces, še posebej če delo ni povezano s posameznikovim štu-

dijem. Nadalje opozarja na zlorabe: delo na črno, delo na napotnico druge osebe pa tudi medijsko odmevna kapitalna vlaganja študentskih servisov (Belleuve, Julijana) in domnevno pranje denarja. S "študentskim" denarjem naj bi se v preteklih letih v svojih predvolilnih kampanjah okoriščale celo nekatere politične stranke. Drobnič poudarja, da ne namerava odpraviti študentskega dela niti študentskih servisov, zavzema pa se za spremembo načina posredovanja študentskega dela. Več denarja naj bi bilo po novem predlogu namenjenega stipendijam (4.000 do 5.000 dodatnih stipendij), sredstva za ŠOS pa bi zagotovili iz evropskih skladov. S ministrovim predlogom se strinjajo v

poslanski skupini Slovenske demokratske stranke. Podpredsednica SDS Alenka Jeraj poudarja, da je treba spremeniti način posredovanja študentskega dela, da bi se kar največji delež prisluženega denarja v takšni ali drugačni obliki vrnil nazaj k študentom in bi lahko preprečevali najrazličnejše zlorabe. Financiranje ŠOS bi se, tako Jerajeva, lahko zagotovilo iz evropskih programov, saj je tam na voljo veliko denarja za različne programe. Dvignil se bo cenzus za pridobitev stipendije, kar pomeni, da bo do stipendije upravičenih večje število študentov.

ŠOS za sistemski zakon

"Drobnič ponuja 5.000 stipendij, vzel pa jih bo 150.000, kolikor si jih

Minister Janez Drobnič želi, da bi se študentsko delo v večji meri povezovalo s posameznikovim študijem.

Manjkajoča sredstva za delovanje študentske organizacije bi se po mnenju poslanske skupine NSI zagotovila iz evropskega proračuna (na sliki poslanec NSI Jozef Horvat).

Če bi se sredstva iz koncesijskih dajatev stekala v proračun, bi bila Študentska organizacija Slovenije podvržena vplivu državne politike.

Predstavniki ŠOS vladi najbolj za-
merijo to, da ta pri odločanju pre-
malo upošteva študente.

Alenka Jeraj iz največje vladne stranke se za-
vzema za to, da bi se kar največji delež pri-
služenega denarja vrnil nazaj k študentom.

Ministri predlagajo spremembe ...

Polovica sredstev, zbranih iz koncesijske dajatve, ki po priznanju stroškov ostanejo študentskim servisom, se nameni za štipendije s poudarkom na štipendijskih shemah na regionalni ravni ter za povezovanje lokalnega gospodarstva in štipendiranja.

Študentskim servisom se priznani stroški znižajo za najmanj četrtino ali tretjino ta čas priznanih stroškov, s tem da bi bili najbolj obremenjeni študentski servisi z višjim prihodkom. Manjkajoča sredstva za delovanje ŠOS se zagotovijo iz evropskih programov.

Posredovanje študentskega dela je treba izboljšati in razširiti tudi na ustanove z ustreznimi kvalificiranimi kadri ter dobro razvejeno mrežo po Sloveniji. Takšna ustanova je lahko tudi zavod za zaposlovanje, s čimer bi zagotovili boljši nadzor nad posredovanjem študentskega dela.

... in študentski pomisleki

Tako skrajšen poseg na področje študentskega dela bo povzročil, da le-tega po uveljavljenih spremembah sploh ne bo več. Študentsko delo veliki večini študentov pomeni edini socialni korektiv, zato vlada ne bi smela zminimalizirati tega sistema, če nima vzpostavljenega alternativnega. Sistem štipendiranja ne omogoča uspešnega dokončanja študija, zato je treba pred kakršnimi koli drugimi ukrepi sprejeti učinkovito in sistemsko štipendijsko politiko.

Zanašanje na evropske sklade je neresno in kratkoročno, saj ima vlada tudi sama težave pri pridobivanju sredstev iz Evropske unije.

Zavodi za zaposlovanje kot posredniki dela niso najboljše rešitev, saj se študentsko delo prepleta z mnogimi področji: socialnim statusom študenta, neformalnim izobraževanjem, študijskimi praksami, povezovanjem visokega šolstva s trgom dela ...

študentje zaslužijo sami," so prepričani predstavniki ŠOS. Zavzemajo se predvsem za sistemsko ureditev štipendiranja, tako da bi povečali vire za podeljevanje štipendij in iskali nove, ter za večjo povezanost med študenti in njihovimi prihodnjimi delodajalci. Zdi se jim nedopustno, da bi minister odpravil sistem, še preden vzpostavi njegovo alternativo. Na tiskovni konferenci je član predsedstva ŠOS Zdenko Škraban poudaril, da jih moti "mačehovski" odnos vlade do študentov. Minister naj študentov ne bi bil povabil k sodelovanju pri oblikovanju nove zakonodaje na tem področju. ŠOS pričakuje, da bo ministrstvo pred vložitvijo predloga sprememb v parlamentarni postopek študente pova-

bilo na pogovor. Borut Kozan, tudi član predsedstva, je opozoril, da bi kanaliziranje koncesijskih dajatev v proračun onemogočilo avtonomno delovanje študentskega organiziranja in da bi to pomenilo podvrženost vplivom državne politike. Predstavniki ŠOS pa se strinjajo, da ta panoga ne bi smela biti podlaga za dobičkarstvo. Predsednik Miha Ulčar je dejal, da sredstva v ŠOS porabljajo namen-sko, in pri tem poudaril predvsem solidarnostni sklad. V ŠOS pripravljajo Belo knjigo, kjer bodo dogodki, ki jih ta ustanova organizira, vsebinsko in finančno predstavljeni.

Potreben je nadzor

Študentsko delo lahko negativ-

no vpliva na izobraževalni proces. Po nekaterih podatkih smo med državami z najdaljšo študijsko dobo. Da bi uskladili študentsko delo s študijem, je dobro razmišljati, a pri tem ne smemo prezreti, da nekateri študentski servisi premorejo tako imenovano banko znanja, ki študentom omogoča izbiro del tudi na njihovem področju. Zlorabe se dogajajo in študentski servisi nad tem nimajo zadostnega nadzora. Pri tem mislimo na direktorja Študentskega servisa Maribor in na njegovo jeseniško polnilnico vode. Res bi se bilo, kot pravi član predsedstva ŠOS Zdenko Škraban, o virih sredstev vodilnih v študentskih servisih dobro poznamati. Videti je namreč, da niti pred-

stavniki ŠOS ne vedo najbolje, kam se stekajo sredstva, ki bi morala biti namenjena študentom. Minister Drobnič je prepričan, da posredovanje študentskega dela ne bi smelo biti profitno. Zato bi bilo dobro razmisliti o morebitni uvedbi revizorjev poslovanja študentskih servisov, saj dosedanja oblika nadzora (Inšpektorat Republike Slovenije za delo, ministrstvo za delo in računsko sodišče) ni bila učinkovita. Funkcijo posrednika del bi mogoče v nekoliko spremenjeni obliki lahko opravljali zavodi za zaposlovanje. Res pa je tudi, da denarja za novih 5.000 štipendij ne bo mogoče nikjer vzeti, če študentje ne bodo več delali prek študentskih servisov.

Peter Avsenik

Sveže mleto z mlinčkom!
Začimbe in začimbne mešanice

MAESTRO

Mediteranski okus
Provansalski okus

Droga Kolinska, d.d.
Kolinska ulica 1, 1544 Ljubljana
www.droga.kolinska.si

Frekvenčno omejevanje

Radio Gorenc (pred letom 1999 Radio Tržič) je najstarejša gorenjska radijska postaja. Ustanovljen je bil že leta 1962, oddajal pa je na območju celotne Gorenjske z izjemo Jesenic in Škofje Loke.

V devetdesetih letih 20. stoletja pa je očitno postal trn v peti takratnim vodilnim v državi, zato so se nanj zgrnili črni oblaki. Vse se začne v času, ko je za župana v mestu Tržič izvoljen Pavle Rupar. Že leta 1996 namreč RUT (predhodnik Agencije za telekomunikacije, radiofuzijo in pošto – ATRP) tudi drugim postajam podeli podobne in celo enake frekvence, kot jih uporablja tržiški radio. Leta 1996 tako državne službe dodelijo novi radijski postaji Veseļjak frekvenco 94,9 Mhz, kar je preblizu njihovi dotedanji gorenjski frekvenci 95,0 Mhz. To je bil razlog, da je pri Radiu Gorenc prišlo do hudih motenj v oddajanju. Zato se s tedanjjo Republiško upravo za tele-

komunikacije (pravni naslednik je sedanja Agencija za pošto in elektronske komunikacije – APEK) dogovori, da se motena frekvenca 95,0 Mhz potegne nazaj v mesto Tržič, za širše oddajanje po Gorenjski pa se uporabi dotedanja mestna in "zaledna" frekvenca 88,9 Mhz.

Pojavljajo se nove postaje

Ista državna agencija pa "ponagaja" še enkrat, saj jeseni leta 1996

Direktor Radia Gorenc Janez Štivec je zavrnil očitke tržiškega svetnika liberalne demokracije Boruta Sajovica, ki mu je očitil, da lahko župan Rupar na njegovi postaji brezplačno govori kadar koli hoče.

dodeli odločbo s frekvenco 88,9 Mhz Radiu Max Trebnje, kar posledično zaradi njihove večje moči oddajanja znova povzroči hude motnje Radia Gorenc (88,9 Mhz) tudi na tej frekvenci. Slišnost je bila tako na obeh frekvencah zmanjšana na minimum, kar se je dodobra poznalo tako pri upadu poslušalcev kot pri razvoju medija samega. V nadaljevanju je agencija predpisala še nekaj nerazumno hudih omejitev glede moči

in smeri oddajanja, ki so bile vse v škodo Radia Gorenc. Zaradi naštetih motenj in drugih težav s signalom se Radio Gorenc prijavi na razpis za frekvenco z oddajno točko na Šmarjetni gori nad Kranjem; ta bi lahko rešila vse težave, ki jih je imel radio zaradi delovanja agencije, vendar na razpisu frekvenco dobi Radio Belvi, ki je med drugim v delni lasti Lea Oblaka, lastnika okoli 20 radijskih postaj. V obrazložitvi te odločitve Svet za radiofuzijo pojasni, da bi s podelitvijo te oddajne točke Radiu Gorenc prišlo do delnega prekrivanja istega območja s signalom Radia Gorenc. In tako se konča še ena od mnogih nerazumljivih potez ATRP, ki je vodstvo Radia Gorenc prej zavajala s tem, da se bo ta oddajna točka formirala za povrnitev slišnosti Radia Gorenc.

Zakaj drugačna merila?

Na območju Kranja deluje več komercialnih radijskih postaj in tudi radijskih postaj posebnega pomena. Glede na to, da gre za najstarejši radio na Gorenjskem, bi pričakovali, da ga bodo državne ustanove ob-

Nov oddajnik na lokaciji Gozd pod Krško goro bi moral rešiti frekvenčno problematiko Radia Gorenc. A zadeve se premikajo zelo počasi.

ravnale enako kot druge radijske postaje. Zanimivo je, da nobeden od drugih radijev, ki delujejo v Kranju, nima takšnih težav s frekvencami, kot jih ima prav Radio Gorenc. 29. 3. 2004 je vodstvo Radia Gorenc sprejel direktor ATRP Nikolaj Simić s svojimi sodelavci. Na sestanku je Simić priznal "šikaniranje" Radia Gorenc s strani ATRP, vendar je za omenjene dogodke okrivil izključno uradnika iz sektorja za radiofuzijo, ki naj bi bil že od leta 1996 sistematično "skrbel", da je bil Radio Gorenc vse manj slišen. Težko verjame, da je en sam uradnik tako temeljito skrbel za to, da se delovanje Radia Gorenc čim bolj onemogoči. Domnevamo, da je ukaze za takšno ravnanje dobival z višjih instanc, morebiti celo od samega direktorja. "Ukazi" pa najbrž niso prihajali samo od direktorja agencije, temveč jih je ta dobival od nekdaj. Sedanje vodstvo Radia Gorenc je z direktorjem Janezom Štincem že pripravilo analize, ki naj bi pokazale, kakšno škodo je njihov radio utrpel, čeprav poudarja, "da takšne škode niti ne morejo ovrednotiti. Dejstvo je namreč, da so se druge postaje na našem območju močno okrepile, medtem ko je naša postaja zaradi spornega delovanja agencije dosegla le blago rast prihodkov, v zadnjih letih pa se tega ne več".

Rešitev nov oddajnik?

Zanimiv pri tej zgodbi o motnjah frekvenc je dokument, ki ga je leta 2002 izdala ATRP, v njem pa na podlagi meritev ugotavlja, da "signal zdrp Tržič 3 (oddajal z mesta Vila Bistrice) 88,9 Mhz ne moti in ni nikoli motil sprejema signala zdrp

Agencija za pošto in elektronske komunikacije je skoraj celo zadnje desetletje načrtno onemogočala razvoj Radia Gorenc.

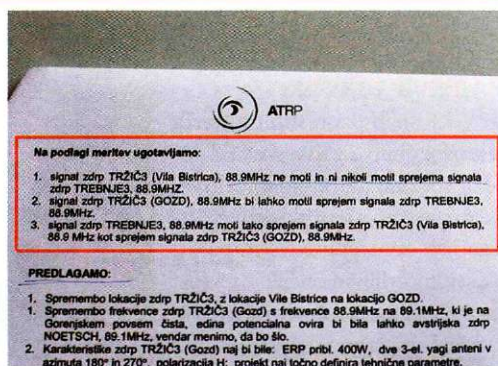
Trebnje 3 88,9 Mhz (Radio Max). To pa je prav nasprotno od tistega, kar so prej pripisovali Radiu Gorenc. Pri radijskem oddajanju je pomembna tudi moč oddajanja. Sosednje ali bližnje radijske postaje lahko oddajajo z močjo do 1000 W, medtem ko je Radio Gorenc v smeri Kranja in Ljubljane omejen po novem le na 70 W (ker bi z večjo močjo motil neko hrvaško radijsko postajo na sorodni frekvenci), prej pa celo na 20 W. Glede na konfiguracijo terena v okolici Tržiča in na dovoljeno moč oddajanja je torej jasno, da signal radia komaj pride do Kranja in še ta ni kakovosten. ATRP je tako predlagala spremembo frekvence z 88,9 Mhz na 89,1 Mhz, kar bi pomenilo tudi višjo moč oddajanja – približno 400 W. Če bi vztrajali pri stari frekvenci in novi lokaciji na Gozdu, bi bili prisiljeni zmanjšati moč delovanja na 10 W. Zaradi omenjenih težav z oddajanjem oz. frekvenco so se vodilni na Radiu Gorenc odločili, da bodo zgradili nov, sodobni oddajnik na lokaciji Gozd pod Krško goro. Zgradili so ga na priporočilo in po pogojih APEK. Direktor Štincec zdaj upa, da bo novi oddajnik pripomo-

gel k večji in boljši slišnosti Radia Gorenc na njihovem ciljnem območju.

Res medijska pluralizacija?

Medijsko pluralizacijo v Sloveniji so si prejšnji oblastniki z LDS na čelu očitno razlagali nekoliko po svoje. Pomembno je namreč bilo, da si imel prave poglede in zveze, pa si vedno lahko dobil vse po hitrem postopku. To se je zelo poznalo na ATRP, ki je onemogočala oz. ovirala vse, ki niso trobili v isti rog s takratno oblastjo. Radio Gorenc je tako zaradi večletnega nagajanja s strani agencije utrpel veliko gospodarsko škodo, velik izpad dohodka, prav tako pa je bil prikrajšan, ker se ni mogel razvijati, kot so se razvijale okoliške radijske postaje. Le-te so seveda pobrale največje deleže oglaševalskega kolača, saj je oglaševanje v medijih najbolj naraščalo prav v tem času, ko so na Radiu Gorenc zaradi izrazito škodljivega delovanja agencij izgubljali frekvenčni boj in posledično tudi poslušalstvo.

Direktor radia Janez Štincec nas je opozoril še na dve stvari. Leta 2002 je Radio Gorenc praznoval 40-letnico svojega obstoja. Ta dogodek so zaznamovali z veliko prireditvijo, ki si

Dokument Agencije za telekomunikacije, radiofuzijo in pošto iz leta 2002, v katerem je zapisano, da frekvenca Radia Gorenc ne moti in nikoli ni motila signala Radia Max Trebnje.

jo je ogledalo okoli 7.000 obiskovalcev. Čeprav so poslali vabila vsem medijskim hišam (tako lokalnim kot državnim), te o dogodku skoraj niso poročale. Izpostavil je primer Gorenjskega glasa, ki z novicami pokriva Gorenjsko. O tej prireditvi namreč ni poročal niti z besedo. Tudi to je svojevrsten prikaz pluralizacije medijev. Direktor se je odzval tudi na članek v dnevniku Finance 19. 4. 2005. V njem je tržiški svetnik iz vrst LDS Borut Sajovic, ki je tudi poslanec v državnem zboru, obtožil radio, da predstavnikom opozicije za vsako objavo zaračunava 35 tisoč tolarjev, medtem ko župan Pavel Rupar na njem lahko nastopa, kadar koli želi, in to seveda brezplačno. Štincec je te trditve zavrnil in dejal, da se Sajovic z nastopom nove oblasti na državni ravni kar nenadoma zanima za delovanje njihovega radia, v vsem prejšnjem času pa kljub problemom, na katere so vodilni na radiu opozarjali tudi tržiški občinski svet, za to ni pokazal prav nobenega zanimanja. Župan pa si glede na medijsko gonjo proti sebi ne more privoščiti takšnih "uslug", kot so jih morebiti javni nekateri na drugih, višjih instancah.

Gregor Drnovšek

PRIMORKA
tv poletite z nami

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

Poplava tekstila

V letošnjih prvih štirih mesecih se je uvoz obutve iz Kitajske v EZ povečal za skoraj 700 odstotkov. Do velikega povečanja je prišlo pri vseh kategorijah obutve, predvsem pa pri usnjenih čevljih in čevljih iz tekstila visoke vrednosti. Ob tem v Bruslju zagotavljajo, da bodo upoštevali opozorila evropske obutvene industrije,

da omenjeno naraščanje uvoza povzroča resne motnje trga. Evropska komisija je za uvoz dveh kategorij tekstilnih izdelkov iz Kitajske, in sicer za majice in laneno prejo, že uvedla nujne zaščitne ukrepe in napovedala, da bo, če kitajske oblasti ne bodo omejile izvoza tekstilnih izdelkov, podobno ukrepala tudi druge.

Zapiskov niso sežgali

Dolgoletni osebni tajnik nekdanjega papeža Janeza Pavla II. Stanislaw Dziwisz je dejal, da ni zažgal papeževih osebnih zapiskov, kar je bila

papeževa poslednja volja. Dziwisz, ki ga je papež Benedikt XVI. imenoval za krakovskega nadškofa, je dejal, da gre za veliko bogastvo, ki ga je treba ohraniti za zanamce. Poudaril je, da bo vse natančno pregledano in urejeno. Nič ni pripravljeno na sežig, gre pa za veliko dediščino, veliko bogastvo, za velike tekste, ki so si po temah zelo različni, zato jih je treba ohraniti za prihodnost. Ko bodo besedila urejena, bi moralo biti zadostno število papeževih rokopisov tudi objavljenih. Po njegovem mnenju bi bili lahko teksti koristni tudi v postopku beatifikacije Janeza Pavla II., ki ga je začel njegov naslednik Benedikt XVI.

Sneg in nevihte

Tik pred poletjem je večji del Evrope zajel hladen val, ki ga je ponekod spremljal celo sneg. Iz nekatere

rih delov Avstrije so poročali o kar 40 centimetrih novozapadlega snega, ki je ponekod oblasti prisilil, da so zaprle ceste za avtomobile brez snežnih verig. S Hrvaškega in iz Škotske so poročali o za ta čas presenetljivo nizkih temperaturah, ki so mnogim preprečile prve počitniške načrte. Tudi Italiji je mraz povzročil več preglavic. Po podatkih oblasti so za junij zelo nizke temperature v kmetijstvu povzročile za več milijonov evrov škode. Največ škode je na kmetijskih območjih v bližini Verone, kjer je uničenih od 30 do 40 odstotkov nasadov breskev in jabolk. Nekaj centimetrov snega je zapadlo tudi na območju Biokova na Hrvaškem. Temperature so se na tem območju spustile pod minus 3 stopinje Celzija,

z območja Makarske pa so poročali o vetru, ki je pihal s hitrostjo sto kilometrov na uro. Snežne padavine so zajele tudi više ležeča območja BiH.

Vrnila denar

Neka Nemka je v stari košari za perilo, ki jo je kupila na boljšem trgu, odkrila dve hranilni knjižici in gotovino v vrednosti 200.000 nemških mark. Ženska je denar odnesla na policijo in pojasnila, da želi imeti mirno vest. V stari košari za perilo sta bili hranilni knjižici, na katerih je bilo skupaj 170.000 mark in 30.000 mark gotovine. Policija je ugotovila, da je lastnica hranilnih vlog in denarja ženska, ki je umrla pred dvema letoma. Takrat so njeni dediči ostali brez vsega, zdaj pa bodo podedovali denar z obrestmi vred. Del denarja bo za nagrado dobila tudi poštena najditeljica.

Kampf na dražbi

Podpisano prvo izdajo knjige Mein Kampf Adolfa Hitlerja bodo konec meseca ponudili na dražbi z začetno ceno 25.000 funtov. Knjiga

bo naprodaj v svežnju z razglednicami in zahvalami, ki jih je podpisal Hitler osebno, ter z raznimi predmeti, ki so pripadali drugim visokim nacističnim oblastnikom. Hitler je napisal svojo avtobiografijo in politični manifest, ko je bil v zaporu v Landsbergu v začetku 20. let. Zaprt je bil pet let zaradi sodelovanja v neuspelem poskusu leta 1923, da bi vrgli vladno. Delo je postala najbolj brana knjiga v nacistični Nemčiji leta 1930, še posebej pa po prihodu Hitlerja na oblast leta 1933. Zanimanje za spominske predmete, povezane z Adolfom Hitlerjem, je veliko tudi še po 60 letih od njegovega samomora v ruševinah Berlina.

Privatizacija podjetij

Kosovska skrbniška agencija je objavila šesti krog privatizacije družbenih podjetij, v katerem prodajajo 20 družb, ki naj bi jih v postopku lastninjenja preoblikovali v 33 novih podjetij. Zadnji dan za oddajo ponudb za vsa podjetja iz tega kroga privatizacije je 31. avgust. Med 33 novimi družbami je največ tistih, ki so bile v sestavi dosedanjih kosovskih družbenih hotelsko-turističnih podjetij in trgovin. Med drugimi velja omeniti kovinsko podjetje

Eurometal iz Uroševca, polnilnico brezalkoholnih pijač Suva Reka iz kraja z istim imenom, tovarno vijakov Vineks in tovarno barv Extra iz Vucitrna. Na Kosovu naj bi privatizirali več kot 500 družbenih podjetij.

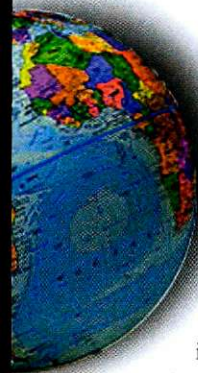
V tempelj v copatah

Obiskovalci templjev v kambožkem Angkorju, ki ga letno obišče več stotisoč ljudi, bodo kmalu za obisk

Podoba kovancev

Finančni ministri EZ so dorekli smernice za prihodnjo podobo kovancev skupne valute evro, in sicer tako za njihovo nacionalno kot tudi za skupno stran. Na slednji bodo na novo izdelani kovanci namesto zemljevida nekdanje petnajsterice imeli podobo razširjene Evrope, medtem ko bo na nacionalni strani v prihodnje moralo biti zapisano tudi ime ali okrajsava države izdajateljice. Prav tako na nacionalni strani ne bo več mogoče ponoviti vrednosti kovanca s skupne strani. Nova priporočila so sicer dodana staremu dogovoru, po katerem morajo kovanci evra na nacionalni strani imeti 12 zvezdic, simbol EZ in leto izdaje. Skupno podobo kovancev bo treba popraviti na petih od skupaj osmih kovancev, in sicer za 10, 20 in 50 centov ter na kovancih za en in dva evra – na kovancih za en, dva in pet centov je namreč upodobljena evropska stran globusa in popravek ni potreben.

tega kulturnega dragulja Kam- bodže poleg vodi- ka potrebovali tu- di copate. Uprava kompleksa, ki ga sestavlja kakih sto templjev, zgrajenih med 9. in 14. stoletjem, in ki predstavljajo največ- jo turistično zanimivost Kambožde, je z neko družbo pod- pisala pogodbo o copatih za obisko-

valce. Direktor kamboške zveze tu- rističnih organizacij je presodil, da za copate ne bi smeli zaračunavati, tem- več bi morale biti brezplačne, ker je vstopnica – 20 dolarjev za dan ozi- roma 40 dolarjev za tri dni – že do- volj draga. Zaračunavanje copat je naletelo na veliko neodobravanje tu- rističnih organizacij, še zlasti ko je uprava nedavno napovedala, da bo ceno vstopnic povišala za tri dolarje.

London zapuščajo

Od leta 1994 se je iz Londona iz- selilo skoraj 2,3 milijona ljudi. Števil- ni prebivalci britanske prestolnice so se odselili v predmestja ali v kraje na jugu Anglije, v Londonu pa zdaj živi še sedem milijonov ljudi. Največ Lon- dončanov se je preselilo na jugovzhod Anglije, kjer število prebivalcev raste. Na tem območju zdaj živi okoli 2,25 milijona ljudi. Raziskava še kaže, da med tistimi, ki so se v minulem de- setletju izselili iz Londona, prevladu- jejo ljudje med 25. in 44. letom.

Rešen Opportunity

Raziskovalnemu robotu Oppor- tunity se je vendarle uspelo rešiti iz peščene sipine na Marsu, kjer je bil ujet minulih pet tednov. Iz Laboratorija NASA za reaktivni pogon v Kaliforniji so sporočili, da je inženirjem le us- pelo premakniti Opportunity. NASA je na svoji spletni strani objavila foto- grafijo sledi raziskovalnega robota, ki jih je pustil po premiku. Raziskovalni robot Opportunity raziskuje Mars od 25. januarja lani. 26. aprila letos je na- letel na velike težave, saj so se mu kolesa začela ugrezati v pesek. Iz pasti, ki je grozila, da bo projekt končan, se je ro- botu uspelo izkopati po pe- tih tednih. Poleg Oppor- tunityja rdeči planet raziskuje tudi raziskovalni robot Spi- rit, ki je na Marsu pristal 3. januarja lani. NASA pričakuje, da bosta robota zbirala raziskovalne po- datke še prihodnjih 18 mesecev.

Dan štokelj

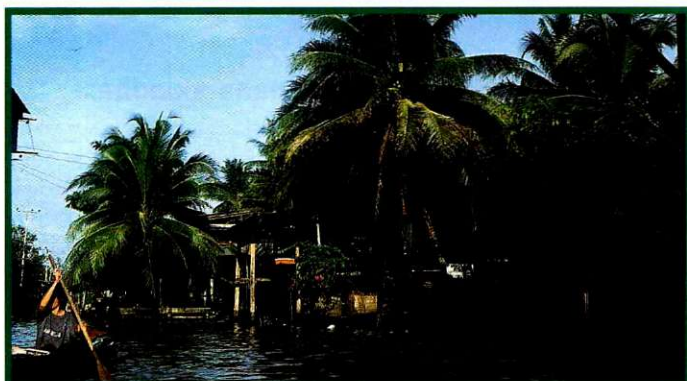
Pravijo, da štoklje prinašajo sre- čo, veselje, napredek, zdravje in otro- ke, na Poljskem pa jih je toliko, da so

31. maj uradno razglasili za dan štok- elj. V tej državi živi največ štokelj na svetu. Skoraj 50.000 ali četrtina svetovne populacije štokelj jih vsa- ko pomlad preleti od 7.000 do 10.000 kilometrov dolgo pot iz Afrike, da bi si na Poljskem napravile gnezdo in skrbale za svoje mladiče. Pot v eno smer traja okoli dva meseca. Ta ptica je na Poljskem zakonsko zaščitena.

Vonjave

Britanski strokovnjaki zatr- jujejo, da vonj vpliva na način vožnje. Vonj hitre prehrane ta- ko poveča agresivnost pri vož- nji, vonj po poprovi meti pa iz- boljša koncentracijo. Voh bolj kot katerikoli drug čut vpliva na del možganov, ki skrbijo za lo-

Palme za gorivo

Tajska vlada načrtuje, da bo do leta 2008 na 800.000 hektarjih povr- šin zasadila palme za pridobivanje surovin za proizvodnjo biodizla. Na Tajskem naj bi s palmami zasadili 640.000 površin, preostalih 160.000 hektarjev pa v Laosu in Kambodži. S proizvodnjo biodizla naj bi na Tajskem nadomestili uvoženo dizelsko gorivo. Več kot 60 odstotkov vseh vozil v državi namreč poganja dizelsko gorivo.

giko. To je razlog, zakaj lahko vonj parfuma moškega spremeni v kle- petavega idiota, vonj sveže pečenega kruha pa uniči najboljše namene ne- koga, ki ima dieto. V vozilu je poleg poprove mete prijetno vonjati cimet, limono in kavo. Vonj slanega mor- skega zraka lahko spodbudi globoko dihanje in zmanjša stres. Nasprotno pa lahko vonjave po hitri prehrani in sveže pečenem kruhu vznika vznemirijo in ga spodbudi- jo, da poveča hitrost. Nevar- ni so še vonj po kamilici, jas- minu in sivki, kajti voznika lahko preveč sprostijo in uspa- vajo. Vozniki, ki so se odločili za nevtralen vonj, morajo biti prav tako previdni, saj so študije pokazale, da okolje brez vo- nja lahko povzroči vznemirjenost.

Princ vojak

Britanskemu princu Harryju, ki se šola za častnika na ugledni vojaški aka- demiji Sandhurst, ne bo treba več no- siti težkih vojaških skornjev za korakanje, ker je po napornih petdnevnih vajah dobil žulje. 20-letni sin britanskega presto- lonaslednika Charlesa, ki ga kli- čejo tudi princ ponočevanj, je moral zdržati 16 kilometrov dolg pohod skozi gozd na jugu Veli- ke Britanije, pri tem pa je moral nosi- ti težak nahrbtnik in puško v roki. Po besedah kraljevskih virov Harry ni bil edini kadet, ki je po vojaškem po- hodu obiskal ambulanto. Princ je,

potem ko so si zdravniki ogledali nje- gove žulje, menda dobil dovoljenje, da lahko nosi športne copate.

Nizka rodnost

Število rojstev na Japonskem se je leta 2004 zmanjšalo na 1,28 otroka na žensko, kar je najnižja stopnja rod- nosti v japonski zgodovini. Leta 1973 je bil indeks rodnosti 2,14 otroka na žensko, po tem letu pa je začel postopoma padati. Da bi zajela padec roj- stev, je japonska vlada povečala števi- lo jasli in sprejela ukrepe za olajšanje življenja staršev. Ti ukrepi so se poka- zali kot nezadostni v državi, kjer čeda- lje več mladih meni, da je že en otrok ovira za njihovo kariero, in kjer se šte-

vilo porok zmanjšuje. Japonsko pre- bivalstvo naj bi sicer po statistikah šte- vilčno doseglo vrhunec leta 2006 s 127,8 milijona prebivalcev, nato pa naj bi začelo postopoma upadati.

Veliko duševno bolnih

Več kot polovica Američanov kdaj zbolijo za duševno boleznijo. Tako so ugotovili znanstveniki z zadnjo raziskavo, ki je stala 20 milijonov dolarjev, financirali pa so jo znanstveni skladi in farmacevtske družbe. Strokovnjaki so se pogovorili z 9.282 Američani. Spraševali so jih, ali pijejo alkohol, jemljejo mamila in ali so podvrženi dolгим napadom žalosti in strahu. Če so dobili pritrdilen odgovor, so jih spraševali še natančneje. Kot so domnevali, sta najbolj razširjeni motnji depresija, ki ji je podvrženih 17 odstotkov ljudi, in alkoholizem s 13 odstotki. Tesno, z 12 odstotki, ji sledi socialna fobija. Depresije se prvič pojavljajo v najstniških letih, fobije pa še bolj zgodaj. Raziskave, objavljene leta 1984 in 1994, ki so ravno tako govorile o razširjenosti duševnih bolezni, so kritizirali, češ da se beseda duševna bolezen pre pogosto uporablja. Zdaj se bodo verjetno spet vnele razprave o tem, kje je meja med duševno boleznijo in težkim čustvenim stanjem. Določitev meje med boleznijo in zdravjem je še vedno pomembna, saj gre pri tem za velike zavarovalniške vsote.

Neznana skladba

Nemški znanstveniki so odkrili doslej neznano vokalno skladbo Johanna Sebastiana Bacha, ki jo je veliki skladatelj napisal leta 1713 za grofa Saksonija. Rokopis je ostal sredi dokumentov, ki so jih rešili pred požarom v knjižnici v Weimarju, ki je lani uničil dobršen del njenih skladb. Strokovnjak za Bachove skladbe Christoph Wolf pravi, da najdeno delo ni eno od največjih Bachovih del, čeprav je izjemno visoke kvalitete. Wolf je dodal, da so rokopis rešili po čudežu; našli so ga namreč med papirji, ki jih je eden od raziskovalcev starih rokopisov odpeljal iz knjižnice grofice Anne Amalije v Weimarju. Kmalu je ta knjižnica zgorela. Okoli goreče knjižnice se je sicer v trenutku nabralo veliko ljudi in ti so s skupnimi moči rešili na stotine knjig neprecenljive vrednosti, med njimi Luthrovo Biblijo. Tudi Bachova skladba bi lahko zgorela in zanjo ne bi nikoli izvedeli. Strokovnjaki so že primerjali rokopis z drugimi Bachovimi skladbami in potrdili pristnost. Delo bo prvič izvajal orkester pod vodstvom angleškega dirigenta Johna Eliota Gardinerja.

Po ženski liniji

Samice delfinov kladivaric učijo svoje mladiče, kako naj za iskanje hrane uporabljajo spužve. Tako je med delfini te vrste, ki živijo na zahodni strani Avstralije. Strokovnjaki so jim vzeli tudi vzorce DNK, da bi ugotovili, ali se vedenjske navade dedujejo, in ugotovili, da se, in sicer samo po liniji samic. Spužve za lov na ribe, ki plavajo tik ob morskem dnu, med delfini uporabljajo predvsem samice: na 13 samic je samo en samec poskušal uporabiti to zvijačo. Kaže, da jo uporabljajo kot nekakšno ro kavico, ki jih varuje pred škodljivimi stvarmi na morskem dnu. Ta vrsta delfinov je najbolj raziskana od vseh delfinov. Obstajajo kar štiri podvrste. Živijo v majhnih skupinah in lovijo hrano ob obrežju. V Črnem morju se potapljajo do 90, v Sredozemskem do 150, v Atlantiku do 300 in v Gvinejskem zalivu celo do 500 metrov globoko. Za medsebojno komunikacijo uporabljajo zvoke, kot so žvižganje, lajanje, mijavkanje in tleskanje. Odrasli delfini uporabljajo 17, mladiči pa 6 različnih komunikacijskih signalov. Kakor vsi delfini tudi ta vrsta spi tik pod gladino, navadno ponoči.

Še ena teorija

Profesor Benjamin Brenner iz Tehniona trdi, da je smrt Jezusa Kristusa nastopila zaradi krvnega strdka, ki je prišel v pljuča, in ne zaradi izgube krvi. Do takšnega sklepa je prišel, potem ko je natančno preučil poglavja evangelija, posvečena zadnjim dnevom Jezusa Kristusa. Njegova smrt je nastopila nepričakovano in zelo hitro, v treh do šestih urah po križanju. Po mnenju profesorja je strdek, ki je nastal v nogah, prišel do pljuč. Do njegovega oblikovanja je privedlo nekaj vzrokov: mučna pot, žeja in pretepanje. Profesor Brenner je tudi opozoril, da je bil Jezus rojen Galilejec – 25 odstotkov prebivalcev tega območja pa trpi zaradi trombofilije, kar pomeni, da so bolj nagnjeni k nastanku strdkov v okončinah. Do njih je običajno prišlo tudi, ko so na križanje obsojenim krajšali trpljenje z lomljenjem nog. Izsledke profesorja Benjamina Brennerja, ki je izjavil, da se ne boji ostrih napadov s strani kristjanov, so objavili v mednarodni izdaji The Journal of Thrombosis and Haemostasis.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnite dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: ☐ da ☐ ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: ☐ upokojenec ☐ invalid ☐ brezposeln ☐ študent ali dijak

S to naročilnico se zavežujem,
da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!
cena: 550 SIT

Prihodnji mesec bo minilo deset let od genocida v Srebrenici; te dni je v javnost prišel nov posnetek, ki prča o grozodejstvih srbskih enot nad civilisti v tem kraju.

Fotografije: Reuters

Vrnitev nočne more

Krvavi dogodki, ki so se pred desetimi leti zgodili v Srebrenici, še dolgo ne bodo pozabljeni. Svetovno javnost je pretresel posnetek, na katerem so posneti brutalni umori civilistov, ki jih je izvedla srbska paravojaška skupina. Čeprav sta potek dogodkov in število žrtev iz Srebrenice že dolgo znana, pa tistih, ki so odgovorni za morijo, roka pravice še ni dosegla.

Videoposnetek je bil prvič predvajan 1. junija v srbskih poročilih, kasneje istega dne pa še v Haagu na procesu proti nekdanjemu jugoslovanskemu predsedniku Slobodanu Miloševiću. Štiriminutni posnetek prikazuje vojake srbske vojske, ki se na kraj zločina pripeljejo s tovornjakom; na njem je tudi šest fantov z na hrbtu zvezanimi rokami. Vojaki jih prisilijo, da vozilo zapustijo in ležejo na tla z obrazom proti tlu, potem pa jih umorijo s strelji v hrbet. Večina umorjenih fantov na posnetku ne kaže več kot 15 let. V ozadju se sliši smenalec, ki morilce nagovarja, naj pohitijo, saj je baterija na kameri skoraj prazna, eden izmed vojakov pa vihti srbsko zastavo.

Iskanje krivcev

Srebrenico so Združeni narodi leta 1993 razglasili za zavarovano območje, najbolj množični pobji v Evropi po drugi svetovni vojni pa se je zgodil tri leta kasneje, 11. julija 1995. Takrat so se pod vodstvom ZDA začela prva mirovna pogajanja, srbski vojaki pa so od svojih poveljnikov dobili ukaz za začetek pobijanja muslimanskega prebivalstva na območju Srebrenice. V na-

slednjih dneh je bilo ubitih skoraj 8.000 lokalnih prebivalcev, večinoma moških. Po nedavnem prikazu posnetka je v javnost prišla novica, da so bili vojaki na posnetku srbska paravojaška skupina, imenovana Škorpioni, katere prvotna naloga v času vojne je bila skrbeti za nemoten (ilegalen)

dovoz goriva iz vzhodne Slavonije v Srbijo, kasneje pa je bila prestavljena v Srebrenico. Srbski premier Vojislav Koštunica je izrazil zaskrbljenost nad tem, da je večina "škorpijonov" do sedaj živela svobodno življenje, namesto da bi se pred sodiščem »

• Za krivca dejanj v Srebrenici že dolgo velja general Ratko Mladić, vendar se ta uspešno izmika roki pravice.

• Poboje civilistov v Srebrenici je izvajala srbska paravojaška skupina Škorpioni, ki ji je poveljeval Mladić.

» zagovarjali za svoje zločine, zato se je v Srbiji že začelo množično iskanje vseh vpletenih v dogodka v Srebrenici. Prvi sadovi so se že pokazali, saj je bilo aretiranih več ljudi, kar je pohvalila tudi generalna tožilka haškega sodišča Carla del Ponte. Vendar pa tovrstne aretacije ne dajejo večjega upanja, saj se tisti, ki so izdajali ukaze za poboje civilistov in tako nosijo največjo odgovornost, še vedno izmikajo roki pravice. V primeru Srebrenice je že dolgo časa znano, kdo je delil ukaze; skoraj nihče več ne dvomi, da večino odgovornosti nosi general Ratko Mladić.

Mladićeve zločini

Dnevi svobode nekdanjega generala Ratka Mladića so nedvomno štetili, saj ga še nikdar doslej niso tako intenzivno iskali, čeprav je že nekaj časa med najbolj iskanimi na seznamu Mednarodnega sodišča za vojne zločine, storjene na območju nekdanje Jugoslavije. Mladić je postal poveljnik separatističnih srbskih enot v Bosni leta 1992 in praktično vsi ukazi v zvezi z genocidom v Srebrenici so bili njegovi, saj je v tistem času vodil vojaške operacije na tem območju. Ko se je na začetku leta 1996 znašel na seznamu haških obtožencev, je zapustil ozemlje Bosne, saj je to postalo prenevarno zanj, in zbežal v Beograd. Tam mu je tedanji predsednik Slobodan Milošević dal vilo v diplomatski četrti in vozilo s šoferjem. Velikokrat ga je bilo mogoče videti v elitnih restavracijah, na nogometnih tekmah in v vojaški bolnišnici, kamor je hodil na zdravljenje. Po padcu Miloševićevega režima leta 2000 se je odselil iz Beograda in začel živeti bolj skrito, še naprej pa ga je varovala srbska vojaška mreža. Kljub nenehnim grožnjam iz Haaga pa do zdaj nobena srbska vlada ni imela resnejšega namena organizirati Mladićevo iskanje in ga poslati v Haag. Nekdanji general je bil namreč v Srbiji zelo priljubljen in večina ga je imela za velikega domoljuba ter pogumnega vojaka, podobno kot na Hrvaškem velja za pobeglega Anteja Gotovina. Prikaz posnetkov iz Srebrenice je bil zato za prebivalce Srbije hladna prha, saj večina izmed njih do

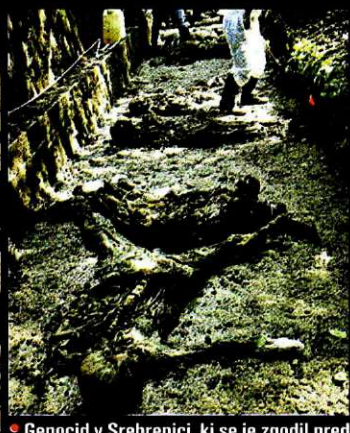

• Poleg Mladića je ta hip najbolj iskan nekdanji voditelj bosenskih Srbov Radovan Karadžić, ki naj bi se skrival v srbskem delu Bosne.

• Ena izmed prioritet programa srbskega premierja Vojislav Koštunica je postalo iskanje vojnih zločincev, saj pritisk iz Haaga iz dneva v dan narašča.

• Prebivalci Srbije so prvič začeli zahtevati izročitev Mladića haškemu sodišču, saj so nanj nehali gledati kot na narodnega heroja.

• Genocid v Srebrenici, ki se je zgodil pred desetimi leti, velja za največji množični poboj po drugi svetovni vojni.

tedaj ni verjela podatkom o številu žrtev v Srebrenici, ampak so imeli te podatke za neutemeljene, obtožbe proti generalu Mladiću pa za sad bošnjaške propagande. Večina Srbov je tako po prikazu posnetka iz Srebrenice začela glasno zahtevati izročitev Mladića haškemu sodišču, saj so jih presunili posnetki vojakov, ki vihtijo srbsko zastavo in hkrati pobijajo nedolžne mlade lju-

di. Srbske oblasti so tako končno začele z resnejšim iskanjem generala Mladića, saj se poleg pritiska iz Haaga stopnjuje tudi pritisk domače javnosti, ki zahteva njegovo sojenje. Srbska javnost se je začela zavedati tudi tega, da medvojni zločini nekaterih posameznikov mečejo slabo luč na celotno državo, zato je treba obtožene vojnih zločincev čim prej napotiti pred sodišča, sicer bo

posledično trpelo tudi vključevanje Srbije in Črne gore v Evropsko unijo. Nekaj podobnega se namreč prav zdaj dogaja na Hrvaškem, saj država zaradi neizročitve generala Anteja Gotovina ni dobila zelene luči za pristopna pogajanja z EU.

Lov na haške obtožence

V zadnjih dneh pa na dan prihaja čedalje več informacij, večinoma sicer neuradne narave, kje naj bi se skrival Ratko Mladić. Večina je prepričana, da se zadržuje v Srbiji, ob meji z Bosno in Hercegovino. Prav tako se pojavljajo tudi podatki, naj bi bil Mladić prejšnji teden prestal operacijo tumorja. Že v času vojne pred desetimi leti je imel težave z zdravjem in vprašanje je, koliko časa lahko nekdanji general zdrži brez primerne zdravstvene oskrbe. Glavni vir njegovih zdravstvenih težav naj bi bile krvavitve želodca in slabo delovanje ledvic. Drugi viri pa zatrjujejo, naj bi do Mladićeve izročitve haškemu tribunalu za vojne zločine prišlo v zelo krat-

Kam se je zatekel Gotovina?

Na Hrvaškem je že nekaj časa ena glavnih tem nekdanji general Ante Gotovina, ki je obtožen vojnih zločinov in čigar izročitev haškemu sodišču je glavni pogoj za začetek pristopnih pogajanj Hrvaške z Evropsko unijo. Hrvaške oblasti zatrjujejo, da Gotovine ni na njihovem ozemlju, ker bi ga v tem primeru zagotovo že našli, hrvaška policija pa je prepričana, da je Gotovina s ponarejenim potnim listom na ime Kristian Horvat zapustil državo. Pojavljale so se tudi spekulacije, da je na območju Italije, vendar je uradni Rim tovrstna namigovanja zavrnil. Generalna tožilka haškega sodišča je še vedno prepričana, da je Gotovina vendarle na območju Hrvaške, in njena beseda ima še vedno največjo veljavo tako v Haagu kot v Bruslju, od koder se niso sporočili novega datuma za začetek pristopnih pogajanj Hrvaške z EU. Gotovina, ki v sosednji državi velja za velikega domoljuba in narodnega heroja, bi to teorijo o sebi najlaže potrdil, če bi se sam vdal haškemu sodišču in tako resnično storil nekaj dobrega za svojo domovino, saj bi s svojo vdajo odprl pot Hrvaške v EU.

kem času. Nekateri omenjajo celo natančen datum; to naj bi bil 11. julij, ko bo od genocida v Srebrenici minilo polno desetletje. Srbski časopisi so poročali tudi o domnevni Mladićevi zahtevi, da se bo vdal, če bo svojo kazen lahko prestajal v Rusiji, ki že od nekdaj velja za veliko zavaznico Srbije, vendar pa je srbska vlada to informacijo zanikala.

Poleg generala Mladića se te dni oži zanka tudi okoli drugega najboljši iskanega vojnega zločinca na begu – Radovana Karadžića. Kot nekdanjega vodjo bosenskih Srbov ga haško sodišče obtožuje genocida, poleg Mladića pa je glavno vlogo igral tudi pri pokolu v Srebrenici. Dvojica velja za najpomembnejša vojna stratega, ki sta v imenu celotne Srbije naročala pokole, zaradi česar nosita veliko večjo odgovornost kot tisti, ki so pobijali. Karadžić je na begu že celo desetletje in do sedaj še nobeno iskanje ne s strani Združenih narodov ne z državne strani ni obrodilo sadov. Karadžić naj bi se domnevno skrival v srbskem delu Bosne in Hercegovine, hodil naj bi oblečen v meniha, prav tako pa naj bi precej spremenil svoj zunanji videz. Govorijo tudi, naj bi bil v zadnjih letih večkrat obiskal Črno goro, kjer je njegov rojstni kraj in kjer živi njegova družina.

Ko je srbski premier Vojislav Koštunica marca leta 2003 prevzel svoj položaj, je poudaril, da iskanje vojnih zločincev ne bo ena izmed prednostnih nalog njegovega mandata, kot bo to na primer približevanje Srbije in Črne gore evropskim institucijam. Vendar je bil premier prisiljen iskanju vojnih zločincev posvetiti več

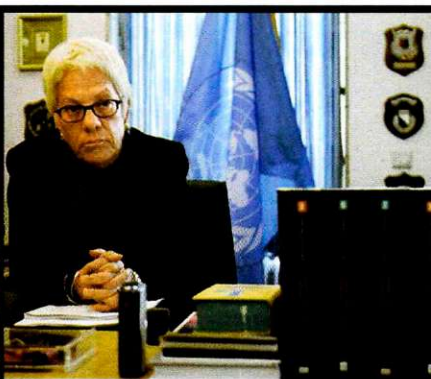
časa in denarja, kot je sprva namerala, veliko iskalnih akcij pa se je uspešno končalo. V prvi polovici letošnjega leta je bilo v Haag poslanih dvanajst nekdanjih vojaških poveljnikov, potekajo pa tudi aretacije manj pomembnih obtožencev. Vendar Haag izrecno zahteva, da sta v vseh iskalnih akcijah na območju Srbije in Črne gore najpomembnejša Karadžić in Mladić. Srbska vlada je v ta namen spet začela dobivati finančno pomoč Združenih držav Amerike; ta je bila januarja letos za-

ki se je začelo februarja leta 2002, deset mesecev po njegovi aretaciji. Miloševićeva obtožnica vsebuje kar 60 različnih obtožb, najpomembnejše pa so zagotovo tiste, ki ga bremenijo genocida in zločinov proti človečnosti. Ta čas je na potezi njegova obramba, ki jo predstavlja kar sam, saj se je odločil, da se bo branil brez odvetnika. Sodišče priznava, da na začetku sojenja niso pričakovali, da bodo imeli na razpolago tolikšno število prič, kolikor se jih je kasneje zglasilo na sodišču. Veliko izmed njih sestav-

posnetka in po mnenju tožilstva je le-ta prvovrsten dokaz, da so paravojaške skupine, kot so na primer Škorpioni, delovale v okviru takratnjega notranjega ministrstva. Potemtakem bi bilo tožilstvu veliko lažje dokazati, da so ukazi za pobijanje prihajali iz političnega vrha, kar bi neposredno obremenilo Miloševića. Kljub temu pa še ne kaže, da bo primer Milošević kmalu končan, saj se sojenje redno odlaga zaradi Miloševićevih težav z zdravjem. V najboljšem primeru bi bilo mogoče pri-

www.antegotovina.com
• Ante Gotovina, ki ga še vedno niso našli, povzroča velike težave hrvaški vladi.

• Generalna tožilka haškega sodišča je pohvalila napredek Beograda pri iskanju vojnih zločincev, ni pa skrivala svojega nezadovoljstva nad nenapredovanjem Zagreba pri iskanju Gotovine.

• V Haagu se medtem nadaljuje sojenje nekdanjemu jugoslovanskemu predsedniku Slobodanu Miloševiću, ki se na sodišču brani sam.

mrznjena s strani ameriške administracije, ki je menila, da srbska vlada ne sodeluje v polni meri pri iskanju vojnih zločincev. V Beli hiši so po pol leta očitno spremenili mnenje, saj je bilo srbski vladi za iskanje obtožencev na begu namenjenih 10 milijonov dolarjev, vlada pa denar v te namene dobiva tudi od Združenih narodov. Ne smemo pa pozabiti na denarne nagrade, ki bi jih v Beogradu dobili ob izročitvi najbolj iskanih zločincev haškemu tribunalu. Če torej srbske oblasti do sedaj niso imele resnejših interesov, ki bi spodbudile iskanje vojnih zločincev, bo k temu mogoče pripomogel vsaj finančni interes, ki bi denar za razvoj svoje države vsekakor potrebovale.

Sojenje se nadaljuje

Medtem pa se v Haagu nadaljuje sojenje nekdanjemu jugoslovanskemu predsedniku Slobodanu Miloševiću,

ljajo nekdanji pripadniki Miloševićega režima, ki so spremenili svoje nazore in priznali zločine, ki so jih srbske paravojaške in parapolicijske enote storile na območju nekdanje Jugoslavije, še posebej v Srebrenici in na Kosovu. Milošević pa medtem še vedno zavrača kakršne koli očitke o svoji krivdi in le-to zavrača na druge.

Po objavi posnetka, ki prikazuje poboje v Srebrenici, je takoj izjavil, da gre le za slabo fotomontažo, kar naj bi po njegovo dokazovala odsotnost datuma na posnetku. Vendar je sodišče prepričano o istovetnosti

mer skleniti leta 2008, vendar le če bi bila razsodba znana do konca leta 2006 in bi Milošević dobil možnost dveh letnega pritožbenega sojenja. Vendar pa je haško tožilstvo že večkrat izjavilo, da je najpomembnejše dejstvo, da je Milošević v Haagu in da ni na begu kot najbolj iskana trojica haškega sodišča: Mladić, Karadžić in Gotovina. A tudi izginuli obtoženci se ne morejo skriti za vedno glede na to, da je njihovih privrženecv iz dneva v dan manj, več pa se krog tistih, ki si jih želijo videti na zatožni klopi v Haagu.

Ana Müllerner

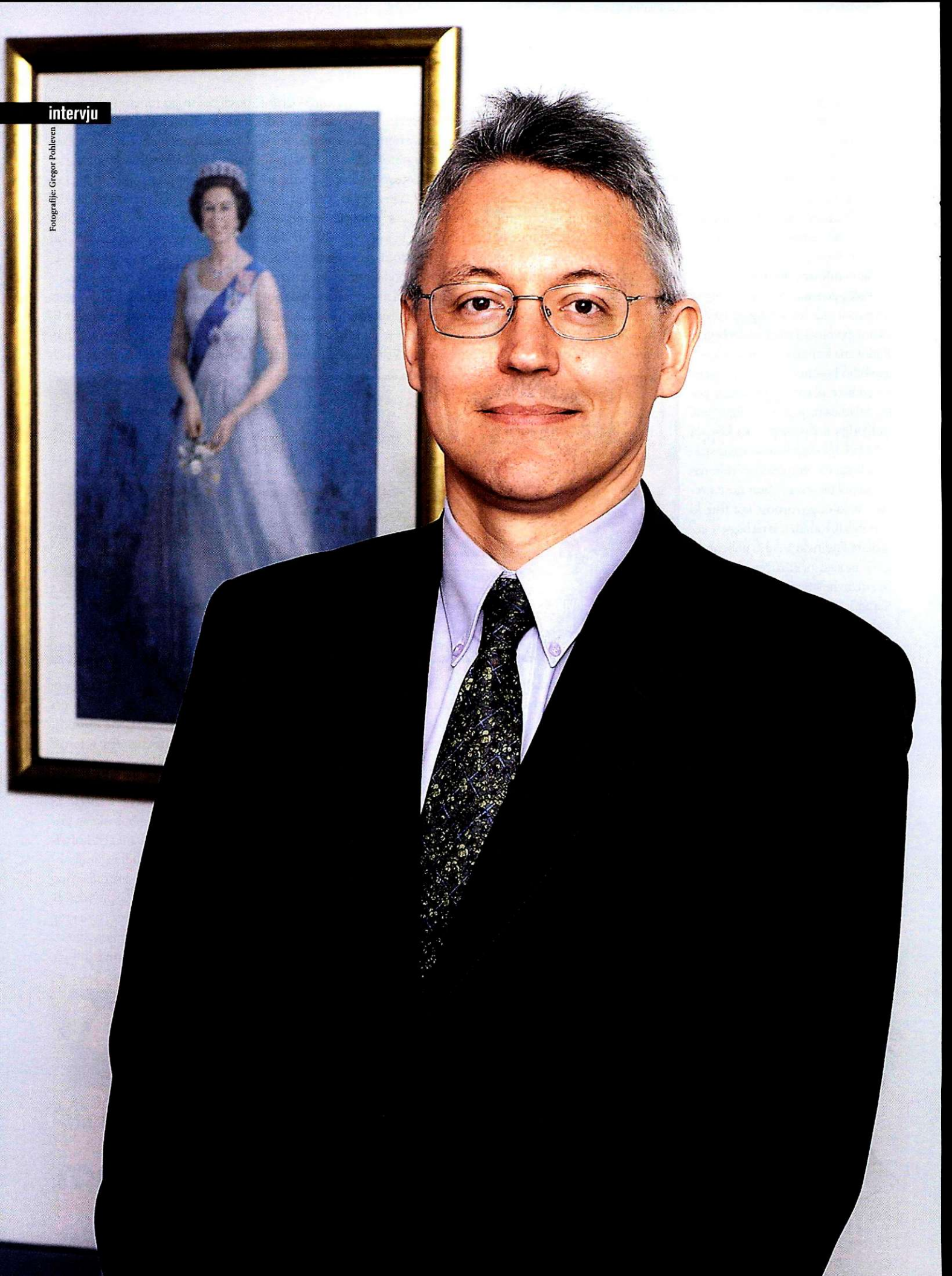
RUMENE STRANI
SLOVENIJA TEL

INTER MARKETING

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografije: Gregor Pohleven

Leta 1960 rojeni britanski veleposlanik v Sloveniji je poklicni diplomat. Po študiju francoščine na Univerzi v Norwichu se je zaposlil na zunanjem ministristvu. Potem je delal kot sekretar veleposlaništva na Poljskem, kasneje je sodeloval v britanski misiji pri agencijah Združenih narodov v Ženevi. Med letoma 2001 in 2004 je bil znova v Varšavi, kjer je opravljal funkcijo namestnika veleposlanika. Podrobno pozna vprašanja srednje Evrope in širitve Evropske unije, politiko Združenih narodov in upravljanje človeških virov. Govori francosko in poljsko, njegovo znanje slovenščine pa hitro napreduje.

V Sloveniji ste le kratek čas, kljub temu ste že srečali predsednika DZ g. Cukjatija; domnevam tudi, da ste pridobili že veliko informacij o naši državi. Kakšni so vaši prvi vtisi?

Moji prvi osebni vtisi so, da je Slovenija zelo lepa dežela, ljudje pa zelo prijazni. Dobrodoslica meni in moji družini je bila nenavadno prisrčna. To precej olajša prilagajanje in namestitve. Slovenija kot celota – v štirih tednih sem že potoval na sever, jug in zahod, obiskati pa moram še vzhod, a upam, da se bo to zgodilo v kratkem – je zelo lepa dežela. To je moje osebno čutenje.

Kar se tiče države Slovenije, sem kot veleposlanik ob svojem prihodu zelo zadovoljen z dobrimi slovensko-britanskimi odnosi. Skupnih podlag je za obe državi veliko znotraj EU in Nata. Čeprav smo geografsko različni in tudi naša zgodovina je različna, so tu še zmeraj mnoga vprašanja v zvezi s prihodnostjo Evrope, na katera imamo podobne poglede. Verjamem tudi, da so obeti Slovenije in Združenega kraljestva po razvijanju njunega partnerstva znotraj Evrope in po dodajanju večje vsebine medsebojnim odnosom vključno z gospodarskimi zelo veliki.

V naslednjih dneh bo vaša država v Sloveniji pripravila vrsto dogodkov. Britanski strokovnjaki bodo govorili o novih mož-

nosov s Slovenijo. Politični dialog in razumevanje sta zelo dobra, vendar cenimo tudi, kot pravite, praktično sodelovanje med državama, kjer se lahko učimo iz medsebojnih izkušenj in skupaj iščemo nova področja sodelovanja. Seminar o turizmu je zelo dober primer, kjer naši in slovenski strokovnjaki lahko delijo naše zamisli o načinu, kako bolje izkoristiti priložnosti našega turističnega trga. Britanci so naredili veliko, da bi izboljšali svojo turistično ponudbo v Združenem kraljestvu. Svojo državo včasih vidijo kot ne čisto prvo izbiro zaradi vremena, ki je na slabem glasu. Pomembno je, kako prikazemo svojo državo (kot tržni proizvod) in kako privabimo obiskovalce tako domače kot iz tujine, kar je zdaj v Združenem kraljestvu po moje že precej razvita "znanost" ali, če hočete, "umetnost". Tako nas zanima, kako se bo Slovenija predstavila. Pomembno je tudi deliti dobre in slabe izkušnje. Morda bi dodal, da je name izjemen vtis naredil način, kako se Slovenija kot zaščitna znamka predstavlja zunanjemu svetu. Ko sem prvič stopil v stik s slovenskim veleposlaništvom v Londonu glede prihoda v Slovenijo, so mi dali sveženj materialov v angleščini, vse z isto vrsto ovoja zaščitne znamke z rožicami in slovenskimi simboli. Imeli so tudi bro-

kot turisti, temveč kupujejo tudi nepremičnine. Kaj lahko še naredimo za izboljšanje svoje podobe?

Mislim, da se je Slovenija že zelo dobro odrezala pri lastnem "konfencioniranju". Všeč mi je geslo, za katerega sicer mislim, da ni več v rabi – "na sončni strani Alp", ki je zelo uspešno geslo za angleško uho. Slovenija je v zadnjih letih postala pri nas veliko bolj znana. Članstvo v EU in Natu sta odigrala svojo vlogo pri tem, da se je Slovenija "usedla" v misli ljudi. Tudi več televizijskih programov v naši državi je prikazovalo različne vidike slovenskega življenja in so bili namenjeni turistom. Tako so govorili o zimskih počitnicah, o lepotah Blejskega jezera, termalnih zdraviliščih in podobno. Mislim, da je pri nas velik napredek v poznavanju Slovenije. Začetek poceni letalskih prevozov v Slovenijo je odprl možnost potovanja večjemu številu ljudi in z veseljem opazamo, da je prišlo do povečanja števila potovanj v obe smeri.

Glede nepremičnin se interes Britancev za kupovanje posestev v Sloveniji povečuje in razumem, da je to vodilo do nadaljnjih nakupov. Upam, da bodo ljudje, ki kupijo posesti in ki preživijo svoje počitnice in porabijo svoj denar tu, dobro sprejeti, sami pa bodo uspešno prispevali v slovensko gospodarstvo. Ne napovedujem invazije britanskih kupcev posesti, nedvomno pa je to nova značilnost naših odnosov s Slovenijo. Več članov naše družbe bo spoznavalo več članov slovenske družbe, kar je po moje zelo dobro.

Štiri leta ste bili namestnik veleposlanika na Poljskem, do vključno leta 2004, tam pa ste službovali že prej, v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Kakšne razlike in po-

Več je stvari, ki nas povezujejo, kot pa razdvajajo

Pogovor s
Timom Simmonsom

nostih v turizmu, drugo vprašanje je oživitve mestnih središč. Sodelovanje med Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske ter Slovenijo v praktičnih vprašanjih se, kot kaže, krepi.

Zagotovo je sodelovanje na praktični ravni že zelo dobro in še raste. Združeno kraljestvo zanima povečanje in poglobljanje od-

šure o vsem mogočem, o vseh vrstah počitnic: o pohodniških, termalnih, kulturnih počitnicah in brošuro o Ljubljani kot kulturni prestolnici. Celotna podoba Slovenije za angleški jezikovni trg je po moje impresivna.

Zdi se, da z možnostjo poceni poletov vaši sonarodnjaki odkrivajo Slovenijo ne le

dobnosti vidite med Poljsko in Slovenijo?

Podobnosti med Poljsko in Slovenijo so, da sta obe doživeli velikanske spremembe, obe sta naredili velikanske korake naprej v prizadevanjih za članstvo v EU in Natu.

Ali obstaja slovanska duša? Mislim, da obstaja. S Slovenci se počutim domače, podobnosti obstajajo v ljubezni do kulture, v spoš-

» tovanju glasbe in poezije, ki ga Slovenci delite s Poljaki. Mislim, da je tudi spoštovanje kulturne dediščine pri obeh državah zelo pomembno. Tako Poljska kot Slovenija sta naredili pogumne gospodarske in politične korake v pripravi na prihodnost.

Razlike? Seveda je Slovenija država z dvema milijonoma prebivalcev, Poljska pa jih šteje 38, a to je Poljski prineslo izzive v socialnem in gospodarskem okrevanju po letu 1989. Slovenija je v veliko boljšem gospodarskem položaju, v EU je vstopila kot gospodarsko najrazvitejša med novimi državami članicami iz srednje Evrope, njena izhodiščna točka znotraj EU pa je precej drugačna od Poljske, kjer so osebni dohodki občutno nižji. Domnevam, da bo to pomenilo, potem ko se bosta tako Slovenija kot Poljska umestili kot članici EU, da se pri nekaterih vprašanih poljske in slovenske prednostne naloge morda ne bodo ujemale. Vendar načeloma mislim, da sta obe državi na zelo trdni poti z zelo trdnimi obeti glede doseganja neke ravni blaginje, družbene stabilnosti in napredka, kar bo postalo oprijemljivo v naslednjih letih.

Slovenija je bila do 1. svetovne vojne vpeta v srednjeevropski prostor kot del Avstro-Ogrske, nato je prišla pod Jugoslavijo. Po letu 1991 je morala znova iskati prostor, kamor bi se umestila. Kako se je odrezala do sedaj in ali naj ohranimo zdajšnje usmeritve?

Mislim, da veleposlanik druge države ne bi smel preveč podrobno komentirati odločitve Slovenije o tem, kam naj usmeri svojo politiko. Toda kot opazovalec in novinec v Ljubljani sem mnenja, da je Slovenija dosegla zelo veliko, s tem ko se je utrdila kot neodvisna država z neodvisno politiko v regiji, kjer je še zmeraj veliko odprtih vprašanj, ki jih bo treba rešiti. Menim, da je njeno osredinjanje na balkansko regijo, posebej na zahodni Balkan, povsem razumljivo, logično in občudovanja vredno. Mislim, da je Slovenija že postala spoštovan in pomemben dejavnik v razvoju mednarodne politike v tej regiji, vendar pa igra pomembno vlogo tudi v preskrbi mirovnih enot, npr. s prispevanjem mirovnih enot drugod po svetu, in z vlogo, ki jo prav zdaj igra v OVSE. Mislim, da gre za model prevzemanja obveznosti in odgovornega pristopa k širši podobi evropskih varnostnih vprašanj.

Če povzamem, mislim, da se je Slovenija že utrdila kot resen dejavnik v mednarodni areni, da je njen ugled velik in se bo še povečal hkrati z njenim nadaljnjim angažmajem.

Preiskava z imenom Sprava, ki se ukvarja s povojnimi zločini, je nedavno pripeljala do ovadbe Mitje Ribičiča, nekdanjega drugega

Na Veliko Britanijo ni primerno gledati kot na evroskeptično državo ali pa tako, ki si prizadeva odreči se ustavni pogodbi. Sam bi VB prej označil za evrorealistično državo. Vedno smo poskušali zasledovati dosegljive izboljšave glede načina delovanja EU. VB je pri tem pomembno pripomogla k razvoju mnogih ključnih politik unije. Močno smo privrženi enotnemu trgu, bili smo med avtorji predloga enotnega evropskega trga – prostega pretoka ljudi, blaga, storitev. Mislim, da je bila naša vloga v Evropi prepoznana kot konstruktivna in pozitivna.

moža Ozne, za zločin proti človeštvu, natančneje za genocid nad domobranci. Celjski Muzej novejšo zgodovine je odprl razstavo o stotinah prikritih grobišč. To je hkrati

Menim, da je osredinjenje Slovenije na balkansko regijo, posebej na zahodni Balkan, povsem razumljivo, logično in občudovanja vredno.

z letošnjimi obletnicami krvavih dogodkov ob koncu vojne naredilo iz vračanja domobrancev s Koroškega maja 1945 zelo aktualno vprašanje. Nova slovenska zaveza in drugi so večkrat izpostavili vlogo britanskih obroženih sil, ki so vrnile domobrance v roke jugoslovanskemu komunističnemu režimu. Čeprav so bili zahodni zavezniki prisiljeni v dogovor s Stalinom o vrnitvi kolaboratorjev nacističnega režima, je pri tem vendarle težko prezreti vlogo britanskih zaveznikov.

Razumem, kako občutljiva je ta tema in kako zelo živi so dogodki iz leta 1945 v današnjih razpravah na Slovenskem. Nisem pristojen, da bi komentiral dogodke, do katerih je prišlo takrat v Jugoslaviji. Bilo bi napačno, da bi govoril o tem, kar se je zgodilo v tej državi

leta 1945. Nedvomno so tedanji dogodki v tej regiji in po vsej Evropi prinesli stiske in tragedije mnogim ljudem. Mnogi so trpeli zaradi posledic konca vojne in uvedbe totalitarizma v delu Evrope.

Kar se tiče britanske vloge leta 1945, zgodovinarji v Veliki Britaniji to temo že nekaj let na dolgo pretresajo. Podrobno so jo preiskovali v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, izšlo je več knjig, vsi uradni dokumenti britanskega vojnega ministrstva in zunanjega ministrstva iz tistega obdobja so danes dokumenti javnega značaja, ki so ob izidu doživeli veliko zanimanja. Gre za zelo sporno temo, o kateri obstaja mnogo različnih interpretacij o tem, kdo je kaj odločil in kdo je kaj vedel. Gre še vedno za temo, ki jo je izredno težko povsem jasno razumeti. Zgodovinarji morajo nadaljevati iskanje resnice o tem, kar se je zgodilo. Kolikor vem, bo še letos izšla nova knjiga v angleškem jeziku, ki bo nedvomno pripomogla k osvetlitvi te teme ter prinesla nova mnenja in podatke za razprave. Povsem razumem, kako zapletena je ta tema tukaj in kako velika človeška tragedija je 2. svetovna vojna bila, saj so spomini mnogih ljudi nanjo še sveži. Do nedolžnih žrtev preganjanj moramo biti zato skrajno občutljivi.

Velika Britanija je na slabem glasu, češ da živi v neke vrste izolaciji, čeprav je že več kot trideset let članica EU. Postopek potrditve evropske ustave je v Franciji in na Nizozemskem očitno propadel. Po drugi strani, vsaj tako je videti s celine, je to pomenilo olajšanje za vašo vlado. Dokaz tega je morda od-

ločitev, da referendum pri vas ne bo. Je ta pogled na britanske razmere primeren?

Na Veliko Britanijo ni primerno gledati kot na evroskeptično državo ali pa takšno, ki si prizadeva odreči se ustavni pogodbi. Sam bi VB prej označil za evrorealistično državo. Vedno smo poskušali zasledovati dosegljive izboljšave glede načina delovanja EU. VB je pomembno pripomogla k razvoju mnogih ključnih politik unije. Močno smo privrženi enotnemu trgu, bili smo med avtorji predloga enotnega evropskega trga – prostega pretoka ljudi, blaga, storitev. Mislim, da je bila naša vloga v Evropi prepoznana kot konstruktivna in pozitivna. Naše nadaljnje ambicije ostajajo še naprej delo znotraj EU v tesnem sodelovanju z našimi partnerji, da bi prečistili in izboljša-

li mehanizmov Evropske unije in da bi dosegli gospodarske in politične cilje EU.

Zdaj pa sem dolžan še pojasnilo. VB ni odpravila referendum. Ko je naš zunanji minister prejšnji ponedeljek (6. junija, op. ur.) v našem nacionalnem parlamentu podal izjavo, je dejal, da so razpravo v našem parlamentu v zvezi z referendumskim zakonom zadržali, dokler sami ne razumejo, evropski voditelji pa ne dobijo priložnosti za dogovor o tem, kako naprej po rezultatih referendumu v Franciji in na Nizozemskem.

Ne gre torej za referendum, vlada bi ga rada izvedla, ko bomo dobili pojasnila s strani vodij EU. Naslednja priložnost bo evropska konferenca 16. in 17. junija. Po tem bomo morda imeli jasnejšo sliko o tem kako naprej. VB je bila zelo zadovoljna z ustavno pogodbo in naš premier je trdo delal znotraj sveta EU za doseganje naših ciljev prek ustavne pogodbe, ki je zelo dobra za VB. Zamenjati in izboljšati moramo številne mehanizme, po katerih deluje EU. Zdaj smo namreč zveza petindvajsetih in mehanizmi, ki so delovali s petnajstimi članicami, so zdaj pod prevelikim pritiskom, niso prilagojeni novim razmeram.

Biti moram zelo jassen glede tega, da nismo odpovedali referendumu, da ga nismo opustili. Načrtovali smo parlamentarno razpravo v kratkem času, ki pa bi se zgodila brez informacij o tem, kaj bo naslednji korak Evrope. Tako smo to parlamentarno razpravo odložili. To je vse, ustave nismo uničili ali se ji odpovedali.

Prepričan sem, da je vaša vlada naredila vse, kar je bilo mogoče, za okrepitev unije, toda mislim, da javno mnenje v Veliki Britaniji ni tako enotno glede korakov, ki jih ubira vlada.

Zanimivo je, da sta na zadnjih splošnih

volitvah maja letos dve stranki zagovarjali zmanjšanje angažmaja VB v EU. Nobena od teh strank ni imela dobička od tega; ena je skoraj izginila, druga pa je dobila zelo nizko podporo volilcev. Ko so torej naši ljudje na letošnjih volitvah dobili možnost, da podprejo evroskeptično usmeritev, so jo odklonili. Mislim, da se vse države in vlade zavedajo potrebe po večji komunikaciji z lastno javnostjo o resničnih koristih življenja v EU za ljudi, in sicer glede zaposlitve, splošne gospodarske blaginje, potovanja, zelo raznolikih možnosti za življenje, delo in študij, torej glede koristi članstva v EU za navadne ljudi. Britanska vlada mora tako kot vsaka druga posvetiti več pozornosti temu, da ljudi spomni, zakaj je EU dobra stvar.

Splača se priklicati v spomin, da sta pred nedavnim, maja 2005, evroskeptični stranki na splošnih volitvah ostali brez podpore. Britanci imamo drugačno miselnost od mnogih drugih, imamo drugačno zgodovino in kulturo in morda nas tudi zaznavajo kot drugačne. Dejansko pa je več stvari, ki nas z Ev-

VB ima v celoti pozitivne izkušnje z odprtim trgom delovne sile.

ropo povezujejo, kot pa tistih, ki nas razdvajajo. Mislim, da se Rokavskemu prelivu včasih daje prevelik pomen. Nismo druga celina, smo otok na robu Evrope, politično pa je ta vlada vse od volitev leta 1997 močno prepričana, da mora biti Združeno kraljestvo osrednji del oblikovanja evropske politike.

V večini starih članic EU je pred 1. majem 2004 obstajal strah pred delavci iz desetih novih članic. Popravite me, če se motim, ampak tudi Velika Britanija je bila ena od

držav, ki je uvedla nekatere omejitve za delavce iz novih članic, tudi za Slovenijo.

Ne, ta informacija je napačna, mi smo svoj trg delovne sile popolnoma odprli. VB, Irska in Švedska so kot edine iz petnajsterice odprle trg delovne sile s prvim majem lanskega leta. VB ima poleg tega v celoti pozitivne izkušnje z odprtim trgom delovne sile. Gospodarstvo potrebuje več ljudi, ki bodo prišli sem delat. V novih članicah obstaja razpoložljivost spretnosti, dela, visoko kvalificiranih ljudi, mi pa smo veseli, da so mnogi izkoristili priložnost za delo v VB.

No, to je še ena razlika med Poljsko in Slovenijo; zelo veliko Poljakov (50 tisoč v prvih šestih mesecih) je izkoristilo priložnost za delo v VB, Slovencev pa je bilo zelo malo (150 v enakem obdobju). Gre za zelo pomembno politično sporočilo in zelo dragoceno gospodarsko prednost, da odpreš trg delovne sile brez omejevanja pretoka ljudi, ki pridejo in delajo pri nas. Ko smo sprejeli to odločitev, so nekateri opazovalci nanjo gledali kot na sporno in svarili, da bodo ljudje imeli te-

žave. Izkazalo se je, da je bila izkušnja pozitivna in tudi odnos Britancev do ljudi, ki prihajajo iz novih držav članic, je pozitiven. Nismo imeli težav med skupnostmi, ljudje se ne pritožujejo, da so njihove službe ogrožene. Izkušnja se je res posrečila in prav zanimivo bi bilo pogledati, kakšne so izkušnje Švedske in Irske. Močno bi me presenetilo, če bi se njihove izkušnje razlikovale od naših.

Omenili ste veliko razliko v številu Slovencev in Poljakov, ki so se odločili za delo v Veliki Britaniji. Kaj je vzrok za to?

Mislim, da je to odraz kakovosti življenja v Sloveniji in gospodarskega stanja v obeh državah. Za Slovence je značilno, da prihajajo delat k vam ljudje iz drugih držav članic, vi pa ne odhajate drugam. Zakaj pa bi si pravzaprav želeli zapustiti Slovenijo? (smeh)

Kaže, da obstajata različna pogleda na prihodnost Evropske unije. Nekateri so prepričani o potrebi po krepitvi procesa širitve, da bi vzpostavili še večji brezcarinski trg; drugi izražajo zaskrbljenost, da skupnost petindvajsetih že izgublja svojo politično moč, ta proces pa naj bi se še okrepil zaradi novih držav, ki trkajo na vrata EU. Po mnenju nekaterih Evropski uniji na ta način grozi pretvorba v ohlapno zvezo, kakršna so Združeni narodi.

Pogled Združenega kraljestva na širitev EU »

» ostaja nespremenjen, in sicer smo mnenja, naj imajo tiste evropske države, ki dokažejo, da so pripravljene in voljne povečati svojo stabilnost in gospodarsko blaginjo znotraj EU, možnost zaprositi za članstvo. Ne verjamejo, da sta 25 ali 27 po vstopu Bolgarije in Romunije nekakšni čarobni števili. Kar je za nas pomembno, je, da države, ki se pridružijo, zadostijo določenemu nizu vrednot in standardov. Ne vidimo izbire med širitvijo in poglobitvijo, med dvema alternativnima modeloma. Verjamejo, da mora EU nadaljevati svoj proces notranjih reform, kar zadeva številne sestavne dele; kako sprejemati odločitve, kako jih udejanjati, kako porabiti denar, na katerem nivoju znotraj evropske hierarhije sprejemati odločitve. Verjamejo, da je subsidiarnost zelo pomembno načelo. Poskrbeti moramo, da se bo več odločitev sprejemalo čim bliže ljudem. Menimo, da so vse to cilji, ki bi jih morali zasledovati, hkrati pa moramo nadaljevati stike z državami, ki bodisi trkajo na vrata unije ali bodo to storile v prihodnosti. Za nas se torej vidika ne izključujeta, ukvarjati se moramo z obema, nadaljevati moramo z reformami in zmanjšanjem bremen navznoter, hkrati pa nadaljevati zunanje stike, pri čemer ne smemo zapreti vrat.

Kje so torej potencialne meje širitve? Mor-da območje Sveta Evrope?

Zelo težko je v tej fazi videti mejo. Ker se EU sama nenehno spreminja in razvija, v tem trenutku po moje ne moremo oceniti, kakšna bi bila logična zgornja meja. Mislim, da se moramo vrniti k misli, da štejeta obveza do vrednot in gospodarska pripravljenost za sodelovanje v evropskem podvigu več kot število držav ali geografske ločnice. Sicer pa menim, da bo to vprašanje ostalo še dolgo časa odprto. V katero smer bo šla širitev, je v

veliki meri odvisno od EU in od vlad ter prebivalstva držav, ki se želijo vključiti v unijo.

Laburistična stranka je pred nedavnim dossegla zgodovinsko tretjo zaporedno zmago, kar je omogočilo premierju Tonyju Blairu vodenje vlade še en mandat. Kljub temu zmaga ni bila tako prepričljiva, saj se je prednost stranke precej zmanjšala. Bodo izidilitev vplivali na britansko zunanjo politiko?

Treba je spomniti, da je obseg večine te vlade po zadnjih volitvah še vedno 60 sedežev (laburisti imajo približno 60 poslancev več od druge največje parlamentarne stranke, konservativcev, op. ur.), torej je ta večina še zmeraj širša od tistih, ki so jih imele vlade v šestdesetih, sedemdesetih in v večini osemdesetih let prejšnjega stoletja. Čeprav je večina manjša kot v prvih dveh mandatih te

Laburistična večina v spodnjem domu je še zmeraj mnogo širša od tistih, ki so jih imele vlade v šestdesetih, sedemdesetih in v večini osemdesetih let prejšnjega stoletja.

vlade, predstavlja še zmeraj zelo solidno večino znotraj britanskega spodnjega doma. Tako mislim, da ima ta vlada še vedno varen kapital, na podlagi katerega bo lahko delovala. V zunanji politiki je politična smer, ki jo zasleduje Tony Blair in okoli katere je bil zelo dejaven v zadnjih 24 urah, saj je potoval v Washington, da bi govoril s predsednikom Bushem (intervju je potekal v sredo, 8. junija), zelo priljubljena. Ta politična usmeritev uživa tudi veliko podporo drugih strank v britanskem parlamentu. Pobuda za Afriko, ki jo podpiramo skupaj z drugimi v predsedstvu G 8 in v imenu EU in milenijskega vrha EU, je drzna in nujna pobuda, za katero ima g. Blair popolnoma jasno, močno podporo v našem parlamentu. Druga naša poli-

tična usmeritev je seveda vezana na naše predsedovanje Evropski uniji, ki se začne 1. julija in bo za nas ključna notranje- in zunanjepolitična prednostna naloga.

Tema podnebnih sprememb in okolja je še eno področje, kjer si bo ta vlada močno prizadevala za napredovanje tako v EU kot na mednarodni ravni, da bi izboljšali svetovni odgovor na izzive podnebnih sprememb.

Prvega julija bo Združeno kraljestvo prevzelo predsedovanje Evropski uniji. Kakšna bo vloga vaše države?

Predsedovanje EU je vloga, ki bo zahtevala od nas, da pomagamo peljati naprej evropski program. Prevzemamo program od luksemburškega predsedstva, kar vključuje nekatera ključna področja za razvoj gospodarske oblike EU, za nadaljevanje deregulacije, nadaljnje izboljšanje financ z namenom ustvarjanja delovnih mest in spodbujanja gospodarske rasti v Evropi. Pri tem bo moja vloga veleposlanika predsedstva EU v Ljubljani vzdrževanje zveze s slovenskimi oblastmi, ministrstvi, predstavljaj jim bom napredek pod našim predsedovanjem, prisluhnil njihovim pogledom na prednostne naloge in posredoval te poglede.

Še eno odprto vprašanje je vpletenost britanskih oboroženih sil v Iraku. Konservativna stranka je gradila dobršen del svoje kampanje na vprašanjih, povezanih z Irakom. Ali bomo, če upoštevamo javno mnenje v Veliki Britaniji, doživeli kakšno spremembo v bližnjevzhodni politiki vaše države?

Britanska vlada se je skupaj s svojimi part-

nerji zavezala, da bo ostala v Iraku in pomagala v procesu stabilizacije in normalizacije življenja v tej državi, dokler bo iraška vlada želela, da ostanemo. Ta čas ni pričakovati, da bi to zavezo za časa te ali katere koli druge vlade opustili. Stališče glavne opozicijske Konservativne stranke in njenega predsednika Michaela Howarda je še zmeraj to, da je bilo posredovanje v Iraku pravilna odločitev. Glavni politični stranki v Veliki Britaniji torej nimata popolnoma nasprotujočih si pogledov na temeljna vprašanja glede posredovanja v Iraku. Širša pa je zaveza vlade, da si prizadeva za enotnost znotraj EU, da bi okrepili pomoč Iraku pri obnovi stabilnosti in blaginje. Za nas je ta pomoč obveza, v katero bo mednarodna skupnost še naprej vključena.

Mitja Volčansek

**To poletje so v središču Chica-
ga, natančneje v galeriji LIPA
(Links for International Promo-
tion of the Arts), na ogled trije
slovenski umetniški projekti.**

Od 10. junija do 8. julija se bodo v chikaški galeriji predstavili projekti: Memory – Zgodovina slovenskega grafičnega oblikovanja avtorja Martina Briclja, Sixpack, potujoča razstava del sodobne slovenske arhitekture iz šestih domačih arhitekturnih birojev, ter Kaj ostrega?/Any sharp objects?, projekt devetnajstih slovenskih modnih oblikovalcev tekstilij in oblačil, ki ga vodi Sanja Grcič.

Memory

Projekt Memory avtorja Martina Briclja je zasnovan na treh ravneh – kot postavitev v galerijskem prostoru,

V Chicagu bodo na ogled kar trije slovenski umetniški projekti.

Naša umetnost v Chicagu

ru, na spletu www.memoryplay.com in kot skatlica z igralnimi ploščami, ki je hkrati katalog razstave – in ima dve različici. Prva vključuje avtorske fotografije detajlov evropskih prestolnic, predstavil jo je v Ljubljani, Beogradu in Barceloni, v spletni "izdaji" pa tudi v Pragi na festivalu Entermultimediale. Druga različica z naslovom Memory – Zgodovina slovenskega grafičnega oblikovanja, s katero se bo predstavil v Chicagu, pa na igralnih ploščah prikazuje nekatere izmed najpomembnejših motivov slovenskega grafičnega oblikovanja od petdesetih do devetdesetih

let preteklega stoletja. S to različico je avtor letos gostoval že v Stockolmu, Helsinkih in Luxemburgu, spletno različico pa so vključili tudi v program 11. mednarodnega festivala računalniških umetnosti v Mariboru.

Sixpack

Sixpack je potujoča razstava, ki vključuje dela mladih arhitektov iz šestih slovenskih arhitekturnih birojev. Skupna lastnost vseh je, da so pred ustanovitvijo birojev znanje pridobivali v tujini na različnih priznanih ustanovah, kot so Architectural Association, Berlage Institute in UCLA. Sixpack

tako predstavlja sodobno arhitekturno birojev Bevk Perović arhitekti, Dekleva Gregorič arhitekti, Elastik, Maechtig Vrhunc arhitekti, Ofis architects in Sadar Vuga arhitekti.

Kaj ostrega?

Kaj ostrega?/Any sharp objects? je razstava, na kateri se predstavlja enajst razstavnih objektov devetnaj-

Elene Fajt, Jasmine Ferček, Jane Mršnik, Tanje Zorn Grželj ter Nataše Peršuh. Moči so združili v okviru skupnega projekta SOTO (Sodobno slovensko oblikovanje tekstilij in oblačil), ki ga je konceptualno postavila Sanja Grcič, produkcijsko pa ga je izpeljal Zavod Projekt Atol. Projekt združuje enajst variacij na temo potovanja. Avtorji so mod-

stih slovenskih modnih oblikovalcev tekstilij in oblačil, in sicer Mateje Benediti, Metoda Črešnarja, Olge Kosica, Tanje Devetak, Urške in Tomaža Draža, Zorana Garevskega, Sanje Grcič, Leonore Jakovljevič, Petre Grmek, Monike Lorber, Vesne Mirtelj, Oloop - Tjaše Bavcon, Katje Burger,

no ponudbo na Slovenskem v obliki osebne prtljage shranili v enajst kovčkov, naslov projekta Kaj ostrega? pa izvira iz vprašanja uradnih oseb na letališčih ob pregledu osebne prtljage in opominja na varnostni in nadzorni postopek, ki je nastal iz strahu pred terorističnimi napadi.

Barbara Kavtčnik

GOOD VIBRATIONS
107.8 MHz
RADIO VELENJE
www.radiovelenje.com
Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax: 03/ 5869 263

Župančičevo nagrado mesta Ljubljane, ki je namenjena izjemnim stvaritvam v kulturi, je letos za življenjsko delo prejel skladatelj Alojz Srebotnjak. Za stvaritve v preteklem enoletnem obdobju pa je mestna občina nagradila slikarja Zdenka Huzjana, koreografinjo in plesalko Matejo Bučar in gledališkega igralca Borisa Ostana.

O letošnjih nagrajencih je odločala žirija, ki jo je ljubljanska županja Danica Simšič imenovala 26. aprila 2004 in so jo sestavljali dr. Matjaž Kmecl (predsednik), dr. Bojana Kunst Štromajer, Vojteh Ravnikar,

Fotografije: Gregor Pohleven

Župančičeve nagrade 2005

Gustav Gnamuš, Aleš Kacjan in Ivo Svetina. Žirija je bila o nagrajencih soglasna. Zaslužni v kulturi so nagrade prejeli minuli petek na slovesnosti v Palacijo na Ljubljanskem gradu.

Alojz Srebotnjak – za življenjsko delo

Skladatelj in glasbeni pedagog, zaslužni profesor Alojz Srebotnjak je Župančičevo nagrado prejel za svoj celotni skladateljski opus. Srebotnjak, rojen 27. junija 1931 v Postojni, je bil v letih 1970–1995 profesor za kompozicijo, harmonijo, instrumentacijo na ljubljanski Akademiji za glasbo. Piše orkestralna dela, zlasti suite, preludije, balade in druge

glasbene oblike. Znan je tudi kot skladatelj filmske in odrske glasbe. Leto 1999 je prejel Prešernovo nagrado.

Mateja Bučar

Koreografinja in plesalka Mateja Bučar je Župančičevo nagrado prejela za predstavi Koncept Koncepta in Kvadrat. Bučarjeva je po solanju klasičnega baleta izobraževanje nadaljevala na Mednarodnem plesnem centru Rosella Hightower v Cannesu, na plesnih seminarjih in pri projektih sodobnih evropskih in ameriških koreografov, kot so Arthur Rosenfeld, John Jaspers in Fatou Traore. Bila je članica Baleta SNG Ljubljana in Plesnega teatra

Ljubljana (PTL). Od leta 1991 sodeluje s PTL, Cankarjevim domom, z Inštitutom Egon March, društvom umetnikov DUM in drugimi.

Boris Ostan

Dramski igralec Boris Ostan je nagrado mesta Ljubljane prejel za vloge v matičnem Mestnem gledališču ljubljanskem – Marka Antonija v tragediji Julij Cezar, Davorina v komediji Bolje tič v roki kot tat na strehi in Martina v drami Koza ali Kdo je Silvija? Ostan, rojen leta 1960, v Mestnem gledališču ljubljanskem gledališke vloge nepretrgoma ustvarja vse od leta 1988. V matičnem gledališču ga je ta čas mo-

goče videti v predstavah Prizori iz zakonskega življenja, Kar hočete, Na čigavi strani, Svetniki, Kdo se boji Virginie Woolf?, Julij Cezar, Bolje tič v roki kot tat na strehi in Koza ali Kdo je Silvija?. Med drugim je za svoje igralske dosežke prejel dve Dnevnikovi nagradi.

Zdenko Huzjan

Akademskemu slikarju in pedagogu, profesorju Zdenku Huzjanu je žirija Župančičevo nagrado prisodila za slikarsko predstavitev v galeriji ISIS. Razstava je bila na ogled od aprila do maja letos, na njej so bile razstavljene slike iz ciklusa Poravnave 2000–2005. Likovna kritika Huzjanovo slikarstvo umešča v okvir slikarstva

temnega modernizma. Huzjan (1948) je redni profesor za risanje in slikanje na oddelku za likovno pedagogiko Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani. Prejel je tudi nagrado Prešernovega sklada in Jakopičovo nagrado. **B. K.**

Župančičevo nagrado za življenjsko delo je letos prejel Alojz Srebotnjak.

Interaktivni atlas Slovenije Založba Mladinska knjiga

Po uspehu zgoščenke *Interaktivni atlas Slovenije* je založba v sodelovanju s podjetjem Globalvision zdaj izdala še *Interaktivni atlas Slovenije—Sestavljanjka*. Izraz sestavljanjka izvira iz zasnove izdelka. Tvori ga množica samostojnih komponent, ki jih je mogoče sestavljati (združevati) tako re-

koč v nedogled, sestavljanje pa daje čedalje bogatejšo in popolnejšo podobo o Sloveniji. Vsebina osnovne zgoščenke so slikovna karta Slovenije v merilu 1 : 250.000 s kazalom imen, orodje za dodajanje besedil k izbranim točkam (nalepke), orodje za merjenje razdalj ...

Razlagalec hrepenenj Kud Logos

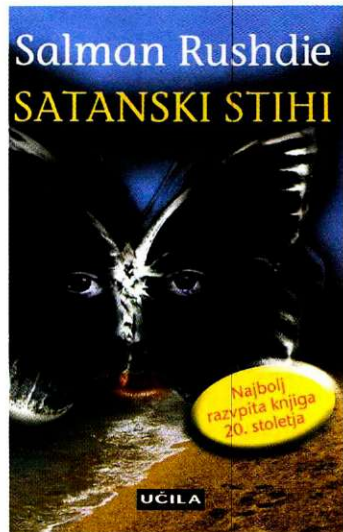
Danes na Zahodu spet odkrivajo ime **Ibn Arabija**, v arabskem svetu vselej slikovitega andaluzijskega sufija iz Murcie, islamskega mističnega pesnika in filozofa iz 12. in 13. stoletja. Duhovni sopotniki in dediči ga spričo njegove navdihujoče misli niso imenovali le "največji učitelj", ampak tudi "oživljemalec vere". Sodobno posredovanje njegovih zastrtih, vendar za božansko Ljubezen nad vse prosojnih in Resničnemu globoko vdanih poezij je dobrodošel izziv za današnjega evropskega bralca, ki je postal ravnodušen do duhovnih vrhuncev lastnega krščanskega izročila. Ibn Arabijeva mistična poezija je globoko zakoreninjena v islamskem duhovnem izročilu. Najgloblja hrepenenja pesnikovega srca se v *Razlagalcu hrepenenj* zrcalijo v naj-

držnejših podobah čutne ljubezni kakor v Salomonovi *Visoki pesmi*.

Satanski stih

Založba Učila, Tržič

Salman Rushdie (r. leta 1947 v Indiji) je doslej napisal sedem romanov, dve knjigi kratkih proznih besedil in več knjig esejev. Slaven je postal s svojim drugim romanom *Otroci polnoči*, njegov četrti roman *Satanski stih* pa ga je čez noč ponesel v mednarodno javnost. Razvpiti roman je izšel leta 1988 in takoj po izidu se je med muslimani proti njemu sprožil val ogorčenja. Kmalu so ga prepovedali v mnogih muslimanskih državah, februarja 1989 pa ga je iranski ajatola Homeini s fatvo zaradi bogokletstva obsodil na smrt. Kasneje je Iran fatvo preklcal, vendar se mora Rushdie še danes skrivati, saj pri ortodoksnih muslimanih fatva še vedno velja. *Satanski stih* so

eno najbolj kontroverznih del 20. stoletja, so postmodernistični preplet filozofskega, literarnega, folklornega, mitološkega in religioznega izročila, predvsem pa mojstrsko in zabavno napisan roman, s katerim Rushdie relativizira absolutnost razlikovanj med dobrim in zlim, med božanskim in človeškim, pravilnim in napačnim ...

Od kod smo

Celjska Mohorjeva družba

Bibijana Čujec se je rodila leta 1926 v Ljubljani, leta 1950 je diplomirala iz matematike in fizike ter se zaposlila na Fizikalnem inštitutu SA-ZU, poznejšem Inštitutu Jožefa Ste-

fana. Posvetila se je jedrski fiziki, raziskavam delcev v kozmičnih žarkih in fotonuklearnih reakcij s pomočjo betatrona, iz česar je leta 1959 tudi doktorirala. Leta 1961 je odšla na doktorsko izpopolnjevanje na Univerzo v Pittsburghu v ZDA ter nato na Univerzo Alberta v Edmontonu v Kanadi. Leta 1964 je raziskovalno delo, združeno s proforskim, nadaljevala na Univerzi Laval v Quebecu, kjer je ostala do upokojitve leta 1993. In vsebina knjige *Od kod smo*: Zemlja in življenje na njej, Človek: njegov materialni in duhovni svet, Vesolje. "Zanimivost knjige je v tem, da je del, ki opisuje razvoj življenja na Zemlji in podaja rezultate osnovnega spraševanja človeškega duha, avtorica napisala na osnovi občečloveškega imperativa povedati ljudem vse, kar je ostalo na rešetki njenih dolgoletnih spraševanj. Kot se podobi za naravoslovko, vseskozi ostaja pri bistvenih spoznanjih" (iz spremne besede prof. dr. Franca Cvelbarja).

Rilkejeve pesmi

Cankarjeva založba

Rainer Maria Rilke (1875–1926), v Pragi rojeni avstrijski pesnik, se je v zgodovino književnosti zapisal kot eden vodilnih lirikov 20. stoletja. V prvem obdobju je pisal romantično-impressionistično liriko, kasneje, pod vplivom Augusta Rodina, čvrste, jasne verze – po duševni krizi s Kierkegaardovo filozofijo pa z drznimi metaforami in svobodnim ritmom nakazal konstruktivno podobo sveta. Izbor Kajetana Koviča prinaša pesmi iz vseh obdobj, pesmi pa so iz naslednjih zbirk oz. ciklov: *Knjiga ur*, *Knjiga slik*, *Nove pesmi*, *Novih pesmi drugi del*, *Od vseh strani*, *Rekviem*, *Devinske elegije* in *Soneti na Orfeja*.

Pogled, trenutek, blisk

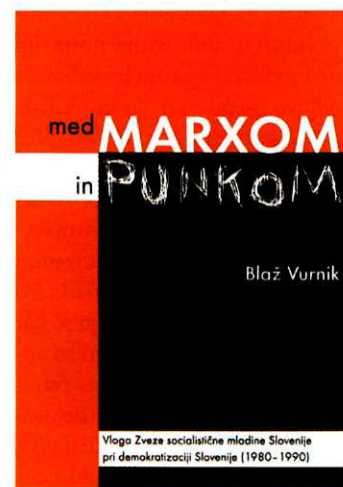
Založba Nova revija

V Zbirki *Phainomena* je izšlo delo hrvaškega filozofa **Damirja Barbarića** *Pogled, trenutek, blisk*. Barbarić, ki je slovenskim bralcem znan po posameznih prevodih v filozofskih in kulturnih revijah, se v svoji razpravi posveča vprašanju izvora biti v konstelaciji pogleda, trenutka in bliska. Poglaviten vir njegovih razmišljanj je Platon, ki se izkaže za sogovorca naše sodobnosti. Da bi lahko ugledali njen trenutek, je potreben blisk iz nekdanjosti, ki jo je poskusil opredeliti prav Platon, za njim pa tudi vsi drugi veliki filozofi. Barbarićevo delo nam tako odpira smisel filozofiranja sploh.

Med Marxom in punkom

Založba Modrijan

Knjiga **Blaža Vurnika**, višjega kustosa za novejšo zgodovino v Mestnem muzeju Ljubljana, *Med Marxom in punkom* razkriva nekatere posebnosti osemdesetih let 20. stoletja na Slovenskem. Čeprav nima namena ustvarjati iluzije, da je bil to čas ZSMS, bi bilo brez nje to desetletje morda dru-

gačno. ZSMS je prehodila pot od marksizma in samoupravljanja do povezovala z novimi družbenimi gibanji (mirovniška, ekološka, duhovna gibanja, punk ...). V politiko osemdesetih se je vključila kot zrela politična sila, čeprav ji to ni bilo priznано vse do volitev spomladi 1990. Glavni akterji mladinske politike so bili Igor Bavčar, Janez Janša in Srečo Kirn ter Tone Anderlič, Vika Potočnik, Jožef Školč, Zoran Thaler, Gregor Golobič in drugi.

Založba Družina je izdala obsežno knjigo zgodovinarke dr. Tamare Griesser-Pečar Cerkev na zatožni klopi, ki govori o 881 duhovnikih, redovnikih, redovnicah in bogoslovcih, ki so med letoma 1945 in 1960 šli skozi sodne mline partijskega enoumja povojne Jugoslavije, sodnega brezpravja in zakona ulice. 339 jih je bilo obsojenih na zaporno kazen in 73 denarno kaznovanih.

Kar devetkrat je bila izrečena smrtna kazen in štirikrat je bila tudi izvršena. Poleg tega je bilo upravno kaznovanih 1.411 duhovnikov.

Fotografije SAFO

Preganjanje Cerkve

Objavljamo del spremne besede dr. Franceta M. Dolinarja. Da se kompromitirani duhovniki postavijo pred sodišče, to pa jim bo dokazalo njihovo osebno krivdo in jih kaznovalo primerno teži njihovega dejanja, nikoli ni bilo sporno. Sporno pa je bilo in je še danes, da revolucionarna oblast po drugi svetovni vojni sploh ni poskušala obtoženim dokazati njihove osebne krivde. Po vnaprej izdelanem scenariju so kar povprek obtoževali duhovnike domnevnih vojnih zločinov ter protiljudskega in protidržavnega delovanja. Sporno je bilo in je še danes, da so po direktivah komunistične partije sodišča to domnevno, vendar po sodni poti nikoli dokazano krivdo posameznika prenesla na ustanovo kot tako. Že samo dejstvo, da je bil nekdo duhovnik, redovnik ali redovnica, je "sodni oblasti" zaščalo, da ga je spoznala za krivega.

Najsramotnejše obdobje

Desetletje po drugi svetovni vojni sodi tako med najsramotnejša obdobja sodne prakse v Sloveniji in Jugoslaviji. Tretje, neodvisne veje

oblasti v tem obdobju v Sloveniji praktično ni bilo. Sodstvo se je podredilo partijskemu obračunavanju z ideološkimi nasprotniki. Bilo je v službi laži in degradacije človekovega dostojanstva, ki so ga po diktatu partije razpihovala javna občila. Sodni procesi proti duhovnikom dokazujejo vso bedo povojnega pravosodja, ki je podleglo diktatu partije in zahtevam ulice, ki ni bilo sposobno preveriti in dokazati absurdnih lažnih obtožb na račun pripadnikov Cerkve in ni dopustilo pričevanj v korist obtožencem. Po vnaprej konstruirani obtožnici (te so bile domala pri večini obtoženih identične ne glede na kraj in sestavo sodnega senata) so organi pregona skušali prisiliti obtožene duhovnike k "priznanju". Sodišča so jih nato brez dokazov o osebni krivdi, nemalokrat pa celo ob posrednem priznanju, da so nedolžni, obsodila na drastične zaporne ali denarne kazni. Prizivno sodišče je po pritožbi obsojenega nad izrekom nepravilne kazni le to pravi-

loma še zvišalo. V tem pogledu je več kot zgovorna izjava ljubljanskega pomožnega škofa Antona Vovka na zaslišanju 21. decembra 1947. Oficirju UDV, ki je od njega hotel izsiliti priznanje o škofovem ilegalnem delovanju in mu grozil, da mu bodo sicer krivdo javno dokazali na sodišču, je mirno odgovoril: "Pa naj mi /sodišče to/ dokaže, da bo konec teh podtikanj. Pa še zapre naj me, da bom imel mir. Odkar je svoboda, od maja 1945, že nimam nobene svobode in miru." Te besede je izrekel človek, ki za revolucionarno oblast ves čas vojne ni bil

sporen in ki mu niti po vojni niso mogli dokazati nobene protidržavne dejavnosti. Oblast je jezilo predvsem to, da jih je vedno znova opominjal, naj se za božjo voljo drže vsaj tistih zakonov, ki so jih sami sprejeli.

V procesih proti duhovnikom in drugim predstavnikom Katoliške cerkve v Sloveniji gre za tako očitne kršitve kazenskega prava, da bi jih današnja sodna oblast, zlasti po vstopu Slovenije v Evropsko zvezo, morala "sua sponte" razveljaviti, če hoče ohraniti svojo kredibilnost v evropskih integracijah. Tako pa ob branju knjige Cerkev na zatožni klopi zgodovinarke Tamare Griesser-Pečar ostaja bralcu grenak priokus. Po več kot desetletju samostojne in mednarodnopravno priznane Republike Slovenije, članice OZN, podpisnice deklaracije o človekovih pravicah in od 1. maja 2004 članice Evropske zveze, za večino duhovnikov še vedno niso razveljavljene lažne, krivične in ideološko obarvane sodbe, izrečene v desetletju po drugi svetovni vojni. Ker za mrtve nihče ni sprožil obnovitvenega procesa, si je sodstvo lahko pilatovsko umilo roke.

Dr. Tamara Griesser-Pečar

Vloga partije in Udbe

Scenarije sodnih procesov je dooločala partija, izpeljali pa so jih oficirji UDV in vojske. Za pravno državo je sporno že to, da so v mirnem času civilnim osebam za domnevna kazniva dejanja sodile vojaške osebe. Namen sodnih procesov proti duhovnikom je bil prozorno jassen: zlomiti Cerkev kot edino ustanovo, ki jo partija (še) ni v celoti nadzirala in ki je zaradi tega zanj po pogojno predstavljala hrbtnico opozicije. Zaradi njene zakoreninjenosti v ljudstvu si je partija hotela za vsako ceno podrediti Cerkev in jo narediti za voljno orodje v rokah revolucionarne "ljudske" oblasti. Ker se je pred moralno močjo predstavnikov Cerkve počutila nemnočno, je prek javnih občil skušala duhovnike z lažnimi obtožbami očrniti v očeh vernikov in jih tako odtrgati od njih, hkrati pa je načrtno vzpodbujala fizično nasilje proti njim.

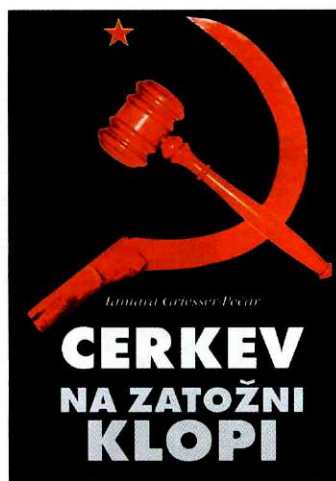
Postopek proti duhovnikom je bil domala pri vseh procesih identičen. Začelo se je z lažno prijavo, to pa je spremljala prav ogabna medijska kampanja. Sledile so preiskave stanovanj duhovnikov in cerkvenih prostorov. Zaradi odsotnosti obremenilnih dokazov o domnevni krivdi "obtožencev" (osumljencev v teh procesih dejansko ni bilo) so s podkupovanjem, prisilo in podtikanjem izjav skrbno izbranim "pričam" ljudski tožilci prepričali sodišče o njihovi krivdi in za duhovnike zahtevali najstrožjo zagroženo kazen. Proces in višina kazni sta bili dogovorjena vnaprej kakor tudi postopek pri pritožbi. Aroganca vpletenih v sodni proces je šla tako daleč, da se sploh niso trudili prikriti svojih laži in podtikanj. Nič manj sramotno ni bilo nasilno pridobivanje duhovnikov, redovnikov, redovnic in celo bogoslovcev za sodelavce UDV. Kako učinkovita je bila UDV pri svojem delu, pove število uspešnih novačenj celo med najožjimi sodelavci obeh slovenskih škofov. Oblast je natančno vedela, kaj oba škofa mislita, zato jo je še toliko bolj jezilo, ker jima ni mogla očitati protidržavnega ali protiljudskega delovanja. V umazano igro vnašanja razdora med duhovnike in poskusa, da bi jih odtegnili pokorsčini škofom, naj bi po načrtih UDV služilo

tudi leta 1949 ustanovljeno duhovniško Društvo sv. Cirila in Metoda.

Govorica "ljudskega sodišča"

V tej absurdni sodni farski je pomembno vlogo odigrala Ljudska milica. V primerih naročenih "spontanih" fizičnih napadov na duhovnike predstavniki milice napadenih nikoli niso zavarovali. Nasprotno, namesto da bi iskali napadalce (te so itak poznali), so dogodek izkoristili za postopek proti napadenemu. Pri mučnih zaslišanjih in preiskavah so nato vedno našli kak "dokaz", da so lahko žrtev napada obsodili. Najbolj razvpit primer fizičnega nasilja nad duhovniki so poskusi atentatov na škofa Antona Vovka (Škofja Loka, Gorje), ki so dosegli višek z zločinskim zažigom škofa 20. januarja 1952 v Novem mestu. Hudo ranjenega škofa pri dogodku navzoča Ljudska milica ni zaščitila. Kljub ogorčeni reakciji tujine in celo negodovanju predsednika Jugoslavije Josipa Broza Tita je UDV pritisk na škofa Vovka v naslednjih letih še stopnjevala.

Knjiga Cerkev na zatožni klopi govori o 881 duhovnikih, redovnikih, redovnicah in bogoslovcih, ki so šli skozi sodne mline partijskega enoumja povojne Jugoslavije, sodnega brezpravja in zakona ulice. Pričujoče besedilo Tamare Griesser-Pečar je še posebej izpovedno, ker

avtorica vedno znova prepusti besedo govorici "ljudskega tožilca" in "ljudskega sodišča", ki odseva vso njihovo grobost in partijsko zaslepljenost. V knjigi obravnavani sodni procesi so bili logična posledica politike Komunistične partije Slovenije do Cerkve, ki je dokumentirana v zapisnikih politbiroja in plenarov CK KPS. Njihovo politiko so na teren prenašala Navodila za delo varnostnih organov v SR Sloveniji. V teh dokumentih je Cerkev vse do razpada Jugoslavije leta 1990 prikazana kot največji sovražnik države. Grobost in ostrina, s katero je partija prek državnih organov nastopala proti Cerkvi zlasti v prvem desetletju po drugi svetovni vojni, pa je hkrati razodevala njeno nemoč, da bi po legalni

pravni poti dosegla svoje cilje: odstraniti Cerkev kot ustanovo iz družbenega in javnega življenja na Slovenskem in jo povsem onemogočiti. Ob branju teh podrobno dokumentiranih sodnih procesov proti duhovnikom odpade vsako sprenevedanje o pravni varnosti dejavnih katoličanov v Socialistični republiki Sloveniji po drugi svetovni vojni in enakosti vseh državljanov pred zakonom.

Najnižja kategorija zapornikov

Ko človek prebere knjigo o duhovniških procesih, se mu kar samo postavi vprašanje, kaj se je dogajalo z duhovniki, ko so se po obsodbi na sodišču za njimi zaprla vrata zaporov. Dokumentiranih pisnih poročil o tem iz duhovniških vrst skorajda ni. Tudi sicer so med političnimi zaporniki silno redka. Očitno je bil strah, da se njihova usoda lahko ponovi v še hujski obliki, močnejši od skušnjave, da bi svoje skušnje "prevzgojnih metod" povojne Jugoslavije pisno dokumentirali. Zato je objava knjige Angele Vode Skriti spomin, ki jo je za tisk pripravila Alenka Puhar, tako šokantna. Angela Vode govori o svoji osebni izkušnji komunistične oporečnice, ki se je identificirala z idejo socialne pravičnosti in odločno nasprotovala sleherni obliki njenega popačenja. Ženska, ki je preživela taborišče smrti v Ravensbrücku, je zgrožena na svoji lastni koži občutila nečloveške metode svojih nekdanih idejnih tovarišev, ki so hoteli uničiti človekovo osebnost in izničiti njegovo človeško dostojanstvo. Ob branju teh intimnih spominov se zdijo razvpiti zapori Kraljevine Jugoslavije, v katerih se je izobraževala predvojna komunistična elita in iz njih vodila komunistično gibanje v Jugoslaviji, skorajda domovi oddiha. Nobenega dvoma ni, da so bili v jugoslovanskih zaporih različni "prevzgojni" pristopi do posameznih kategorij političnih zapornikov. V tem pogledu ima med "kazensko-poboljševalnimi zavodi" posebno mesto Goli otok. Vendar so bili vsi politični zaporniki vključno z duhovniki vedno najnižja kategorija zapornikov, nad katero so se lahko izživljali celo kriminalci. Če jih niso mogli "prevzgojiti", jih je bilo treba zlomiti in uničiti.

V. M.

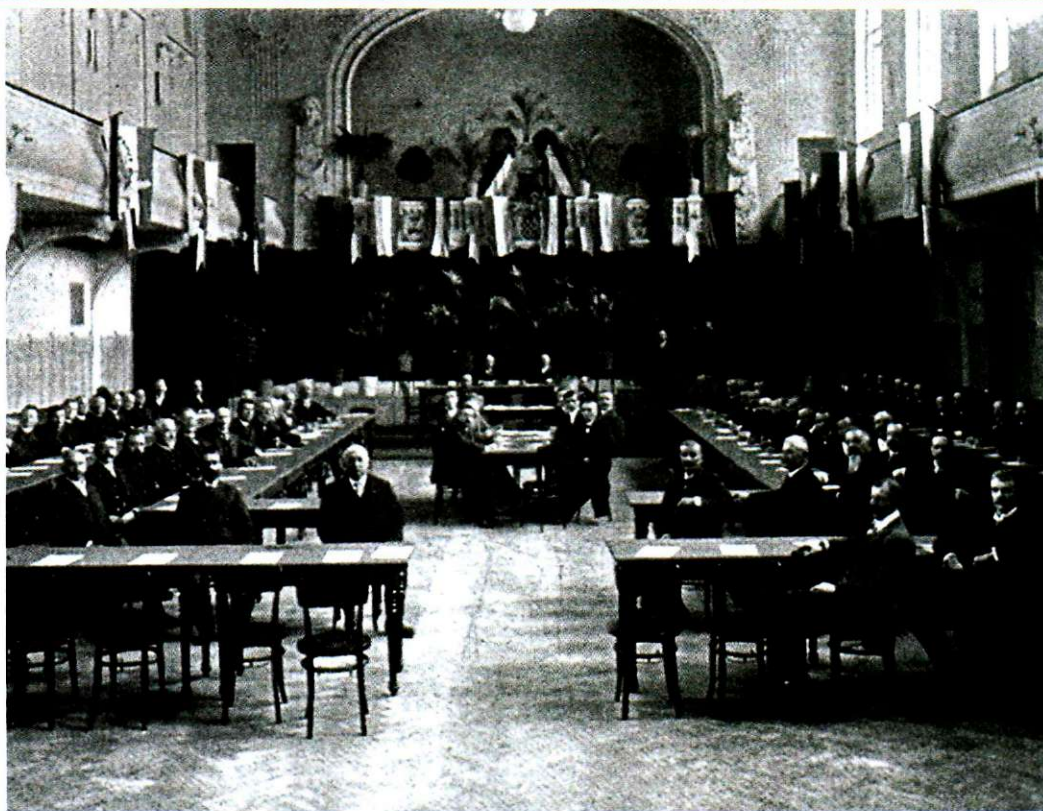

Gregorij Rožman, žrtev povojnega montiranega procesa, z materjo in sestro na Koroškem

“Prvi hrvaško-slovenski sabor” –
shod Vsepravaške organizacije
in Vseslovenske ljudske stranke
20. oktobra 1912 v Ljubljani

Pri založbi Nova revija je izšla
nova knjiga doc. dr. Andreja
Rahtena, znanstvenega sode-
lavca Znanstvenoraziskoval-
nega centra SAZU, Zavezništva
in delitve, Razvoj sloven-
sko-hrvaških političnih odno-
sov v habsburški monarhiji.

Knjiga predstavlja sintezo deset-
letja njegovih raziskav nekaterih
najzanimivejših poglavij politične
zgodovine habsburške monarhije, ki
govorijo o slovensko-hrvaških od-
nosih v staroavstrijskem državno-
pravnem okviru. Pri raziskovanju
“jugoslovanske ideje” oz. “jugoslo-

Zavezništva in delitve

vanskega gibanja” v 19. in 20. stolet-
ju so bili doslej v ospredju zanimanja
zgodovinarjev predvsem hrvaško-
srbski politični odnosi, precej manj
pozornosti pa so znanstveniki posve-
čali odnosom med Slovenci in Hrva-
ti. Rahten je v središče svoje razisko-
valne pozornosti postavil problema-
tiko sodelovanja med slovenskimi ka-
toliškimi narodnjaki in hrvaškimi
pravaši, ki pa jo vedno obravnava tu-
di v kontekstu visoke politike na
Dunaju in diplomatskih aktivnosti
habsburške monarhije na Balkanu.

SLS in pravaši

Zavezništvo med Slovensko
ljudsko stranko in hrvaškimi prava-
ši, ki se je postopno razvijalo od pre-
loma stoletja, doživelo vrhunec leta
1912 z znamenitim “prvim hrvaško-
slovenskim saborom”, a potem med
vihrami vojn na Balkanu in prve sve-
tovne vojne doživelo hiter zlom, je
samo eno od poglavij slovenske in
hrvaške politične zgodovine. Ven-
dar je za zgodovinarja zanimivo za-
to, ker so bili v tem obdobju stiki
med slovensko in hrvaško politič-

no elito najintenzivnejši. To je pri-
šlo do izraza tako pri sodelovanju
med slovenskimi in hrvaškimi po-
slanci v dunajskem parlamentu ka-
kor tudi v istrskem deželnem zboru,
kar Rahten obravnava v posebnih po-
glavjih. Seveda pa je za celovito ra-
zumevanje obdobja katoliško-pra-
vaškega zavezništva treba prav tako
ovrednotiti druge oblike povezav, a
tudi vzroke in posledice delitev med
političnimi elitami obeh narodov.
Nujno se je treba ozreti nazaj na čas
narodnega preporoda, ilirskega gi-
banja in marčne revolucije, ki
jih avtor prav tako ovrednoti.

“Historično državno pravo”

V nasprotju s Slovenci, ki so
bili tipičen primer naroda brez
lastne državne tradicije in
skoraj brez narodno misleče
aristokracije, se je večina hr-
vaških politikov vse do raz-
pada habsburške monarhije
pri opredeljevanju narodno-
političnih ciljev in oblikova-
nju državnopravnih progra-
mov sklicevala na historično

državno pravo. Banska Hrvatska je
subdualistični status znotraj Ogrske
ohranila vse do konca prve svetovne
vojne, kakor je po drugi strani zdru-
žitev vseh dežel t. i. troedine kralje-
vine za hrvaške politike ostal neiz-
polnjen sen, saj sta Istra in Dalmaci-
ja ostali pod oblastjo Dunaja, Reka
corpus separatum, Medmurje pa ne-
posredno podrejeno ogrski kroni.

Slovenci “Gorotanci”

Že ustanovitelj ilirskega gibanja
Ljudevit Gaj je v tridesetih letih 19. sto-

letja v svoj velikoilirski koncept poleg
hrvaških uvrščal slovenske dežele.
Pri tem je izhajal iz “pankroatizma”
Pavla Ritterja Vitezovića, ki je leta 1700
v spisu Croatia rediviva dežele s slo-
venskim prebivalstvom – Kranjsko,
Koroško in Štajersko – poimenoval
Croatia Alpestris. Pod njegovim vpli-
vom je Gaj Slovence razglasil za “Go-
rotance”. Gaj si je tudi med Slovenci
pridobil privržence, med katerimi je
najbolj zaslovel “Ilir iz Štajera” Stan-
ko Vraz. A Gajeve načrte po vključit-
vi Slovencev v “Gornjo Ilirijo” sta po-
kvarila France Prešeren in Jernej Ko-
pitar. Slednji je prevzel teze češkega
filologa Josefa Dobrovskega in što-
kavske Hrvate prišteval k Srbom,
kajkavske Hrvate pa obravnaval kot
Slovence. Po Kopitarjevemu mnenju
naj bi imelo slovenstvo tako dve kul-
turni središči – Ljubljano in Zagreb.

Slomškovo nasprotovanje

V času marčne revolucije leta 1848
so hrvaški narodni voditelji ob zahte-
vah po združitvi hrvaških dežel zavzeli
tudi stališče, da je treba v troedino kra-
ljevino vključiti tudi dele slovenskega

Dr. Andrej Rahten

etničnega ozemlja. Pri tem so se pogosto sklicevali na t. i. hrvaško pragmatično sankcijo, s katero so hrvaški stanovci leta 1712 priznali oblast vladarkam habsburške dinastije samo pod pogojem, da bi hkrati vladale tudi Kranjski, Koroški in Štajerski. Takšnim združitvenim težnjam hrvaških politikov se je odločno postavil po robu lavantinski škof Anton Martin Slomšek z besedami, da "hočemo ostati avstrijski Slovenci, ne da bi pripadali Nemški zvezi ali Hrvaštvu". So pa tesno povezavo s Hrvaško med "pomladjo narodov" vneto zagovarjali številni slovenski rodoljubi, med njimi dr. Josip Muršec in dr. Štefan Kočevar pa tudi avtor programa Zedinjene Slovenije Matija Majar. Med kmeti na Dolenjskem so se po odpravi fevdalnih obveznosti na Hrvaškem 25. aprila 1848 pojavile peticije z zahtevo po priključitvi Hrvaški.

"Alpski Hrvati"

Po obnovi absolutizma se je v petdesetih letih 19. stoletja slovensko-hrvaško sodelovanje zreduciralo na kulturno področje in občasne programske izjave v časopisju. Slovenski narodnjaki na Kranjskem, ki jih je vodil "oče slovenskega naroda" dr. Janez Bleiweis, so šele po obnovi ustavnega življenja v šestdesetih letih intenzivirali stike s hrvaškimi politiki in začeli obiskovati tudi njihove shode, slednji pa so jim obiske vračali.

Število slovenskih narodnjakov, ki so bili skeptični do tesnejšega povezovanja s Hrvati, se je močno povečalo z nastopom "pravaškega gibanja", ki sta ga ustanovila "oče hrvaške domovine" dr. Ante Starčević in Eugen Kvaternik. S svojo tezo o Slovencih kot "planinskih" ali "alpskih Hrvatih" sta povzročila obrambne reakcije na slovenski strani, ki so se ob zaostritvi vprašanja pripadnosti Žumberka in Marijindola še stopnjevale. Omenjena okraja sta bila do leta 1746 del Vojvodine Kranjske, nato pa sta postala del Vojne krajine. Z zakonom iz leta 1871 sta bila oba okraja izrecno izvzeta iz inkorporacije razpuščene Vojne krajine Hrvaški, samo provizorično pa podrejena hrvaški banovinski vladi. Vse do razpada Avstro-Ogrske sta ostala kamen spoteke med Dunajem in Budimpešto oz. med Ljubljano in Zagrebom.

Hrvaški in slovenski škofje na posvetu o glagolici v Rimu med 21. in 31. majem 1905

Velikohrvaške napitnice

Zmotno je misliti, da so tezo o "planinskih Hrvatih" propagirali samo hrvaški pravaši. O tem pričajo velikohrvaške napitnice liberalnega prvaka dr. Ivana Tavčarja, ki jih je namenjal hrvaškemu poslušalstvu na različnih proslavah v osemdesetih in v začetku devetdesetih let 19. stoletja. V drugi polovici 19. stoletja so pobudo pri povezovanju s hrvaškimi pravaši iz Tavčarjevih rok prevzeli kranjski katoliški narodnjaki pod vodstvom dr. Ivana Šustersiča in dr. Janeza Evangelista Kreka. Slednja sta po razočaranju nad ravnanjem nemških krščanskih socialcev začela intenzivno iskati zaveznike na jugu monarhije, s katerimi bi lahko uresničila svoje načrte o oblikovanju tretje, južnoslovenske državnopravne enote. Rahten podrobno piše o vzrokih za takšno politično orientacijo slovenskih prvakov, pri čemer jih postavlja tudi v kontekst državnopravnih konceptov najvplivnejših političnih krogov dvojne monarhije, še zlasti v povezavi z različnimi trialističnimi načrti in velikoavstrijsko idejo kroga prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Trialistični program reforme Avstro-Ogrske so v različicah zagovarjali tudi hrvaški pravaši, ki so bili sicer razdeljeni med številne frakcije, Šustersič in Krek pa sta naklonjenost prestolonaslednikovega kroga Hrvatoma poskušala uporabiti za uresničitev svojega projekta Velike Hrvaške pod dominacijo političnega katolicizma, kakršen je zavladal v slovenskih deželah z vzponom Vseslovenske ljudske stranke.

Hrvaško-slovenski klub

Že 12. oktobra 1898 se je Krek na čelu delegacije katoliških narodnjakov udeležil shoda pravašev na Trsatu, kjer

je izjavil, da "se morajo Slovenci združiti s Hrvati na temelju hrvaškega državnega prava". Krek je v naslednjih letih postal tudi eden od najvplivnejših duhovnih voditeljev hrvaškega katoliškega gibanja in si zlasti med hrvaško mladino pridobil kultni status. Šustersič je po drugi strani z velikopoteznimi in drznimi kombinacijami v dunajskem parlamentu pod svojo zastavo združil večino slovenskih in hrvaških poslancev, združeni Hrvaško-slovenski klub je po vplivu daleč presegal svojo številčnost. Po Rahtenovem mnenju je intenzivno sodelovanje pozitivno vplivalo tudi na samozavest slovenskih parlamentarnih voditeljev v političnih bojih na Dunaju.

Hrvaško-slovenska stranka prava

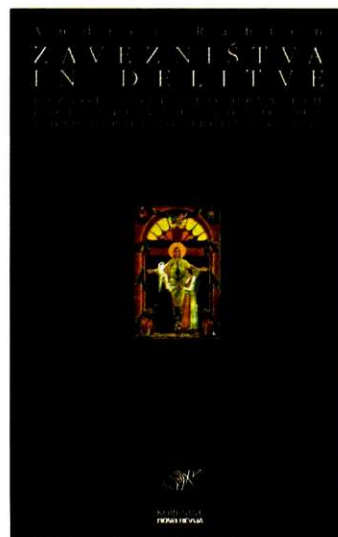
19. septembra 1912 so se v Opaticišli predstavniki Vseslovenske ljudske stranke in Vsepravaške organizacije, da bi postavili temelje skupni politični organizaciji. Ustanovljen je bil Hrvaško-slovenski izvršilni odbor, v katerega sta na paritetni podlagi imenovali svoje predstavnike najmočnejša slovenska in hrvaška

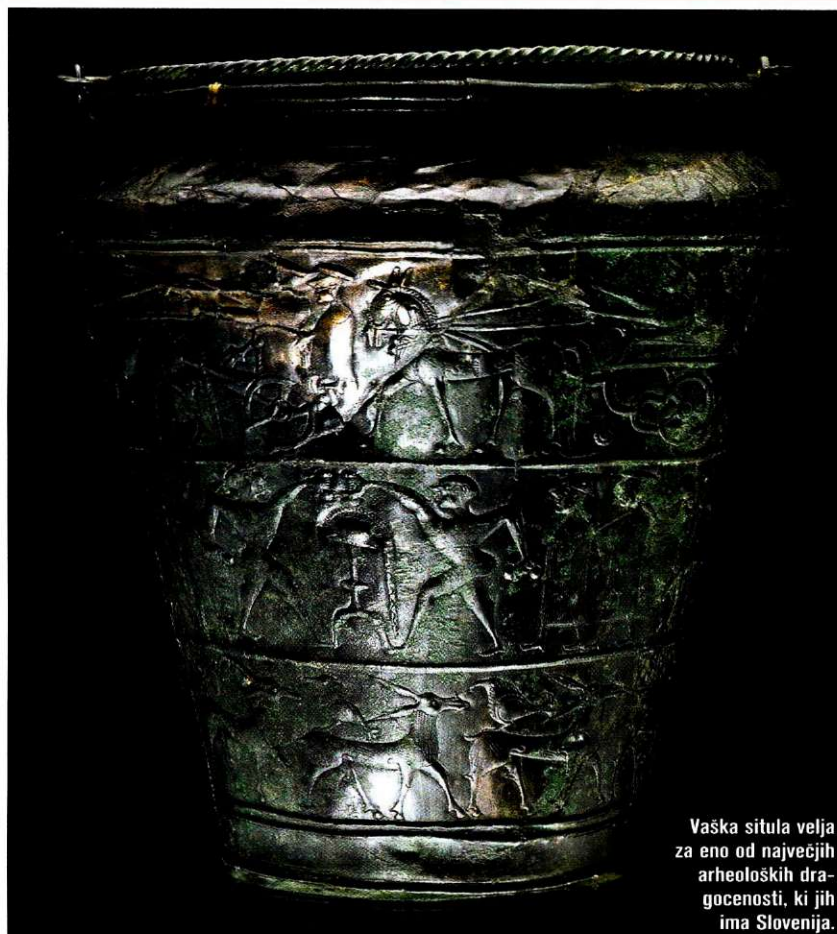
stranka. Koncentracija slovensko-hrvaških trialističnih sil je doživela vrhunec s "prvim hrvaško-slovenskim saborom" 20. oktobra 1912, na katerem je bila slovesno potrjena ustanovitev Hrvaško-slovenske stranke prava pod vodstvom Šustersiča in Mileta Starčevića, kar je v spomenici cesarju pozdravil tudi prestolonaslednik Franc Ferdinand. A že naslednje leto je skupna organizacija razpadla. Najprej je prišlo do obnove sporov v Vsepravaški organizaciji, nato pa tudi do razkola v Vseslovenski ljudski stranki. Poleg zunanjih nasprotnikov, kamor lahko štejemo predvsem nemške in madžarske nacionaliste, je bilo tudi znotraj pravaških vrst dosti vplivnih glasov proti združevanju s Slovenci.

Slovensko-hrvaški katoliški shod, ki je potekal od 23. do 27. avgusta 1913 v Ljubljani, je bil tako zadnja velika javna manifestacija slovensko-hrvaške solidarnosti v habsburški monarhiji. Med prvo svetovno vojno je novi vseslovenski voditelj dr. Anton Korošec sicer ob Krekovi podpori še nadaljeval s tradicionalno politiko zavezništva s Hrvati, a po prehodu v jugoslovanski državni okvir se je koncept slovensko-hrvaškega političnega sodelovanja, ki ga je celo desetletje potrpežljivo vzpostavljala Šustersič, dokončno podrl, saj vodilnima političnima prvakoma Korošču in Stjepanu Radiću ni uspelo najti skupnega jezika. Če so v obdobju habsburške monarhije zavezništva prevladovala nad delitvami, so slovensko-hrvaška razhajanja v času kraljeve Jugoslavije povsem zasenčila spomine na nekdanje politično sodelovanje.

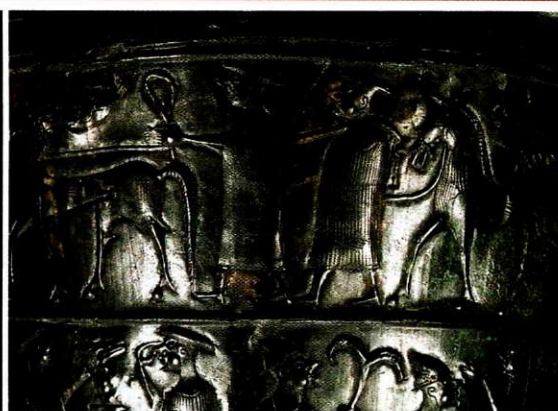
Soočenje s stereotipi

Kot je izjavil dr. Andrej Rahten ob predstavitvi knjige 18. maja v Klubu Nove revije, z njo ni želel obujati spominov na "svetla" obdobja slovensko-hrvaških zavezništev. Želel je predvsem raziskati vzroke, zakaj je prihajalo do delitev, in se tako na kritičen način soočiti s številnimi stereotipi, ki danes prevladujejo v razpravah o slovensko-hrvaških odnosih. Ali mu je uspelo, bodo presodili bralci pa tudi tisti, ki jih bo knjiga nemara vzbudila k podrobnejšim raziskavam posameznih poglavij skupne zgodovine dveh narodov. V. M.

Vaška situla velja za eno od največjih arheoloških dragocenosti, ki jih ima Slovenija.

Situla z okrašenim pokrovom, najdena pri Stični, okrog 600 pred Kr.

Praznik situl

Situlam – umetnostno izdelanim obrednim vedricam, ki so jih arheologi našli v grobovih naših davnih prednikov – sta v Ljubljani namenjeni kar dve razstavi: v Narodnem muzeju je razstava z naslovom Podobe življenja in mita (odprta je do 30. septembra), na ljubljanskem gradu pa z naslovom Zgodbe situle z Vač (odprta je do 20. avgusta).

Razstava Praznik situl, podobe življenja in mita govori o situlski umetnosti, najstarejšem in najodličnejšem dosežku prazgodovinske umetnosti v slovenskem prostoru. S tem izrazom označujemo mojstrsko vrezane in iztolčene prizore z najrazličnejšimi prikazi ljudi in živali v bronasti pločevini na bronastih vedricah, situlah, pa tudi na pasnih sponah, uhanih in čeladah. Situlska

umetnost se je razvijala ob severnem obrobju Jadrana, od etruščanskega središča Bologne prek venetske kulture ter retijskega prostora v severni Italiji in na Tirolskem do najpomembnejših središč železnodobne kulture na Dolenjskem in v Zasavju v času od 7. do 4. stoletja pr. Kr.

V situlski umetnosti se pojavlja jo najrazličnejši prizori tako iz vsakdanjega kot iz mitskega življenja takratnih prebivalcev. Tako lahko razpoznavamo njihova tedanja oblačila, nakit, posodje, prevozna sredstva, trgovino, orožje, dvoboje, ljubezenske in obredne spolne akte ter njihovo doživljanje smrti. Nekateri prizori na predmetih iz Slovenije so nekaj posebnega in jih velja prav posebej omeniti. Na čeladi z Magdalenske gore (nad Šmarjem Sapom) je najstarejša upodobitev človeške figure. V ženskem grobu druge gomile s Prelog pod Magdalensko goro je bila najdena edinstvena obredna posoda (ci-borij) s pokrovom, okrašenim v si-

tulskem slogu. Nenavadne so upodobitve žensk na eni od situl z Magdalenske gore, ki imajo spredaj visoko izrezana krila, kakršnih v prizorih situlske umetnosti sicer ne poznamo. Izjemen je prizor lovca, ki s kopjem lovi košuto, na pasni sponi iz Zagorja. Redek je tudi motiv štirikolesnega voza na situli iz Novega mesta.

Situla z Vač

Seveda pa velja situla z Vač za najlepši spomenik situlske umetnosti v Sloveniji in najpomembnejši tukajšnji prazgodovinski umetniški iz-

delek. Železnodobna situlska umetnost v Sloveniji se je nedvomno razvila po sredozemskih zgledih, vendar je na Dolenjskem pridobila svoj lastni ustvarjalni izraz in se tudi samostojno razvijala. Njeni spomeniki iz časa največjega razcveta pa tudi iz poznega obdobja imajo lastni, "dolenjski podpis". Že ob prvih odkritjih konec 19. stoletja so bile situlske upodobitve prepoznane kot najdragocenejša arheološka dediščina našega prostora. Kot taka je hitro postala del slovenske kulturne identitete, ki se danes kaže v pojavljanju in uporabi situlskih motivov tako v sodobni umetnosti kot na slovenskem potnem listu, osebni izkaznici in kot zaščitni znak Narodnega muzeja Slovenije. **V. M.**

Pasna spona, Magdalenska gora, okrog 500 pred Kr.

Regionalna Televizija posebnega pomena
posebnega pomena

Meljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 55 81

www.rts-tv.com

V POLETJE S ŠTAJERSKIM VALOM!

S številnimi slovenskimi zabavnimi in narodno-zabavnimi ansambli!
Sproščena zabava na dveh prizoriščih!

V soboto, 18. junija, od 17. ure v Šmarju pri Jelšah!

Narodni opasec Radio Štajerski val d.o.o., Šmarje pri Jelšah, Alkanovi trg 21, 3240 Šmarje pri Jelšah

**EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.**

Loke 22

1412 KISOVEC

tel.: 03 56 57 150

fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

**Ko je zunaj vse belo, ...
... je čas, da naročite kurilno olje.**

PETROL

Izkoristite ugodne pogoje plačila in že danes naročite vso toploto, ki jo potrebujete za dom - na dom.

**KURILNO OLJE IN PLIN
EVROPSKE KAKOVOSTI
080 22 66**

Batmanova nova vloga

V novem filmu se Batman vrača na začetek. Pred nami je nova, povsem na drugačen način predstavljen legendi o Batmanu, ki se kasneje bojuje proti silam zla.

Po smrti svojih staršev se razočarani Bruce Wayne, igra ga Christian Bale, poda v svet, kjer išče načine, kako bi se bojeval proti krivicam in nagnal strah v kosti tistim, ki prežijo na nemočne. Naposled se vrne v Gotham in razkrije svoj drugi jaz: Batmana, zamaskiranega križarja, ki se s svojo močjo, razumom in vrsto modernih naprav bojuje proti zlovesčim silam, ki ogrožajo mesto. Kako lahko en človek spremeni svet, je vprašanje, ki

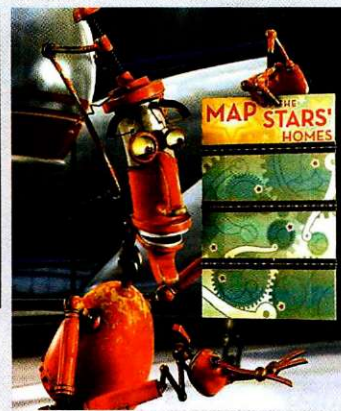
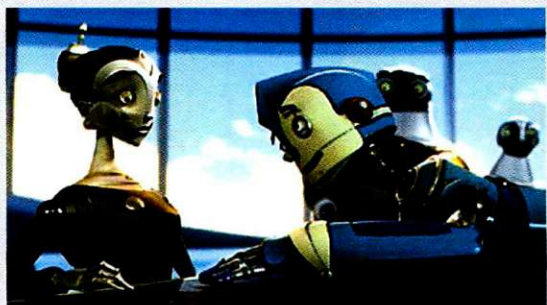
preganja Brucea Wayne kot duh njegovih staršev, ki so padli pod streli na ulicah Gothama. Ta večer mu je za vedno spremenil življenje. Ker ga razjedata krivda in jeza in ker se mora spopadati z demoni, ki so del njegove želje po maščevanju, razočarani industrijski dedič izgine iz Gothama in na skrivaj potuje po svetu, kjer išče način, kako bi se bojeval proti krivicam in nagnal strah v kosti tistim, ki prežijo na nemočne. Na svoji poti nalleti na skrivnostnega Ducarda (Liam Neeson) in ta ga uri v telesnih in duhovnih veščinah, potrebnih za boj proti zlu, ki ga namerava za vedno pregnati s tega sveta. Kmalu izve, da ga urijo zato, ker ga hoče v svoje vrste vzeti Legija senc, močna, prevratniš-

BATMAN BEGINS

Režija:	Christopher Nolan
Scenarij:	David Goyer, Christopher Nolan
Produkcija:	Emma Thomas, Charles Roven, Larry Franco
Igrajo:	Christian Bale, Michael Caine, Liam Neeson, Morgan Freeman, Gary Oldman, Ken Watanabe, Katie Holmes, Cillian Murphy, Tom Wilkinson, Rutger Hauer
Premiera:	16. 6. 2005
Distribucija:	Fivia

ka odpadniška skupina, ki jo vodi enigmatični vodja Ra's Al Ghul (Ken Watanabe). Bruce se vrne v Gotham, ki ga razjedata kriminal in korupcija. Družba Wayne Enterprises, nekoč družinski branik človekoljubnih poslovnih idealov, je zdaj v krempljih direktorja Richarda Earla (Rutger Hauer), čigar edini cilj je prodati uspešno podjetje.

Bruceova prijateljica iz otroštva Rachel Dawes (Katie Holmes), ki je postala pomočnica državnega tožilca, ne more prijeti najzloglasnejših kriminalcev, ker imajo vključno z mafijskim šefom Carminom Falconejem svoje lovke razpredene tudi v sodnem sistemu. Položaj je še težji zaradi uglednega gothamskega psihiat-

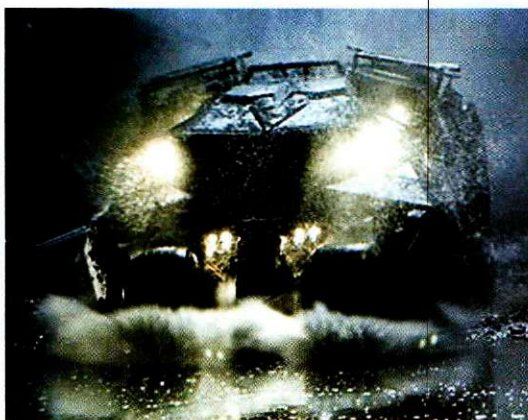
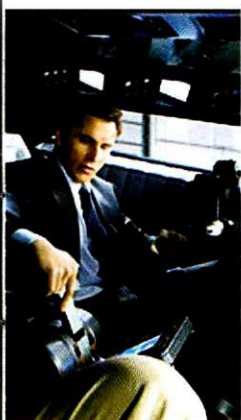

Roboti

Z Roboti prihaja popolnoma nov svet, svet, ki ga poseljujejo le roboti. Celo v svetu, ki ga poseljujejo izključno mehanska bitja, Rodney Copperbottom (McGregor) velja za genialnega izumitelja.

Sanja o dveh stvareh: o tem, da bi izboljšal svet, in o tem, da bi spoznal svojega idola, izumitelja Bigwelda (Brooks). Na svojem popotovanju spozna Cappy (Halle Berry), lepoticino in poslovno robotko, v katero se takoj zagleda, tiranskega direktorja Rat-cheta (Kinnear), ki se sporeče z Rod-

neyjem, in skupino neprilagojenih robotkov, ki jim pravijo Razjavelčki in jih vodita Fender (Williams) in Piper Pinwheeler (Bynes). Rezultat je ganljiva animirana komedija, v ka-

ra dr. Jonathana Crana, ki s svojim pričanjem doseže, da Falconejeve lopove na sodišču razglasijo za nepristevne, v zameno pa od njih zahteva, da mu služijo v zlobne namene.

S pomočjo zvestega butlerja Alfreda, detektiva Jima Gordona, enega redkih poštenih policistov v Gotham, in Luciusa Foxa, zaveznika na oddelku za uporabne vede družbe Wayne Enterprises, Bruce Wayne na dan privleče svojo drugo osebnost: Batmana, zakrinkanega križarja, ki se s svojo močjo, pametjo in vrsto modernih orožij bojuje proti zlovesčim silam, ki grozijo z uničenjem mesta.

Produkcija

Film so začeli snemati marca 2004. V 129 snemalnih dneh so obiskali Islandijo, največji ledenik Evrope, ledenik Vatnajökull, Chichago in London, kjer so snemali v znamenitih studiih Shepperton ter v Cardingtonu, kjer so

ogromen hangar spremenili v snemalni studio. Snemanje se je končalo septembra. Batmanovo jamo so zgradili v Sheppertonu. Dolga je bila približno 75, široka 36 in visoka 12 metrov. Batmobil je tokrat vozilo, ki ga poganja neosvinčeni bencin in tehta 2,5 tone. Opremljen s 5,7-litrskim 5735 kubičnim motorjem s 340 konjskimi močmi in navorom približno 540 Nm.

Monika Maljevič

teri se prepletajo humor, duša in topolina in dokazuje, da ima tudi robot srce ne glede na to, iz česa je narejen.

Režiser Chris Wedge, ki je ustvaril z oskarjem nagrajeni kratki film Bunny in veliko uspešnico Ledena doba, se torej vrača na velika platna z animiranim filmom Roboti. Tok-

rat se je zgodilo prvič, da je v enem samem filmu združilo moči kar 5 dobitnikov oskarja, poleg njih pa sodelujejo še dobitniki emmyjev in tonyjev. Po trinajstih letih je v animiranem filmu znova mogoče slišati glas Robina Williamsa. Nazadnje je to storil leta 1992 v Aladinu.

ROBOTS

Režija: Chris Wedge, Carlos Saldanha
Scenarij: Lowell Ganz, Babaloo Mandel
Produkcija: Jerry Davis, John C. Donkin, William Joyce
Igrajo: Ewan McGregor, Halle Berry, Mel Brooks, Greg Kinnear, Drew Carey, Jim Broadbent, Amanda Bynes, Jennifer Coolidge, Robin Williams
Premiera: 16. 6. 2005
Distribucija: Continental film

na kratko

Hollywood se je pretekli teden poslovil od ameriške igralkice **Anne Bancroft**. Bancroftova je bila v svoji bogati filmski karieri petkrat nominirana za oskarja in je enkrat osvojila najprestižnejše filmsko priznanje sveta, in sicer leta 1962 za vlogo Annie Sullivan, učiteljice slepe in gluhe Helen Keller v drami Čudodelka. Anne se je rodila v newyorški četrti Bronx kot Anna Maria Louise Italiano v družini italijanskih priseljencev. Zaradi svoje temnejše polti je imela na začetku kariere v Hollywoodu kar nekaj težav, saj so filmski studii menili, da je njen priimek preveč etično izpostavljen. Zato si je sama izbrala priimek Bancroft, ki je, kot je dejala pozneje v intervjujih, zvenel bolj dostojanstveno. Na Broadwayu je že leta 1958 osvojila svojo prvo nagrado, nagrado tony, za vlogo v delu Two for the Seesaw s Henryjem Fondom. V petdesetih letih se je posvetila novemu mediju, televiziji, in tukaj srečala svojega življenjskega partnerja, komika, režiserja in producenta Mela Brooksa, s katerim sta imela enega najtrdnjih hollywoodskih zakonov. Najbolj si jo bomo zapomnili po vlogi gospe Robinson v filmu Diplomiranec.

Velika zmagovalca letošnjih filmskih nagrad MTV sta s po tremi trofeji komediji **Mean Girls** in **Napoleon Dynamite**. Slednji je v kategoriji za najboljši film premagal tekmeča Spiderman 2 in Ray, glavna igralka v filmu Mean Girls Lindsay Lohan pa je v tekmi za najboljšo igralko prehitela oskarjevko Hilary Swank. Dobitnik nagrade MTV za najboljšo moško vlogo v filmu Letalec je Leonardo DiCaprio. Jonu Hederju je bila podeljena nagrada za mladi filmski up in za najboljši glasbeni dosežek v filmu Napoleon Dynamite. Za največji ženski filmski up je nagrado prejela Rachel McAdams (Mean Girls). Dustina Hoffmana so za vlogo Bernieja Fockerja v Meet the Fockers razglasili za najboljšega komika. Za najboljši pretep je bil razglašen pretep med Daryl Hannah in Umo Thurman v filmu Ubila bom Billa 2, najlepši poljub pa sta si v filmu The Notebook izmenjala Rachel McAdams in Ryan Gosling.

Ewan McGregor je podpisal pogodbo za svoje štiri naslednje filmske vloge, ki jih bo igral v istem filmu. Gre za britansko komedijo scenarista in režiserja Scota Petra Capaldija. Škotski igralec bo v filmu, ki je še brez naslova, igral hollywoodsko zvezdo 30. let preteklega stoletja, njegovega dvojnika in lika iz 18. stoletja, ki ga oba igrata v filmu, ki se snema v sklopu filma. Capaldijeva večplastna zgodba spremlja snemanje epskega filma leta 1930 v Hollywoodu, ki pripoveduje o vstaji jakobincev, ki so se daljnjega leta 1745 poskušali osvoboditi izpod oblasti Angležev. Potem ko glavni igralec izgine, ga producent zamenja s statistikom, ki mu je podoben. Le-ta s svojimi sposobnostmi ekipo zelo preseneti. Snemanje naj bi se začelo v začetku prihodnjega leta v Veliki Britaniji, medtem pa bomo McGregorja videli v novem filmu Michaela Baya The Island.

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

PETEK,

17.6.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.30	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	DOBRO JUTRO
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	DOBRO JUTRO (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	JOIKA, KRATKI DOK. FILM ZA OTROKE EBU
9.20	ENAJSTA ŠOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE
9.50	ODAJA ZA OTROKE
10.15	MI SMO ... POLJAKI
10.45	POGLEJ, TAM SI DOMA
11.30	VELIKA MALA LOVKA - POVODNA ROVKA, NEMŠKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA
12.15	OSMI DAN
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OBZORJA DUHA
13.45	DUHOVNI UTRIP
14.00	DOSJE: 50 LET AVSTRIJSKE DRŽAVNE POGODE IN PRAVICE SLOVENCEV V AVSTRIJI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	TIMOTJEJ HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA 11/26 (VPS 15.40)
16.05	IZ POPOTNE TORBE: DOBROTA (VPS 16.05)
16.25	SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/13 (VPS 16.25)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	IZGUBLJENI IZUMI, KANADSKO-ANGLŠKA DOK. SERIJA, 4., ZADNJI DEL (VPS 17.35)
18.30	ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	CELESTIN, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	PRI JOŽOVCI Z NATALJO, POSNETEK ZAKLJUČNE PRIREDITVE (VPS 20.00)
21.15	SLAČENJE, N.Z. NADALJEVANJE, 3/2
22.05	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.15	TURISTIKA, PONOVITEV
0.30	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.25	ZDAJ, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, PON.
1.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.45)
2.15	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.25	TV PRODAJA
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
10.20	TV PRODAJA
10.50	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 10.50)
11.20	VITTORIO - TRENUTKI SREČE, NEMŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 11.20)
12.50	TEDENSKI IZBOR
12.50	JASNO IN GLASNO: POLETNE AVANTURE, KONTAKTNA ODDAJA
13.40	NIKOLI OB DESETH, GLASBENA ODDAJA
14.40	ŠPORT SPAS
15.10	ZDAJ, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE (VPS 15.10)
15.35	KOŠARKA NBA, ČETRTA TEKMA FINALA KONČNICE, POSNETEK
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	VEDEL JE, DA IMA PRAV, ANGLŠKA LITERARNA NADALJEVANJE, 2/4, PONOVITEV (VPS 19.00)
20.00	GALLIEV BOJ ZA NEBEŠA, AM. DOK. SERIJA, 2., ZADNJI DEL (VPS 20.00)
21.05	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 21.00)
21.35	VIDEOPIŠMA, DOKUMENTARNA SERIJA, 10., ZADNJI DEL (VPS 21.30)
22.10	SIMPSONOVI, AM. RISANA NANIZ., 16/22 (VPS 22.05)
22.35	SEF 507, ŠPANSKI FILM (VPS 22.30)
0.20	MOJE NORO ŽIVLJENJE, AM. FILM, PONOVITEV (VPS 00.15)
2.00	INFOKANAL

Kanal A

8.35	TV prodaja
8.40	Jamie Oliver v kuhinji, ponovitev an. oddaje

9.35	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, ponovitev
10.25	1. dela ameriške nanizanke
12.25	E+, ponovitev
12.25	TV prodaja
12.55	Jamie Oliver v kuhinji, zadnji del an. oddaje
13.50	Mladi in nemiri, 4. sezona, 169. del am. nad.
14.45	Vsi moji otroci
15.35	All My Children, 2. sezona, 64. del am. nad.
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 2. del ameriške nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 1. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 1. sezona, 23. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Pod lupo
18.50	E+ Trač tedna
19.30	E+ Z Janinom okoli sveta
20.00	Komedija: Vrtnik iz raja, koprodukcijski film
21.40	Midve z mamo, 2. sezona, 7. del am. nanizanke
22.35	Ženske zadeve, 1. sezona, 9. del ameriške nanizanke
23.30	Ameriška pita Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.25	24UR, ponovitev
7.25	Sedma nebesa, 6. sezona, ponovitev, 14. dela ameriške nanizanke
8.15	Pet skrivnosti, ponovitev 87. dela mehiške nadaljevanke
9.10	Zastavljeno srce, ponovitev 58. dela venezuelske nadaljevanke
10.00	TV prodaja
10.30	Srčna dama, ponovitev 84. dela mehiške nadaljevanke
11.20	Prava ljubezen, ponovitev 56. dela venezuelske nadaljevanke
12.15	Trenja, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 6. sezona, 15. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 57. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 85. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 59. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 88. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Akija: Može X, ameriški film
21.55	Pod lupo pravice, 1. sezona, 14. del am. naniz.
22.50	XXL premiere
22.55	Seks v mestu, 5. sezona, 2. del ameriške naniz.
23.25	Medicinsko tveganje, ameriški film
1.10	24UR, ponovitev
2.10	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	TV prodaja
10.25	Sto izložb, sto strasti, 452. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 79. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.25	TV prodaja
13.50	Alo, alo, 13. del angleške serije
14.25	Vikarka iz Dibleya, 2. del angleške serije
14.55	Černi gad, 2. del angleške serije
15.25	Hotel poldruga zvezdica, 2. del angleške serije
16.00	Gospod Bean, 13. del angleške serije
16.30	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izložb, sto strasti, 453. del ital. telenovele
18.05	Čarovnije, 80. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Policist s petelinjega vrha, 9. del srbske naniz.
21.00	101 zgodba Hollywooda, razvedrilna oddaja
21.50	Resnične zgodbe - v iskanju pravice, am. serija
22.45	Okrožje Columbia, II/7. del ameriške nanizanke
23.35	Dobrotnik iz Afrike, Ameriška komedija
01.25	Policist s petelinjega vrha, 9. del srbske naniz.
02.25	101 zgodba Hollywooda, razvedrilna oddaja
03.15	Resnične zgodbe - v iskanju pravice, am. serija
04.10	Okrožje Columbia, II/7. del ameriške nanizanke

TevePika

6.00	TV prodaja
6.30	Alpski večer, koncert narodno zabavnih ansambljev, 1 del, pon.
8.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon.
8.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon.
9.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon.
10.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon.
11.00	ŠKL, šolska košarkarska liga, pon.
12.00	To morate vedeti! Terme Olimia, pon.
12.30	V Krpanu z Davorjem Radolfijem, pon.
13.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon.
13.30	Drom pot, pon.
14.00	Slovenska glasbena lestvica, pon.
15.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon.
15.30	Kulturne drobtinice, Senožec med zgodovino in sedanostjo, 3 del, pon.
16.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
17.00	Sijaj, pon.
17.30	Do zdravia tudi tako, gost: Josip Pernar, pon.
18.00	Moto sok, prvič
18.15	Vodič po podjetništvu, pon.
18.30	Eko sola, kot način življenja odpadke ločujemo, prvič
19.00	Do zdravia tudi tako, gost: studio Ank, pon.
19.30	V harmoniji z naravo, pon.
20.00	Alpski večer, koncert narodno zabavnih ansambljev, 2 del, pon.
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Nat vrt, svetovalna oddaja za vrtnikarje, pon.
23.00	Trenja, POP TV
00.30	TV prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

SOBOTA,

18.6.2005

Slovenija 1

6.25	TEDENSKI IZBOR
6.25	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
7.30	RISANKA
7.40	POD KLOBUKOM: PRODAJALNA KLOBUKOV
8.20	KINO KEKEC: ZABICA IN KIT, KANADSKI FILM (VPS 08.10)
9.55	TEDENSKI IZBOR
9.55	KO ZLATE CITRE ZAPOJO, 1. DEL
10.45	POLNOČNI KLUB
12.00	TEDENSKI IZBOR
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	SKOZI ČAS
13.25	TURISTIKA, PONOVITEV
13.45	SLOVENC V ITALIJI (VPS 13.45)
14.15	BOLNIŠNICA NA KONCU MESTA PO DVAJSETIH LETIH, ČEŠKA NADALJEVANJE, 12/13, PON.
15.25	ZANDAR SE POROČI, FRANČOSKI FILM (VPS 15.25)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.25	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
18.40	PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	SPORT
20.00	TOTALNA RAZPRODAJA, DRUŽINSKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 9/10 (VPS 20.00)
20.35	PRVA LJUBEZEN, NEMŠKI FILM (VPS 20.35)
22.05	PRVI IN DRUGI (VPS 22.05)
22.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.30)
23.05	POD RUŠO, AM. NADALJEVANJE, 10/12
23.50	SPOMIN ZLATE RIBE, IRSKI FILM (VPS 23.50)
1.15	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	TV PRODAJA
9.30	INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.15	TEDENSKI IZBOR
12.15	VIDEOPIŠMA, DOK. SERIJA, 10., ZADNJI DEL
12.45	ZDAJ, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE
13.10	KONCERT SLOVENSKE POP SKUPINE ČUKI IN ŠTORKLJE
14.35	GRŠKA TRAGEDIJA - MODERNI ČUDEZ, ŠPORTNI FILM (VPS 14.35)

15.35	NOGOMET - ZGODOVINSKE TEKME SLOVENSKE REPREZENTANCE (VPS 15.35)
17.05	GORIŠNICA: ROKOMET, KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO (2), SLOVENIJA - PORTUGALSKA, PRENOS (VPS 17.05)
18.45	KOŠARKA NBA ACTION (VPS 18.45)
19.15	SPORTNI FILM
20.00	RT PREŽIVETJA, ANGLŠKA NADALJEVANJE, 3/8 (VPS 20.00)
20.55	LJUBLJANA: NOGOMET, PRIJATELJSKA TEKMA, SLOVENIJA - SVET, PRENOS (VPS 20.55)
23.05	THE ARTIST - PRINCE NORIMO V LETO 2000, KONCERT (VPS 23.05)
0.35	IRAN - MED SVETLOBO IN TEMO, PONOVITEV
1.10	INFOKANAL

Kanal A

8.55	TV prodaja
9.25	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 60. dela ameriške nadaljevanke
10.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 61. dela ameriške nadaljevanke
11.05	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 62. dela ameriške nadaljevanke
11.55	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 63. dela ameriške nadaljevanke
12.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 64. dela ameriške nadaljevanke
13.35	Dannyjeve zvezde
14.35	Titan A.E., risani film
16.20	Umor, je napisala, 3. sezona, ameriška naniz.
17.20	Linda Green, 1. sezona, 2. del angleške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Kriminalka: Visja sila, ameriški film
22.00	Las Vegas, 1. sezona, 11. del ameriške naniz.
22.55	Dan ubijanja, angleški film
0.35	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Moji prijatelji Roki, sinhronizirana risana serija
8.20	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
8.40	Zelenjavčki, sinhronizirana risana serija
9.15	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
9.35	Ariela - mala morská deklica, sinhronizirani risani film
10.30	Vrba vas, sinhronizirana risana serija
10.55	Tom in Jerry, risana serija
11.05	Diagnoza: umor, 7. sezona, ameriška nanizanka
12.00	Mestece za vedno, 2. sezona, 9. del am. naniz.
12.55	Na športni poti, ameriški film
14.50	Smrtonosni plazilci, dokumentarna oddaja
15.55	Rajski svet: Anamalai v Indiji, dok. oddaja
16.55	24UR - vreme
17.00	Ohrani vero, ameriški film
19.00	24UR
19.55	Formula 1, prenos treninga
21.00	Filmski hit: Stik, ameriški film
23.40	Ana in kralj, ameriški film
2.20	24UR, ponovitev
3.20	Nočna panorama

Prva TV

07.50	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.40	Čarovnije, 76. del italijanske serije
09.35	Čarovnije, 77. del italijanske serije
10.30	Čarovnije, 78. del italijanske serije
11.25	Čarovnije, 79. del italijanske serije
12.20	Čarovnije, 80. del italijanske serije
13.15	Ena na ena, ponovitev
14.05	Prestizno, ekskluzivno, ponovitev
14.35	To je Bush, 2. del ameriške serije
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.05	Barabe in princeze, 5. del hrvaške serije
16.40	Sanje sveta, 10. del italijanske mini serije
17.05	Ljubezenske prevare, 5. del
17.50	101 zgodba Hollywooda
18.35	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Dežela tigrov, ameriška vojna drama, 2000
21.50	Jeepers Creepers ameriška grozljivka
23.30	Reporter X
00.00	Dežela tigrov, ameriška vojna drama, 2000
01.50	Jeepers Creepers ameriška grozljivka (2001)
03.30	Reporter X

TevePika

07.30	TV prodaja
08.00	Navigator, pon.
08.30	Z glavo na zabavo, pon.
09.00	TV prodaja
09.30	Do zdravia tudi tako, gost: Josip Pernar, pon.

10.00	Drom pot, pon
10.30	Zakulisje alpskega večera, pon
11.00	To morate vedeti, KD MM, vzajemni sklad denarnega trga, pon
11.30	Denar obrača, menedžer obrne, Esotech, pon.
12.30	Koncert 50 zvezd za otroke, dobrodelna prireditel
13.30	V družbi s Termami Banovci, ponovitev
13.45	Tv prodaja
14.00	Glasbeni mozaik
15.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
15.30	Alpski večer, koncert narodno zabavnih ansamblov, 2 del, pon
17.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 4 del., pon
17.30	Do zdravja z Biosinhronom
18.30	To morate vedeti! Terme Olimia
19.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, glivične okužbe, pon
19.30	Rad igrat nogomet, pon
20.00	Parada humorja, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Živeti zdravo, pon
23.00	Sijaj
23.30	Ekstra magazin
00.30	Tv Prodaja
00.10	Glasbeni mozaik

NEDELJA,

19.6.2005

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: ROLI POLI OLI, RISANA NANIZANKA, 23/24; TIMOTJE HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA, 23/26; FRAČJI DOL, RISANA NANIZANKA, 23/23 (VPS 07.30)
9.55	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.55)
10.25	SLEDI, ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI TV MARIBOR (VPS 10.25)
10.55	OD SRCA, AVSTRALSKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 1/4 (VPS 10.55)
11.20	OZARE, PONOVITEV
11.25	OBZORJA DUHA (VPS 11.25)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	36. TABOR SLOVENSKIH PEVSkih ZBOROV "HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI", PRENOS IZ ŠENTVIDA PRI STIČNI (VPS 13.15)
14.50	TEDENSKI IZBOR
14.50	PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, POSNETEK ZAKljučNE PRIREDITVE
15.50	NIKOLI OB DESETH: ALJA & BAND
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.20	HRI-BAR, PONOVITEV (VPS 17.20)
18.15	SLOVENSKI OLIMPIJCI: ALENKA CUDERMAN (VPS 18.15)
18.25	ZREBANJE LOTA (VPS 18.25)
18.40	HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	ČARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	SPET DOMA (VPS 20.00)
21.45	Š - ŠPORTNA ODDAJA (VPS 21.45)
22.15	DRUŽINSKE ZGODBE (VPS 22.15)
23.15	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 23.15)
23.35	CIOCIARA, ITALIJANSKI ČB FILM (VPS 23.35)
1.10	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.50)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
7.00	TV PRODAJA
7.30	INFOKANAL
9.45	TV PRODAJA
10.30	ŠPORT SPAS (VPS 10.10)
11.00	PRVA LJUBEZEN, NEMŠKI FILM, PONOVITEV
12.30	26. MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL CELJE 2005, 2/7 (VPS 12.10)
13.00	MLADI VIRTUOZI: PIANIST TADEJ HORVAT (VPS 12.40)
13.15	DEŽELA DOLGEGA BELEGA OBLAKA - NOVA ZELANDIJA, DOKUMENTARNA ODDAJA TV MARIBOR, PONOVITEV
13.50	KOŠARKA NBA ACTION, PONOVITEV
14.20	ROKOMET, KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO (Z), SLOVENIJA - PORTUGALSKA, POSNETEK IZ GORIŠNICE

15.50	NOGOMET - ZGODOVINSKE TEKME SLOVENSKE REPREZENTANCE, PONOVITEV
17.20	PRIJATELJSKA TEKMA, SLOVENIJA - SVET, POSNETEK IZ LJUBLJANE
19.25	MOTOKROS DIRKA ZA SP, REPORTAŽA IZ OREHOVE VASI (VPS 19.25)
20.00	IZBRUH VULKANA, ISLANDSKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
20.55	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 10/22 (VPS 20.55)
22.00	UMETNOST GLASBE IN PLESA
22.00	HOWARD GOODALL - POMEMBNI DATUMI: 1874, ANGLEŠKA GLASBENO-DOKUMENTARNA SERIJA, 2/3 (VPS 22.00)
22.50	R. WAGNER - M. ŠPAREMBLEK: SOMRAK BOGOV, TV BALET (VPS 22.50)
23.00	FURTWANGLERJEVA LJUBEZEN, NEMŠKI FILM O DIRIGENTU (VPS 23.00)
0.15	INFOKANAL

Kanal A

8.55	TV prodaja
9.25	Mladi in nemiri, 4. sezona, pon. 165. dela ameriške nadaljevanke
10.15	Mladi in nemiri, 4. sezona, pon. 166. dela ameriške nadaljevanke
11.05	Mladi in nemiri, 4. sezona, pon. 167. dela ameriške nadaljevanke
11.55	Mladi in nemiri, 4. sezona, pon. 168. dela ameriške nadaljevanke
12.45	Mladi in nemiri, 4. sezona, pon. 169. dela ameriške nadaljevanke
13.35	Dannyjeve zvezde
14.35	Rojeni v svobodi: Nove pustolovščine, ameriški film
16.20	Umor, je napisala, 3. sezona, ameriška naniz.
17.20	Linda Green, 1. sezona, 3. del an. hum. naniz.
18.00	E+
20.00	Družinski film: Nevestin oče, ameriški film
21.55	Tihi zločin, 2. sezona, ameriška nanizanka
22.50	Navigator
23.20	Prihrani zadnji ples, ameriški film
1.20	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Rudijevo moštvo, sinhronizirana risana serija
8.25	Action Man, sinhronizirana risana serija
8.50	Ogijeva družina, sinhronizirana risana serija
9.10	Izgubljeni svet - otok dinozavrov, sinhronizirani risani film
10.30	Super punce, sinhronizirana risana serija
10.55	Transformerji, sinhronizirana risana serija
11.20	Tom in Jerry, risana serija
11.30	Družinski pes, risana serija
11.55	Diagnoza: umor, 7. sezona, ameriška nanizanka
12.55	Mestece za vedno, 2. sezona, 10. del an. naniz.
13.55	Močno zdravilo, 4. sezona, 22. del an. naniz.
14.55	Zvezdniške težave, ameriški film
16.35	MacIntyre razkriva: Yaba, dok. oddaja
17.35	Ta čudežni svet, dokumentarna oddaja
18.15	24UR - vreme
18.20	Entrada - kuhinje Latinske Amerike, dokumentarna oddaja
19.00	24UR
19.30	Formula 1, prenos dirke za VN ZDA
22.00	Športna scena
22.45	Življenje po življenju, ameriški film
0.45	24UR, ponovitev
1.15	Nočna panorama

Prva TV

07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.40	Risani film
09.35	Otroško nedeljsko dopoldne, kontaktna oddaja
11.40	Skozi ključavnico, ponovitev
12.30	Alo, alo, 13. del angleške serije
13.00	Vikarka iz, 2. del angleške serije
13.30	Črni gad, 2. del angleške serije
14.00	Hotel poldruga zvezdica, 2. del angleške serije
14.35	Gospod Bean, 13. del angleške serije
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.05	Rock Otoček, reportaža
16.35	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
17.20	Dežela tigrov, ameriška vojna drama, 2000
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
21.40	Znani in zanimivi
22.30	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
23.20	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
23.50	Prikrita resnica, ameriška kriminalna, 1992
01.30	Znani in zanimivi
02.20	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
03.10	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja

TevePika

08.30	Tv Prodaja
09.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, ponovitev
09.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, ponovitev
10.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, ponovitev
10.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, ponovitev
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	Do zdravja tudi tako, gost: studio Ank, pon
12.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.00	V harmoniji z naravo, pon
13.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
14.00	Tv Prodaja
14.15	V družbi s Termami Banovci, pon
14.30	Tam kjer je veselje doma
15.30	To morate vedeti! Terme Olimia
16.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
17.00	Živeti zdravo, pon
17.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, glivične okužbe, pon
18.00	Slo Motion, pon
18.30	Štiri točke, oddaja o hisnih ljubljencih, prvič
19.00	V Krapnu z Davorjem Radolfijem, pon
19.30	Do zdravja tudi tako, gost: studio Ank, pon
20.00	Slovenska glasbena lestvica
21.00	Zakulisje alpskega večera, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Eko Sola, kot način življenja odpadke ločujemo, ponovitev
23.00	To morate vedeti, KD MM, vzajemni sklad denarnega trga, pon
23.30	Alpski večer, koncert narodno zabavnih ansamblov, 2 del, pon
01.00	Tv Prodaja
01.30	Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

20.6.2005

Slovenija 1

6.25	TEDENSKI IZBOR
6.25	UTRIP
6.40	ZRCALO TEDNA
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOTNE TORBE: DOBROTA
9.25	RISANKA
9.40	SVET ZIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/13
10.10	HRI-BAR
11.05	IGRE BREZ MEJA: LAŠKO
12.25	TURISTIKA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	SLOVENSKI OLIMPIJCI: ALENKA CUDERMAN
13.25	NIKOLI OB DESETH: ALJA & BAND
14.30	PRVI IN DRUGI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.10)
15.40	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 42/45 (VPS 15.45)
16.05	RISANKA (VPS 16.05)
16.15	RADOVEDNI TAČKE: DIM (VPS 16.15)
16.25	BINE: KUHAJ, LUTKOVNO-IGRANA NANIZANKA ZA OTROKE, 3/14 (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	MED VODNIMI LOVCI, NEMŠKA POLJUDNOZNANSTVENA ODDAJA (VPS 17.30)
18.25	ZREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	BOLNIŠNICA NA KONCU MESTA PO DVAJSETIH LETIH, ČEŠKA NADALJEVANKA, 13., ZADNJI DEL (VPS 20.00)
21.00	IZZIVI (VPS 21.00)
21.25	OMETNOST IGRE (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	DEDIŠČINA EVROPE-OTROCI NA BEGU, ITALIJANSKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
0.20	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.15	UMETNOST IGRE, PONOVITEV
1.40	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.40)
2.10	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.25	TV PRODAJA
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
10.40	TV PRODAJA
11.15	ZABAVNI INFOKANAL
11.55	TEDENSKI IZBOR
11.55	Š - ŠPORTNA ODDAJA
12.25	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
12.55	UMETNOST GLASBE IN PLESA
12.55	HOWARD GOODALL - POMEMBNI DATUMI: 1874, ANGLEŠKA GLASBENO-DOKUMENTARNA SERIJA, 2/3
13.40	R. WAGNER - M. ŠPAREMBLEK: SOMRAK BOGOV, TV BALET
13.50	FURTWANGLERJEVA LJUBEZEN, NEMŠKI FILM O DIRIGENTU
15.05	IZBRUH VULKANA, ISLANDSKA DOKUMENTARNA ODDAJA
15.55	TURISTIKA
16.20	DOBER DAN, KOROŠKA, PONOVITEV
16.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 16.50)
17.55	DEDIŠČINA EVROPE: SKRIVNA INKVIZICIJA, NEMŠKA IGRANO-DOKUMENTARNA NADALJEVANKA, 2/3, PONOVITEV (VPS 17.55)
19.00	BREZ SRAMU, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 3/7, PONOVITEV (VPS 19.00)
20.00	OSEBNO (VPS 20.00)
20.30	ZENIT: PREGLASNO OKOLJE (VPS 20.30)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
22.00	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA, PONOVITEV (VPS 22.00)
22.30	ŠTUDENTSKA (VPS 22.30)
23.00	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
1.00	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.10	Jamie Oliver v kuhinji, ponovitev an. oddaje
10.00	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domace kraljestvo, 3. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemiri, 4. sezona, 170. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 65. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 3. del ameriške nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 1. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 1. sezona, 24. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Pod lupo
18.45	E+ Torba
19.50	E+ Manipulacija
20.00	Filmski ciklus - Woody Harrelson: Tanka rdeča črta, kanadsko-ameriški film
22.45	Zvezdna vrata, 3. sezona, 12. del ameriške nanizanke
23.40	Seinfeld, 5. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	E+, ponovitev

Pop TV

7.25	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 6. sezona, ponovitev 15. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 88. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 59. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 85. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 57. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Športna scena, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 6. sezona, 16. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 58. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 86. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 60. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 89. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	XXL ponedeljek: Riba po imenu Vanda, ameriški film

21.55	Providence, 4. sezona, 18. del am. nanizanke
22.50	XXL premiere
22.55	Alias, 2. sezona, 17. del ameriške nanizanke
23.50	Seks v mestu, 5. sezona, 3. del ameriške naniz.
0.20	Obvoz, ameriški film
1.55	24UR, ponovitev
2.55	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 453. del ital. telenovele
11.00	Carovnjice, 80. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.25	Spomin
13.35	TV prodaja
13.50	Okrožje Columbia, 11/7. del ameriške nanizanke
14.50	Prikrita resnica, ameriška kriminalna, 1992
16.30	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 454. del ital. telenovele
18.05	Carovnjice, 81. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Daleč od nebes, am. romantična drama, 2002
21.50	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
22.20	Urška sov
23.20	Daleč od nebes, am. romantična drama, 2002
01.00	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
01.30	Urška sov

TevePika

06.00	Tv Prodaja
06.30	Eko sola, kot način življenja odpadke ločujemo, ponovitev
07.00	Alpski večer, koncert narodno zabavnih ansamblov, 2 del, pon
08.30	Tv Prodaja
09.00	Poslovni studio, dnevno info. oddaja, ponovitev
09.30	Živeti zdravo, pon
10.00	Koncert 50 zvezd za otroke, dobrodelna prired.
11.00	Razgledovanja, potopisna reportaža
11.30	Do zdravja tudi tako, gost: Josip Pernar, pon
12.00	V Krpanu z Davorjem Radolfijem, pon
12.30	Do zdravja tudi tako, gost: studio Ank, pon
13.00	V družbi s Termami Banovci, pon
13.15	Tv Prodaja
13.30	Rad igram nogomet, pon
14.00	Trenja, POP TV
15.30	Tv Prodaja
16.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
17.00	Slo Motion, pon
17.30	Klepet z jasnovidko Maručo, živo
18.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Kulturne drobtinice, Senožče med zgodovino in sedanjostjo, 3 del, pon
19.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, rojevanje idej - disleksija, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Tv Družba z Mariom, živo
00.00	E +
01.30	Tv Prodaja
02.00	Glasbeni mozaik

TOREK,

21.6.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO

9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	BINE: KUHAJ, LUTKOVNO-IGRANA
9.25	NANIZANKA ZA OTROKE, 3/14
9.35	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 21/52
9.35	ŠPORT ŠPAS
10.05	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.40	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR
11.55	GLASBA TREH DEŽEL
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	KO ZLATE CITRE ZAPOJO, 2. DEL
14.20	TOTALNA RAZPRODAJA, DRUŽINSKA
15.00	HUMORISTIČNA NANIZANKA, 9/10
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.05)
15.40	ZMAJSKE ZGODBE, RISANA NANIZANKA, 12/25 (VPS 15.40)
16.05	MIŠKA SMETIŠKA: KOTALKA, RISANKA (VPS 16.10)
16.05	ZLATKO ZAKLADKO: KRESNA NOČ (VPS 16.10)
16.30	KNJIGA MENE BRIGA - LJUBEZEN IZ DALJAVE, PROVANSALSKA TRUBADURSKA LIRIKA, PONOVIČ (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	PODOBE SLOVENIJE: PADNA (VPS 17.35)
18.05	PRISLUHNI MO TIŠINI (VPS 18.05)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
21.00	MIT O SLOVENSKEM VOJAKU, DOKUMENTAREC MESECA (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	JAMAŠITOVO ZLATO, AN. DOKUMENTARNA SERIJA, 2., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
23.40	PODOBE SLOVENIJE: PADNA, PONOVIČ
0.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.05	POD ŽAROMETOM, PONOVIČ
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.40	TV PRODAJA
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OSEBNO
13.45	SLOVENCI V ITALIJI
14.15	ZENIT: PREGLASNO OKOLJE
14.45	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA
15.25	ŠTUDENTSKA
15.55	STUDIO CITY
17.00	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK, PONOVIČ
17.30	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.30)
18.20	ŽELJKO KOZINC: Z BOLEČINO V SRCU, TV IGRA (VPS 18.20)
19.35	VIZUM ZA PRIHODNOST, OSANSKA HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 11/20 (VPS 19.35)
20.30	DUŠAN JOVANOVIČ: ZID, JEZERO, V PRIREDBA PREDSTAVE SNG DRAMA LJUBLJANA
22.05	RDEČKOŽCI, AMERIŠKI FILM (VPS 22.35)
23.35	INFOKANAL

Kanal A

9.25	TV prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 1. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, ponovitev 3. dela ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domace kraljestvo, 3. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 171. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 66. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 4. del ameriške nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 1. sezona, 22. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Sekstra
18.45	E+ Zvezdniški nasvet
19.50	E+ Nebuloza
20.00	Akcija: Pušcavski sokol, ameriški film
21.40	Zvezdna vrata, 3. sezona, 13. del am. nanizanke

22.35	Seinfeld, 5. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Dobro jutro, Miami, 2. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
23.35	Caroline v velemestu, 2. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
0.05	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 6. sezona, ponovitev 16. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 89. dela meh. nad.
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 60. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 86. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 58. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Providence, 4. sezona, ponovitev 18. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 6. sezona, 17. del am. naniz.
15.00	Prava ljubezen, 59. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 87. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 61. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 90. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
21.00	Življenjska zgodba: Dotik resnice, ameriški film
22.45	XXL premiere
22.50	Alias, 2. sezona, 18. del ameriške nanizanke
23.45	Seks v mestu, 5. sezona, 4. del am. nanizanke
0.15	Usodni šarm, ameriški film
1.50	24UR, ponovitev
2.50	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 454. del ital. telenovele
11.00	Carovnjice, 81. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomin
13.40	TV prodaja
14.05	Urška sov, ponovitev
14.55	Daleč od nebes, am. romantična drama, 2002
16.45	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 455. del ital. telenovele
18.05	Carovnjice, 82. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Barabe in princeze, 6. del hrvaške serije
20.35	To je Bush, 3. del ameriške serije
21.00	Sanje sveta, 11. del italijanske mini serije
21.35	Ljubezenske prevare, 6. del ameriške resničnosti serije
22.25	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
23.25	Barabe in princeze, 6. del hrvaške serije
00.00	To je Bush, 3. del ameriške serije
00.30	Sanje sveta, 11. del italijanske mini serije
01.05	Ljubezenske prevare, 6. del ameriške resničnosti serije
01.55	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Kulturne drobtinice, Senožče med zgodovino in sedanjostjo, 4 del, pon
7.00	V Krpanu z Davorjem Radolfijem, pon
7.30	Aruna, dr. alternativne medicine, 5. del, pon.
8.00	Sijaj, pon
8.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Rad igram nogomet, pon
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
11.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, rojevanje idej - disleksija, prvič
11.30	V harmoniji z naravo, pon

12.00	Eko sola, kot način življenja odpadke ločujemo, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Glasbeni mozaik
14.00	Preverjeno POP TV
15.00	Alpski večer, koncert narodno zabavnih ansamblov, 2 del, pon
16.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
17.30	Navigator, prvič
18.00	Zrela leta z Melanijo Šter, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
19.30	Živeti zdravo, pon
20.00	To morate vedeti, Turistična agencija Relax, živo
21.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Ekstra magazin
00.00	Tv prodaja

SREDA,

22.6.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	MIŠKA SMETIŠKA: KOTALKA, RISANKA
9.05	ZLATKO ZAKLADKO: KRESNA NOČ
9.25	KNJIGA MENE BRIGA - LJUBEZEN IZ DALJAVE, PROVANSALSKA TRUBADURSKA LIRIKA
9.45	MLADI VIRTUOZI: VIOLINIST ŽIGA BRANK
10.20	TEDENSKI IZBOR
10.20	IZGUBLJENI IZUMI, KANADSKO-ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 4., ZADNJI DEL
11.10	SPET DOMA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
13.35	LJUDJE IN ZEMlja, ODDAJA TV MARIBOR
14.25	OD SRCA, AVSTRALSKA POLJUDNOZNASSTVENA SERIJA, 1/4
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.10)
15.40	JURIJ DROBIŽEK, RISANA NANIZANKA, 25/26 (VPS 15.45)
16.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ (VPS 16.10)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	ZADNJI TOVOR: ZGODBE S ČEBELNJAKA (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: PROFESIONALEC, SRBSKO-ČRNOGORSKI FILM (VPS 20.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	OMIZJE (VPS 22.55)
0.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.05	ZADNJI TOVOR: ZGODBE S ČEBELNJAKA, PONOVIČ
1.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.50)
2.15	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.30	TV PRODAJA
14.25	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 14.20)
14.55	TEDENSKI IZBOR
14.55	VIZUM ZA PRIHODNOST, BOSANSKA HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 11/20
15.45	THE ARTIST - PRINCE: NORNIKA V LETO 2000, KONCERT
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVIČ
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	24. AMERIŠKA NADALJEVANKA, 2/24, PON.
20.00	SAMO EN CVET 2005 - UKRAĐENA MLADOST, POSNETEK KULTURNO-HUMANITARNE PRIREDITVE USTANOVE FRANCA ROZMANA-STANETA (VPS 20.00)

21.00	KAJ PA GOSPOD BACH, DOK. ODDAJA (VPS 21.00)
22.15	SLOVENSKA JAZZ SCENA: JAZZOVSKI EVERGRINI - ALENKA GODEC IN OBALNI KOMORNI ORKESTER (VPS 22.15)
23.15	RIMLJANI, ITALIJANSKI FILM, PONOVITEV (VPS 23.15)
0.50	INFOKANAL

Kanal A

9.25	TV prodaja
9.30	Domače kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 2. dela ameriške humoristične nanaizanke
10.00	Obalna straža na kolesih 1. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nanaizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domače kraljestvo, 3. sezona, 3. del ameriške humoristične nanaizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 172. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 67. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 5. del ameriške nanaizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 1. del ameriške humoristične nanaizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 2. del ameriške humoristične nanaizanke
18.00	E+
18.10	E+ Pod lupo
18.50	E+ Najemi me
19.50	E+ Pojezija
20.00	Ekstra magazin
20.50	Popolna preobrazba, 2. sezona, 12. del dokumentarne nanaizanke
21.40	Zvezdna vrata, 3. sezona, 14. del ameriške nanaizanke
22.35	Seinfeld, 5. sezona, 6. del ameriške humoristične nanaizanke
23.05	Dobro jutro, Miami!, 2. sezona, 13. del ameriške humoristične nanaizanke
23.35	Caroline v vsemestu, 2. sezona, 5. del ameriške humoristične nanaizanke
0.05	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 6. sezona, ponovitev 17. dela ameriške nanaizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 90. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 61. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 87. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 59. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 6. sezona, 18. del ameriške nanaizanke
15.00	Prava ljubezen, 60. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 88. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 62. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 91. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Preden se zbudi, ameriški film
21.45	Hitri Edi, 6. del angleško-ameriške nanaizanke
22.40	XXL premiere
22.45	Alias, 2. sezona, 19. del ameriške nanaizanke
23.40	Seks v mestu, 5. sezona, 5. del ameriške nanaizanke
0.10	Prošnja pred usmrtništvo, ameriški film
1.50	24UR, ponovitev
2.50	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 455. del italijanske telenovele

11.00	Čarovnije, 82. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomin
13.50	TV prodaja
14.10	Barabe in princeze, 6. del hrvaške serije
14.45	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdež
15.50	Ljubezenske prevare, 6. del ameriške resničnostne serije
16.45	To je Bush, 3. del ameriške serije
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 456. del ital. telenovele
18.05	Čarovnije, 83. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
21.00	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
21.55	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
22.30	Milice, slovenska akcijska komedija, 1997
00.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
01.00	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
01.55	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
02.30	Milice, slovenska akcijska komedija, 1997

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Rad igram nogomet, pon
7.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
8.00	Slo motion, pon
8.30	Tv Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
10.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
10.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, rojevanje idej - disleksija, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
13.00	Naša mala klinika, POP TV
14.00	TV prodaja
14.30	Glasbeni mozaik
15.30	V Krpanu z Davorjem Radolfijem, pon
16.00	To morate vedeti, KD MM, vzajemni sklad denarnega trga, pon
16.30	Tv prodaja
16.45	V družbi z ..., prvič
17.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
17.30	Kulturne drobtinice, Senožec med zgodovino in sedanostjo, 4 del, prvič
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Krylov, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
20.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 5. del, prvič
20.30	Sijaj
21.00	Živeti zdravo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno POP TV
00.00	Tv Prodaja
01.30	Glasbeni mozaik

ČETRTEK,

23.6.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ
9.50	ODDAJA ZA OTROKE
10.20	POD ŽAROMETOM
11.10	IZZIVI
11.35	OMIJE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	DRUŽINSKE ZGOBDE
14.15	UMETNOST IGRE
14.40	ODPETI PESNIKI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN (VPS 15.10)
15.40	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 25/52 (VPS 15.45)
15.50	RISANKA
15.55	GOKART 26, EBU DOKUMENTARNI FILM (VPS 15.55)

16.10	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE (VPS 16.10)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.30)
18.20	DUHOVNI UTRIP (VPS 18.20)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - H.C.ANDERSEN: PRAVLJICA MOJEGA ŽIVLJENJA (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER SLOVENSKE GLASBENE DNEVI 2005 - KOMORNI ORKESTER SOLISTOV KOS DSS, KONCERT OB OBLETNICI PRO MUSIC VIVE (VPS 22.50)
0.20	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVITEV
1.15	TEDNIK, PONOVITEV
2.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.10)
2.35	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.00	ZABAVNI INFOKANAL
13.35	TV PRODAJA
14.10	TEDENSKI IZBOR
14.10	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
14.40	SLEDI, ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI TV MARIBOR
15.10	SIMPSONOVI, AM. RISANA NANIZANKA, 16/22
15.35	CIRCUM REGIONAL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.40)
16.10	GAULJEJEV BOJ ZA NEBESA, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2. ZADNJI DEL, PON.
17.20	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	UJETNIK, ANGLEŠKA NANIZANKA, 10/17 (VPS 19.00)
20.00	KONCERT ZA EVROPO, POSNETEK IZ PALAČE V PARKU SCHOENBRUNN NA DUNAJU (VPS 20.00)
21.35	KLIENTKA, FRANCOSKA DRAMA (VPS 22.00)
23.10	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVITEV
23.55	SLADKO ŽIVLJENJE, ITALIJANSKI ČB FILM, PONOVITEV (VPS 00.20)
2.50	INFOKANAL

Kanal A

9.25	TV prodaja
9.30	Domače kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 3. dela ameriške humoristične nanaizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, ponovitev 5. dela ameriške nanaizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domače kraljestvo, 3. sezona, 4. del ameriške humoristične nanaizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 173. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 68. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 6. del ameriške nanaizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 2. del ameriške humoristične nanaizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 3. del ameriške humoristične nanaizanke
18.00	E+
18.10	E+ Obisk
18.50	E+ Parada plesa z Barbro Drnač
19.50	E+ Večerja z zvezdo
20.00	Krimic: Lobanje, kanadsko-ameriški film
21.55	Ljubezen v laseh, 2. sezona, 4. del angleške nadaljevanke
22.55	Sreča, 1. sezona, 5. del angleške humoristične nanaizanke
23.35	Navigator, ponovitev
0.05	Ameriška pita Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.50	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 6. sezona, ponovitev 18. dela ameriške nanaizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 91. dela meh. nad.
9.40	Zastavljeno srce, pon. 62. dela venez. nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, pon. 88. dela meh. nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 60. dela venez. nad.

12.45	Hitri Edi, ponovitev 6. dela angleško-ameriške nanaizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 6. sezona, 19. del am. nanaiz.
15.00	Prava ljubezen, 61. del venez. nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 89. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 63. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 92. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.30	Na kraju zločina: Miami, 2. sezona, 21. del ameriške nanaizanke
22.25	XXL premiere
22.30	Vozel Palestine, dokumentarna oddaja
23.35	Seks v mestu, 5. sezona, 6. del am. nanaizanke
0.05	Surova pravica, ameriški film
1.45	24UR, ponovitev
2.45	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 456. del ital. telenovele
11.00	Čarovnije, 83. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomin
13.45	TV prodaja
14.10	Ena na ena, ponovitev
15.00	Milice, slovenska akcijska komedija, 1997
16.30	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 457. del italijanske telenovele
18.05	Čarovnije, 84. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Alo, alo, 14. del angleške serije
20.35	Vikarka iz, 3. del angleške serije
21.05	Črni gad, 3. del angleške serije
21.35	Hotel polidruha zvezdica, 3. del angleške serije
22.10	Gospod Bean, 14. del angleške serije
22.40	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
23.30	Alo, alo, 14. del angleške serije
00.05	Vikarka iz, 3. del angleške serije
00.35	Črni gad, 3. del angleške serije
01.05	Hotel polidruha zvezdica, 3. del angleške serije
01.40	Gospod Bean, 14. del angleške serije
02.10	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Kulturne drobtinice, Senožec med zgodovino in sedanostjo, 4 del, pon
7.00	V Krpanu z Davorjem Radolfijem, pon
7.30	Aruna, dr. alternativne medicine, 5. del, pon
8.00	Sijaj, pon
8.30	Tv prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
9.30	Rad igram nogomet, pon
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
11.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, rojevanje idej - disleksija, pon
11.30	V harmoniji z naravo, pon
12.00	Eko šola, kot način življenja odpadke ločujemo, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Glasbeni mozaik
14.00	Preverjeno POP TV
15.00	Alpski večer, koncert narodnih zabavnih ansamblov, 2 del, pon
16.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
17.30	Navigator, prvič
18.00	Zrela leta z Melanijo Šter, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
19.30	Živeti zdravo, pon
20.00	To morate vedeti, Turistična agencija Relax, živo
21.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.00	Ekstra magazin
00.00	Tv prodaja

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Priljubljeni vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditve
15.50	Priljubljeni vere
17.00	Ob petih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsodek manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
23.00	Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
00.45	Spoznanje več - predsodek manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Priljubljeni vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Žoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditve
15.50	Priljubljeni vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - skof Vovk
22.00	Ponovitev: Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Priljubljeni vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditve
15.50	Priljubljeni vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
22.00	Ponovitev: Naš gost
23.00	Graditelji
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Priljubljeni vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditve
15.50	Priljubljeni vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Priljubljeni vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditve
15.50	Priljubljeni vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Sončna pesem
23.00	Ponedeljekova 17.
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Priljubljeni vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin trn
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditve
15.50	Priljubljeni vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
23.00	Ponovitev: Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Priljubljeni vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditve
15.50	Priljubljeni vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaska oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Vse je v glavi

Potrditev teorije, da so razlike med dobrimi in malce boljšimi moštvii pogosto le v glavi, je prišla tudi v tretji tekmi finala slovenske košarkarske lige. Slovan je imel prosto pot do zmage, saj se je Olimpija že praktično vdala, a so v končnici tekme zatajili ključni igralci s Kodeljevega.

Simon Petrov je dodobra kompromitiral svoj delež k zmagi na drugem srečanju. Skoraj neverjetno se mi je zdelo, kako se lahko košarkar s takšnim renomejem ustraši odgovornosti in v nekaj napadih porabi kredit, ki si ga je nabiral skozi celotno srečanje.

Petrov je deloval kot kakšen mladinec, ki so ga vrgli članom, da se iz svojih napak kaj nauči. Njegove napake so bile tako začetniške, da je bilo jasno, kaj je posredi. Strah pred zmago je že skoraj patološki vzorec naših košarkarjev. Če se takšne reči dogajajo v končnicah prvenstva, kako lahko potem pričakujemo, da bodo naši reprezentantje preživeli pritiske na tekmovalju, kot je evropsko prvenstvo. Tudi Petrov ima za seboj kar nekaj izkušenj iz tujine, zato se ne moremo sklicevati na prekaljene tujce, ki jih v naši izbrani vrsti kar mrgoli. Žal ni med njimi enega, ki bi bil dovolj predrzen in hladen, da bi lahko sam odločal velike tekme. Seveda s tem nočem zmanjševati individualne kvalitete naših fantov, ki jim je košarka bolj ali manj jasna. Zmagovalna mentaliteta pač ni nekaj, kar gre skupaj z dobrim obvladovanjem žoge in borbenostjo. Vsako moštvo mora imeti nekoga, ki ga je dovolj v hlačah, nekoga z ubijalskim instinktom. Govorimo o vodji na parketu, tistem, ki spodbuja soigralce in jim kaže pot skozi krizne minute in sekunde. Takšne potencialne ima denimo Saša Don-

čić, ki je šel v karieri čez vzpone in padce, tuja pa mu ni niti ulica, na kateri se je naučil boja za preživetje. Če k temu dodamo tudi talent in občutek za razvoj dogodkov na igrišču, potem dobimo košarkarja, ki lahko dvigne moštvo. Prav tega je manjkalo Slovanu v soboto popoldne, ko je zapravlil prvo zaključno žogo. Tako se je tehtnica prevesila na stran zelenih, ki se še naprej slepajo na ramenih izvrstnega Marina Baždarića, edinega košarkarja, ki lahko z nekaj potezami preseže kolektivno apatijo. Seveda ima tudi Bažda v sebi instinkt ulice, s katerim vedno znova preseneča svoje nasprotnike. Kot pravimo v žargonu, ima reški ostrostrelec izjemno sposobnost "branja igre", kar

Zmagovalna mentaliteta pač ni nekaj, kar gre skupaj z dobrim obvladovanjem žoge in borbenostjo. Vsako moštvo mora imeti nekoga, ki ga je dovolj v hlačah, nekoga z ubijalskim instinktom. Seveda govorimo o vodji na parketu, tistem, ki spodbuja soigralce in jim kaže pot skozi krizne minute in sekunde.

se odraža v velikem številu ofenzivnih skokov. Nič čudnega ni, da je hrvaški reprezentant edini igralec Olimpije z neomejenim kreditom pri Filipovskem, ki je v svojih rotacijah precej neizprosni in pogosto tudi pozabljiv. Težko se uprem občutku, da so nekateri košarkarji neupravičeno v drugem planu. Tu mislim predvsem na Marjana Manceja, ki je eden redkih "znalcev" v tivolskem moštvu. Očitno se sindrom zatiranja umetnikov nadaljuje, kar se odraža tudi na sami igri. Razen

kratkih prebliskov gledamo garaško košarko, ki temelji na utrujanju nasprotnikov in gledalcev. Nekaj več navdiha zasledimo pri Slovanu, ki ima v svojih vrstah nekaj velikih potencialov, od katerih velja omeniti Petrovića in Rozmana. Zdaj šele vidimo, kako prav bi prišel zdrav Dončić, ki bi mu verjetno uspelo zlomiti Olimpijo na njenem terenu.

Strah pa je gotovo tuj Emanuelu Ginobiliju, ki je na prvih tekmah velikega finala uničil peklenško obrambo Detroita in še enkrat potrdil, da košarka NBA ni več v lasti severnoameriških igralcev. Tako osmesiti najboljšo obrambo v ligi, je res nezaslišano. Sam sicer težko verjamem, da se bo to dogajalo v nedogled,

toda že zdaj je jasno, da je Argentinec rojen zmagovalac, ki zna odlično predvideti tok dogajanja. Seveda gre za jasno znamenje inteligence, ki je bila edina vsem velikanom košarke NBA ne glede na barvo kože ali nacionalnost. Seveda se moramo zdaj vprašati, koliko Ginobilijev je že igralo v Evropi, a so bili (ne)namerno prezrti s strani tistih, ki odločajo, kdo bo igral v severnoameriški košarkarski ligi in kdo ne. Koga vse sem s tem mislil, lahko presodite sami.

Veselični šport

Ej, stari, paz', da te nam' na gobec! Tako nekako se sliši, preden pride do razkola vseh tistih silnic, ki še omogočajo neko mero strpnosti. Takoj zatem se začne šport, ki je znan že od pamtiveka – PRETEP!

Če je Charles Darwin definiral naravno selekcijo prek evolucije, potem pretep med dvema ali več jeznoritimi osebkami sodi v poglavje o boju za obstanek. Različne tolerančne stopnje privedejo do skrhanega potrpljenja, ko nagon preseže razum. Štajercem se tedaj "spipa", osrednjim Slovencem "poči film", vsem skupaj pa se kratkomalo "strga". Z vseh strani začne padati, končni izid pa izvrže najbolj reprezentativnega – pa naj je borec močnejši ali pa pametnejši. Reprezentativnost je za sleherno družbo pomembna, saj izkazuje popolnost, evolucijski izkupiček. Skupen pravniški moči in pameti zagotavlja status. Odločilni pretep pa je bitka za statusni simbol oziroma čin, h kateremu gravitira brezhrbtenična okolica. Le-ta se preprosto namagnetni okoli reprezentanta in se ob njem počuti varno, udobno. Pukleži postanejo njegovi podložniki. Hranijo se iz njegovih rok, on pa jih ima kot general postrojene, pa čeprav se pukleži ne vojskujejo. Vojak je namreč le eden, preostali so navzoči le zaradi dvigovanja njegovega ega in morale.

Tudi naša civilizacija se je razvijala v podobnih enotah – od temeljne družinske celice pa vse do obsežnega družbenopolitičnega sistema ali kraljestva. Pretep (za obstoj) je torej naša stalnica in je neukalupljena disciplina, kjer je vsakdo smiselno umeščen glede na svoje sposobnosti.

"Spipalo" se mu je

Pravkar je mimo prilomastil srborit možakar srednjih let. Pa se mu ja ne bo prav zdaj "spipalo" ... Kaj ti je, kaj klobasaš? Razlagam o pretepu, mu mirno odvrnem. Pa ti si butelj; pretep je vendar praksa, ne pa teorija! Počakaj malo, ti bom še enkrat razložil ... Ne teži, prosim te lepo, glavo mi bo razneslo! Nenadoma prasnem v smeh. Nikakor se mi ni uspelo zadržati. Njegova glava je bila namreč podobna "balinkugli",

šop las, ki je lezel iz še preostalega rodovitnega lasišča, pa se mi je neznanško zasmilil. Le kako se jim da rasti na tej bedni lobanji? Naj že spokajo nekam drugam, kjer bodo imeli vsaj zanimivo družbo ... In še kup takih opazk mi je tedaj migotalo pred radovednimi očmi. Žal pa je moja migotanja prestregla "balinkugla". A se ti nemara delaš norca iz mene? Jaz pa se mu še vedno smejem ... Da te ne bom "focnil"! Pa daj, "focni", kar koli že to pomeni, mu smeje se pobalinsko odvrnem. Nenadoma njegove oči postanejo črne, kot je črna dlaka sosedovega Murija. Obraz zaripel, težka delavska roka se iztegne, vzame odločilni zagon, kot kača se želim izmakniti ... Prepozno! Flop – njegova dlan se z vso hitrostjo prilepi na moje lice. Glava se kot jutraj brneča vekarica zatrese – pa ti si

zares nor! A hočeš še eno? Ne, ne, daj mir, dovolj je ... Že tako ali tako sem veslal na eni izmed tisočernih zvezdic, ki so krožile okoli moje glave. Še eno podobno veslanje bi bilo pa že preveč. Jaz sem človek akcije, se zadere. Sem opazil. Spet se primem za boleče lice. Povej mi raje kakšno akcijsko! Katere filmske zvezde pa obožuješ? Jackie Chan, Bruce Lee, Jean Claude Van Damme – to so res sami carji! Ni dobrega filma brez pretepa, še doda in se zlekne v bližnji naslonjač. Dovolj bo, že vidim, vse mi je jasno. (Najbrž po njegovo tudi dobrega hokeja ni brez pretepa.)

New York in veselica

Tale pa je bil falot, kajne? A treba je vendarle priznati: užgal je preklemano dobro. Navkljub vsemu pa obljuba dela dolg. Zdaj bo dobil pretep, v katerem se bo kar iskriilo. Nekatere osebe bodo morale biti izmišljene. Zdaj bo šlo namreč na nož! Čista akcija, kakršno si želi in kakršna je bila denimo v Scorsesejevemu filmu Tolpe New Yorka. Tam se Amsterdam Vallon (Leonardo DiCaprio), mladi irsko-ameriški priseljenc, po petnajstih letih vrne v Five Points z željo po maščevanju Williamu Cuttingu oziroma Billu Klavcu (Daniel Day-Lewis), mogočnemu vodji antiimigrantske bande, ki je ubil njegovega očeta. Njegova pot pa postane bitka tako za osebno preživetje kot tudi za preživetje njegovega naroda. Višek doseže med vojno leta 1863, ko je Amerika priča najhujšim mest-

Stari prijateljici Meri (desno) in Rozi (levo) na najrazličnejših obletnicah vedno obujata spomine: "V naši vasi so fantje pogostokrat prepevali podoknice. Vselej pa jim je uspelo prebuditi tudi kakšnega očaka, ki se je potem kar v gatah zapodil za njimi. Kako pa je bilo pri vas, Rozi?"

Foto: Lovro Kastelic

nim nemirom v vsej zgodovini. Takšnega visokopračunskega in prevarniškega pretepa Slovenci sicer nimamo na filmu, imamo pa kup socialno obarvanih, ki so predvsem plod nerazumevanja posameznikove genialnosti ali pa socialnih krivic in nepravilnosti. Omeniti velja pretep psihofizično obubožane družine v Cvitkovičevem filmu Kruh in mleko ter številne nesporazume, ki so nastali po literarnih predlogih in odzvanjajo krut in težak socialni boj našega malega človeka (bajtarja, dninarja, proletarca), ki se je neuspešno pretepal z mlino na veter. Pretep je bil najpogostejše izzvan tudi zaradi pristne tradicionalne folklore. Na veselicah je bil namreč obvezna "vaška športna igra", ki so jo uprizarjali za osvajanje ženskih src.

73-letna upokojenka Meri Turšič iz Goričice pod Krimom se spominja krvoločnih pogledov, ostrih prijemov, sunkovitih udarcev in premetavanja miz ter kozarcev, medtem ko so se brhka dekleta le hudomušno muzala in ocenjevala boje, ki so potekali pred njihovimi očmi. Bile so nekakšne predhodnice današnjih lepotic, ki med boksarskimi rundami koketno blažijo živčnost. "Največji pretepači so bili sicer s soslednjega Brega. Ti so se radi topli! Imenovali smo jih fačkarji. Edino Varškov France, zares velik in močan mož, jim je bil kos. Tudi me smo bile večkrat krive za kakšen nesporazumček. Nekoč sem se s prevajalskimi otroki sankala. Pri Persinovi je bil neki fant, pastir Maks. Jaz pa mlada in norčava – in sem ga zmerjala. Potem pa se za-

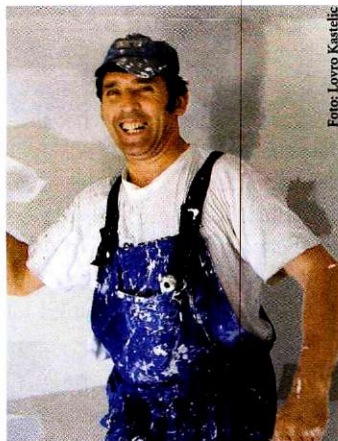

Foto: Lovro Kastelic

"Če nimaš grifa, nimaš kaj iskati! Sicer je pa recept znan: sunkovit in nenaden udarec, rugar, cuf, cuf, nemudoma za volan in proti ambulanti."

kadi za mano, jaz v tek in k Trojarjevim v vežo, kjer sem se mu sknila."

Royal Ivey

Če je naša Meri spremljala boje vselej z distance, potem je treba spoznati tudi glavne udeležence, ki so bili tedaj v ringu. Nekateri, kot je denimo 55-letni slikopleskar Royal Ivey iz Češče vasi, so dobesedno prikovan na ring. Močne pesti so jim bile položene v zibko, kočljive situacije pa jih poiščejo, še preden se zavejo. Jaz sem doma na lojtri, pravi Ivey, medtem ko nanaša na steno še zadnjo plast izravnalne mase. Vidiš to roko? 100 kg ti dvignem, kadar hočeš! Nimaš kaj ... Nikogar se ne bojim; samo samozavest je potrebna! Zadnjič sem na meter širokem gradbenem odru na višini nascil neke mlade junce. Ti povem, hiter sem kot ... Ma prav nobene možnosti niso imeli ... To je tako kot pri boksu ali pa rokoborbi. Če nimaš grifa, nimaš kaj praskat. Nekoč se je v vojski neki bosanč ssekro spravlil name. Samo roko sem

Organiziran pretep je definirana različica darvinističnega boja za obstanek – razum je pred nagonom. Ko pa si je v znameniti bitki za naslov svetovnega prvaka Tyson privoščil Holyfieldov uhelj, je nagon znova prevladal nad razumom.

nastavil, ustavil sekiro, potem pa en oster direkt ... "Ne verjamem!" Kaj ne verjameš? Poglej: enostavno narediš tole ... Cuf, cuf, rugar, pa že leži! Nobenega odvečnega mahanja z rokami – potem si že prepozen! Jaz nikoli ne nastavim še drugega lica, kot je to počel Jezus. To ni v mojem značaju! Treba jim je pokazati! Samo grif moraš imeti. Enkrat so neki cigani prišli na veselico. Vsi so se razbežali pred njimi, jaz pa sem ostal. Kaj bom bežal?! Ti povem, samo rugar, pa v ambulanto z njim. Ali pa zadnjič, ko so mi kradli po hiši. Ma, če jih dobim ... Ven ne pridejo živi. Samo enkrat se je sosled Gorišek izzivljaj nad našimi teleti ... Od takrat, verjemi, si niti blizu več ne upa. "Kaj pa poškodbe, Royal Ivey?" Kakšne poškodbe neki! Nekoč sem nekega pijančka s tal pobiral, pa mi je nenadoma z glavo dva zoba zbil. Od tedaj nikoli več nikogar ne pobiram. A kaj hočeš ... Saj ni nobene konkurence! Kaj pa je v Novem mestu? Nič drugega kot tisti kungfu. Včasih se je na Portovaldu ubija-

lo, bili so strašnejši časi. Jaz ti še enkrat povem, če bi mi kdo hotel kakšno škodo narediti ... Samo rugar, potem ga pa lahko brezplačno do ambulante zategnem. Lahko se zmenimo za vse ... Polagam roke, vse, vse ... hitro tečem, plavam – vedno s plavutkami, špilam nogomet ... "Kako pa?" V obrambi me imajo za kostolomca!

Boj brez klanja

Danes je Royal Ivey nasploh polno zaposlen (slikopleskarstvo, slikanje, gradbeništvo, šport, druženje), svoje samoobrambno znanje pa že podaja svojim vnukom. Ne dvomim, da bodo uspešni tako kot njihov ded. Meri Turšič ob večerih rada posesti na klopi pred hišo in radostno ogleduje cvetočo pokrajino. Koleraba, krompir, koruza, drobnjak, peteršilj – vse je na svojem mestu. Ko se znoči, si pred televizorjem navadno natoči lavor vode, v katerem namaka svoje noge. Pravkar so na sporedu Trenja. Debata teče okrog nekega mladotletnika, ki so ga zabodli z nožem. V studiu so tudi njegova družina in prijatelji. Vsi jočejo pred kamerami in ne morejo razumeti, da se jim je pripetila takšna tragedija. Povod naj bi bilo izzivanje. "O Marija, svetkrižbožji, kam je šel ta svet? Ali je sploh še pametno pošiljati otroke ven?" Seveda je! In tudi stepejo naj se še! Saj je bilo tudi včasih tako, ko je veselični šport razdvajal, a tudi povezoval. Prešeren je v Uvodu h Krstu pri Savici zapisal: "Vname se strašni boj, ne boj, mesarsko klanje." Naj pripomnimo: naj se le vname boj, vendar brez mesarskega klanja! Lovro Kastelic

na kratko

ZVER IZREKEL SOŽALJE DRUŽINAM UMRlih ŠPORTNIKOV

Sožalje družinam v nedavni hudi prometni nesreči v Ljubljani umrlih športnikov se je pretekli teden pridružil minister za šolstvo in šport Milan Zver. Kot je v zapisal v sožalnem pismu družinam, ga je novica o tem, da so na cesti znova ugasnila mlada življenja, globoko pretresla. "Nesrečna usoda mladih atletov je močno posegla med nas. Nedvomno bo pustila nenadomestljivo vrzel v slovenskem športu, še večjo praznino pa v srcih

vseh, ki smo te mlade spremljali v njihovem osebnem in športnem razvoju," je zapisal Zver.

Milan Zver obžaluje smrt mladih športnikov.

ZNAN LOGOTIP NOGOMETNEGA EP 2008

Evropska nogometna zveza je pretekli teden predstavila uradni logotip evropskega nogometnega prvenstva, ki ga bosta leta 2008 priredili Avstrija in Švica. Slednji je nadvse zanimiv, saj je na njem poleg obvezne zeleno-bele nogometne žoge upodobljena tudi triglava rdeča gora, ki zelo spominja na slovenski Triglav. Če se bodo slovenski reprezentantje uvrstili na EP 2008, s poistovetenjem ne bi smeli imeti večjih težav.

Logotip zelo spominja na naš Triglav.

Seveda pa je za zmage bolj kot logotip pomembna njihova igra.

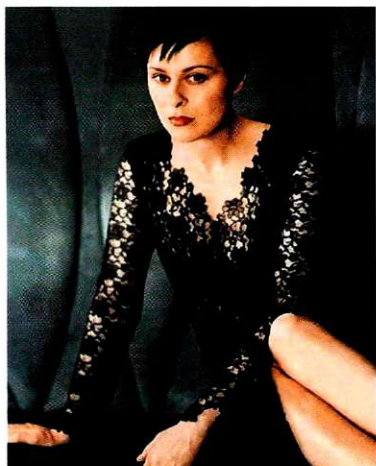

Oasis – Don't Believe The Truth

Ena največjih skupin današnjih dni, predhodnica brit-popa in glavni 'krivec' za to, da se je kitarski rok vrnil na britanske lestvice, je končno izdala nov studijski album, ki po produkciji spominja na rokovsko klasiko poznih 60. in zgodnjih 70. let. Prvi singel *Lyla* je takoj po izidu zasedel prvo mesto na lestvici singlov UK, ob izidu albuma pa je skupina prejela tudi priznanje za najuspešnejšo zasedbo desetletja, saj so se v teh letih največkrat pojavljali na uradnih lestvicah singlov in albumov v Veliki Britaniji. Pretekla tri leta so bila v veliki meri precej prehodnega značaja za Oasis, saj so zamenjali bobnarja in imeli stalne težave tako s snemanjem kot z ustvarjanjem, pa vendarle jim je na koncu uspelo pripraviti enega bolj zrelih in koherentnih zvokov do sedaj in ustvariti album, za katerega bo šele čas pokazal, da gre za enega njihovih boljših in močnejših izdelkov nasploh.

Trenutek Lise Stansfield

Lisa Stansfield je znova dokazala, da je ena boljših britanskih izvajalk, ki svoj vokal spretno krmari skozi repertoar sofisticiranega in odraslega soul-popa. Enajst čutnih življenjskih zgodb, med katerimi sta tudi prvi singel *Treat Me Like a Woman* in odlična priredba pesmi *When Love Breaks Down* Prefab Sprout, je produkcijsko dodelal Trevor Horn. The Moment je pravi glasbeni "trenutek", primeren za uzi-

vanje nekoliko mirnejšega življenjskega utripa. Še posebej se bo prilegel vsem, ki iz dneva v dan tako ali drugače hitite. Glasbeno popotovanje očarljive pevke, namenjeno ljubiteljem nežnega, pa vendar izrazite-

ga ženskega soula. Na cedeju sta tudi videospota za pesmi: *Treat Me Like a Woman* in *If I Hadn't Got You*.

Priznanja Menart Records

V torek, 7. junija, so pod velikim šotorom, postavljenim na dvorišču sedeža firme, organizirali piknik, ki je zaznamoval 10. obletnico prve slovenske izdaje pri založbi Menart Records in pri tem izkoristili priložnost za vsakoletno podelitev priznanj izvajalcem za prodajo fonogramov. Zlato priznanje za prodajo 5.000 enot tretjega studijskega albuma *Malo* pomalo na slovenskem področju je prejela ena uspešnejših hrvaških t. i. dan-ce skupin Karma, ki je poleg velike priljubljenosti doma in v Sloveniji dosegla tudi zavidljiv uspeh na Češkem in Slovaškem. Platinasto priznanje za prodajo 10.000 enot so prejeli trije albumi dveh izvajalcev, ki so v minulem letu vsak zase dosegli svoj vrhunec. Prvo "platino" je prejela Alya, ki je z istoimenskim prvencom že več kot leto med najbolj prodajanimi albumi v Sloveniji, drugi dve pa zasedba Bepop, in sicer tako za lanskega albuma *bepop* kot za cedebožičnih pesmi *Božič* je. Najzlahtnejše priznanje – diamantno – pa je letos prejela ta čas najbolj vroča slovenska zasedba Atomik Harmonik za album

Brizgaaaaj!, ki je svoj prvenec prodala v nakladi 25.000 enot. Poleg podelitve priznanj so vse povabljeni zabavali nekateri uspešnejši in ta čas najobetavnejši Menartovi izvajalci. Najboljši keramičar med raperji 6 Pack Čukur je predstavil singel *Joj Lolita*, skupina Bepop poletno uspešnico *Prisluhni školjki*, velenjski raperski podmladek, petnajsetletni TriIple, je s samozavestjo in presenetljivo izvajalsko rutino s skladbo *XXX* pevke napovedal, da bo v prihodnje krojil slovensko hip-hop sceno, iz Splita je v goste prišel

mladi Luka Nižetić in predstavil uspešnico *Proljeće*, za vrhunec prireditve pa so vsekakor poskrbeli Atomik Harmonik z mednarodno uspešnico *Turbo Polka*. Naj omenimo še to, da so se poleg vseh domačih izvajalcev torkovega piknika udeležili še nekateri znani hrvaški Menartovi izvajalci: Goran Karan, vsi trije člani skupine Karma in dvojec skupine Colonia – pevka Indira Vlatić-Mujkić in DJ Tomislav Jelić-Kameny.

Giv mi mani

Po uspešnem videospotu za singel *Hir* aj kam hir aj go se je Magnifico vrnil na televizijske zaslone z novim spotom s svojega mednarodno uspešnega albuma *Export-Import*. Novi singel *Giv mi mani* (turbo mix)

je izšel 2. junija na novi mednarodni različici albuma *Export-Import*. Videospot je s svojo energijo in estetikom, s katero sledi smernicam svetovne videoprodukcije, deležen številnih predvajanj tako na domačih kot na tujih televizijah. Z novim izdelkom Magnifico znova dokazuje, da je nesporno eden najbolj samosvojih umetnikov pri nas, saj je vsak glasbeni ali filmski projekt zanj izziv in priložnost za širjenje lastne kreativnosti.

Radio Goriška Trig Baro 11, Koper, foto: Izidor Šček

Radi smo radio ...

... ker z njim
povezujemo
spodbujamo in
širimo zavest
o dobrem

Nataša Ličen,
voditeljica

Radio Krka
106.6 MHz

Slakova ošabnost

Kadar v naši hiši gledamo Trenja, se pogosto sporečemo. Nič drugače ni bilo minuli četrtek, ko so se v oddaji ukvarjali s skladom kmetijskih zemljišč, njegovimi nadzorniki in mimogrede še povpraševali, kaj si gledalci mislijo o delu ministrice Marije Lukačič.

Nič dobrega seveda. Oddajo sta si v celoti ogledala le oče in sestra. Sestra zato, ker pol oddaje vzdihuje, kako je Slak čeden in kako inteligenten(!), oče pa se je delal, da ga domnevna korupcija res zanima, kajti "zdaj pa hočem vedeti, ali je ta SLS res tako skorumpirana ali pa ji je spet podstavljena pasja bombica". Sama sem vzdržala le nekaj minut, potem pa iz razočaranja vzela v roke dnevno časopisje. Že na začetku oddaje je namreč voditelj Uroš Slak na desni strani zaslona prikazoval in komentiral podobe ljudi, ki so sodelovanje v oddaji zavrnili. Imen najmanj štirih, ki jih je naštel, si nisem utegnila niti zapomniti, pogled pa se mi je ustavil ob imenu ministrice Marije Lukačič, edine ženske v vladi Janeza Janše. Nobene ekstra afinitete nimam ne do te ministrice ne do sufražetarskih popadkov, pa vendar ...

Slak je rekel približno takole. "Povabili smo tudi ministrico, pa se našemu vabilu ni odzvala. Na ministrstvu so dejali, da je v času oddaje zasedena, in sicer da gosti evropsko komisarko za razvoj podeželja. Ko smo preverili še enkrat, smo ugotovili, da je evropska komisarka tisti večer na večerji le z državnim sekretarjem Francijem Butom, ne pa tudi z ministrico Lukačičevo."

Kaj je Slak s temi dejstvi povedal gledalcu? Prvič, da ministrica ni želela priti v oddajo Trenja. Drugič, da se je izgovorila na obisk evropske komisarke. Tretjič, Trenja se ne dajo in so podatek preverili. Četrtič, pri preverjanju so ugotovili, da se v kabinetu ministrice lažejo, saj ta večer ni imela v načrtu večerje s komisarko. In slednjič, ministrica je torej imela čas, ampak v oddajo ni prišla. Lepo je bilo slišati voditelja, kako se je razhudil. In čeprav si njegove oddaje večkrat z veseljem ogledam in mu občasno priznam dolžno spoštovanje, je tokrat njegov napuh vsega obžalovanja vreden.

Gremo po vrsti. Ministri, predsednik vlade, predsednik države NISO DOLŽNI nastopati v vsaki oddaji, v katero jih medijske hiše povabijo. Preprosto niso dolžni! Pa če se Slak še tako repenci. Ministri sami presoajo, kdaj imajo poleg svojega odgovornega dela čas za medijske nastope. Nobena preiskovalnega novinarstva zato ne potrebujejo na POP TV, da se dodatno preverjajo, ali je ministrica tistega dne res bila na večerji z evropsko komisarko ali pa je preprosto kupovala obleko zase, ker je imela njena hči maturantski ples. Ministrici Lukačičevi se opravičujem, saj ne vem, ali sploh ima otroke in ali je kdo od njih maturant. Želim samo opozoriti, da si politiki na najodgovornejših položajih smejo(!) izbirati oddaje, v katerih bodo nastopili in v katerih ne. Načeloma bi lahko nacionalka vsake Odmeve začela približno takole: pri Kanegri je nastalo novo školčiče in predsednik vlade Janez Janša se našemu vabilu v oddajo Odmevi, v kateri bi komentiral to dejanje naših sosedov, ni odzval. Še več, njegov tiskovni predstavnik nam sploh ni povedal, kje se mudi ta čas. To je do absurda privedena Slakova logika.

Poleg tega se je Slak lotil še napačne osebe. Tisti, ki poznajo kariero ministrice Lukačičeve, so mi povedali, da niti na prejšnjih funkcijah, ki jih je opravljal, ni veliko medijsko nastopala. Medijev ne mara, se jim izogiba, in to tudi takrat, ko so situacije bistveno manj kočljive, kot so s skladom kmetijskih zemljišč. Njeni nastopi v medijih s tem, da je javna funkcionarka, niso neposredno povezani. Hvala Bogu, da je v Sloveniji za zdaj še tako. Si predstavljate, da bi bila glavna naloga vsakega ministra in ministrice tekanje od POP TV do TVS, Radia Slovenija, Kanala A, TV Paprika, TV Nova? **Manična gledalka**

horoskop

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Vaša prizadevanja se vam bodo nadvse obrestovala. Kmalu se bo poznalo na vseh področjih. Imeli boste veliko sreče s financami in z vsem, česar se boste lotili. Kmalu se boste počutili veliko bolje kot pred nekaj časa in se lepo zabavali.

Rak (22. junij – 21. julij)

Imeli boste veselje z neko stvarjo in se boste lahko še proslavili. Zase in za druge boste hoteli najboljše, kar bi se dalo dobiti, in naredili boste prav vse, kar morete. Na delovnem mestu bodo z vami zelo zadovoljni, saj ste kot nalašč zanje.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Tako ste jezni, da bi najraje kar zarjovali. Kako tudi ne, saj ste se začeli natančno zavedati vsega, kar vam leži na srcu. Pa se raje ne vznemirjajte, ker ne boste mogli spati. Kmalu boste imeli lepše ure kot do sedaj.

Devica (22. avgust – 21. september)

Spet si domisljate, da ste vredni več kot ljudje, s katerimi živite pod isto streho. Malo se brzdajte ali pa imejte toliko poguma in povejte, da tako kot doslej ne gre več naprej, in odidite. Poiščite si pač tak prostor, ki bo za vas res ugoden.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Spet se boste zalotili pri premišljanju. To niti ni tako slabo, pravzaprav je kar zelo koristno in prijetno. Na neko obravnavo boste prišli zelo dobro pripravljeni in ozavešeni, tako, da vam nihče ne bo mogel priti do živega. Dejanja prijateljev vas bodo razveselila.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Vreme zadnjih dni vam res ne ustreza preveč, saj je za vas veliko preveč mrzlo. Pomislite in se topleje oblecite. Zagotovo vam ne bo žal, če se boste podali na obisk k prijateljem, kjer boste slišali veliko novic in se boste imeli res lepo.

Strelec (22. november – 20. december)

Poskrbite zase in se ne menite za nikogar. Le tako boste lahko ohranili trezno glavo in razum ter izpeljali stvari, ki so pred vami, čim bolj elegantno in predvsem pravilno. Vse bo še dobro, tudi za vas bodo prišli dobri časi, kakršne si želite.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Vaša domisljavnost včasih ne pozna meja. Bilo bi dobro, če bi si ali pa vam bi malo pristrigili peruti. Med vašimi gosti se bo znašel nekdo, ki si bo to upal povedati naglas in pred vsemi. Premislite o tem, kaj počnete, morda vam bo bolj jasno.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Skrbelo vas bo dobro počutje nekega člana družine. Prav nič vam ne bo pretežko narediti, samo domisliti se boste morali, kaj bo to. Ne bo minilo veliko časa in že boste lahko opazovali sadove svojega dela. Kmalu se vam bo odprla še druga finančna priložnost.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Veselo plavajte naprej v svojem morju. Kmalu boste srečali nekoga, ki vam bo ogrel mrzla poletna jutra. Posrečilo se vam bo izpeljati posrečen projekt. Zadovoljen obraz je najboljša obramba proti vsem neprijaznežem.

Oven (21. marec – 20. april)

Če se ne boste spravili k pameti, boste morali začeti razmišljati nekoliko drugače. Prevzeti boste morali svoj del odgovornosti za dejanja. Pri vas se bo v naslednjih dneh zvrstilo precej preiskovalnih in policijskih vozil. Bodite mirni!

Bik (21. april – 21. maj)

Kmalu boste spoznali, da ste naredili nekaj zelo narobe. Opravičilo vam bo rešilo kožo in vsi bodo spet zadovoljni. Veselje bo gledati zadovoljne obraze, ki se bodo spet pojavili okoli vas. Privoščite si pomirjujočo kopel v prijetno topli vodi.

Nova obzorja, d.o.o.

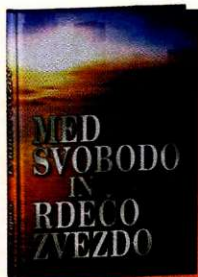
Komenskega 11
1000 Ljubljana

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Pripoved iz časa druge svetovne vojne in po njej. Dodan seznam sodelavcev Udbe.

Avtor: Dušan S. Lajovic
347 strani

6.200,00 SIT

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od svojega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov
Avtor uvodnika: dr. Jože Pučnik
519 strani

5.000,00 SIT

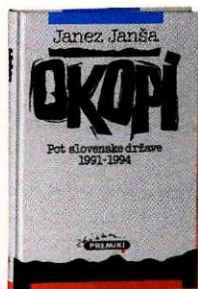
OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994.

Prodanih več kot 17.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
309 strani

2.200,00 SIT

PREMIKI

Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992

Prodanih več kot 61.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
363 strani

2.200,00 SIT

100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja

Avtor: Milan Zver
125 strani

2.200,00 SIT

PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL

Zbornik razprav in referatov, ki so nastali za simpozij ob prvi obletnici Pučnikove smrti

Avtor: Milan Zver in drugi
155 strani

3.000,00 SIT

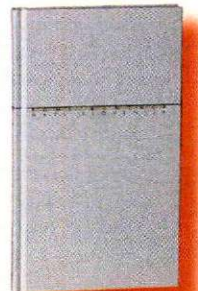

MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot

Avtor: Tone Kuntner
72 strani

2.200,00 SIT

MOČ PREŽIVETJA

Knjiga opisuje krute zgodbe sirot, ki so jim partizani med 2. svetovno vojno pobili očeta ali oba roditelja.

Avtor: Jože Dežman
336 strani

6.510,00 SIT

Knjige lahko naročite na telefonski številki 01/ 43 45 463 ali preko elektronske pošte obzorja.narocnine@siol.net

knjigarna
DEMOKRACIJA

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

Samorog

*Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljična obzorja sveta.*

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com

SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	FRANCOSKI KNJIŽEVNIK FRANCE	LISTJE PRI REPI	IME VEČ ŠPARTANSKIH KRALJEV	MESTO V JORDANJI (IZ ČRK NINJE)	REKA VZHODNO OD KASP. JEZERA
PERZEJEVA MATI V GRŠKI MITOLOGIJI						
RUMEN AZIJSKI OSEL						
MESTO V SREDNJI ITALIJI						
NIKOLA TESLA			OSTER GLAS OBLAČILO MENIHOV			
TOČENJE SOLZA				NACE SIMONČIČ		
SRBSKO Ž. IME				LOČNICA NEB. TELESA		
NORVEŠKI JEZIKO- SLOVEC (IVAR ANDREAS)	JEZIKO- SLOVEC ŠKRABEC	ŠPORTNICA KI TELOVADI	NAJBOLJ ČRN PREMOG	SLAVKO AVSENIK	VOJAŠKI POZDRAV KOZAŠKI POVELJNIK	REKA V SEVERNI AMERIKI
DANSKA IGRALKA NIELSNOVA				KAMENA SOL KRAJ NA LANZAROTU		MOČNO POŽELENE
NAPADALEC NA ZNANO OSEBO					GRŠKI ŠPORTNI KLUB IZ SOLUNA	
ŠAHU PODOBNA IGRA				JAPONSKI PISATELJ (KOBO)	SLADEK TROPSKI SADEŽ	OTOŽNI TONSKI SPOL
ITALIJANSKO M. IME (IZ ČRK ORENE)				ZMILETO ŽITO		VRSTA VRBE (IZ ČRK AGI)
TIP AVTOMOBILA TOVARNE LADA			KIM NOVAK	FRANCOSKI KRONIST (IZ ČRK DONA)		NINO ROBIČ
NEMŠKA OP. PEVKA (ERNA)	OČE			MEHKO USNJE URADNI SPIS		NORVEŠKI HIT. DRSALEC (ROALD EDGAR)
VRSTA TISKARSKIH ČRK				REKA NA TAJSKEM RAJKO LOTRIČ		TRINITRO- TOLUOL NUŠA TOME
OBZIRNO VEDENJE ALI RAVNANJE			NAJVEČJI OTOK V JADRANU		POZITIVNA ELEKTRODA	
AMERIŠKA IGRALKA GARDNER- JEVA			POVRŠINA PO KATERI HODIMO, POD		POSLEDICA DUŠEVNE PREOBRE- MENTIVE	

rešitev prejšnje križanke

DETEL, ODOLIN, LEDAVA,
NM, NOS, JAK, RL, GA,
ARNO, LJUBOMIR PIPKOV,
REPENTABOR, ZOLA,
NAČELEK, KIRI, AH,
ECEVIT, OKAN, BUSH,
VEDA, LAB, BONTON, LAN,
OVNAR, TAVO, INK, SKITI,
ENACENJE, AKAN, RE, BAER

nagrajenci 22. številke

- 1. nagrada: ANTON MERJASEC,**
Šibeniška 6, 1000 Ljubljana
2. nagrada: ANDREJA KOVAČIČ,
Glinškova ploščad 3,
1000 Ljubljana
3. nagrada: FANI BOŽIČ,
Novi svet 9, 4220 Škofja Loka

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
2. nagrada: bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
3. nagrada: bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
23. 6. 2005 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

včeraj, danes, jutri...

- **13. 6. 1851** se je v Tolminu rodil veliki admiral Anton Haus. Bil je Slovenec, ki je postal poveljnik avstro-ogrske mornarice.
- **13. 6. 1889** se je v Vodichah pri Ljubljani rodil pianist in glasbeni pedagog Anton Trost. Izredno se je uveljavil na Dunaju, leta 1939 pa je prišel v Ljubljano, postal redni profesor in rektor na novi Glasbeni akademiji.
- **13. 6. 1956** so zadnje britanske čete zapustile baze ob Sueškem prekopu in tako po 74 letih zasedbe prepustile območje Egiptu.
- **14. 6. 1868** se je rodil avstrijsko-ameriški zdravnik Karl Landsteiner, ki je zaslovel z odkritjem, da imajo ljudje štiri različne krvne skupine.
- **14. 6. 1940** so nemške čete zasedle Pariz, 22. junija pa so Francozi sklenili mir z Nemčijo.
- **15. 6. 1815** je bila na Dunaju po padcu Napoleona med zasedanjem kongresa ustanovljena Nemška zveza, ki jo je sestavljalo 38 suverenih nemških držav in držav.
- **15. 6. 1867** se je v Spodnji Sorici rodil slovenski slikar Ivan Grohar.
- **16. 6. 1494** se je rodil francoski pisatelj in zdravnik François Rabelais, avtor satiričnega romana Gargantua in Pantagruel. Niti na smrtni postelji ni izgubil smisla za humor. Zdravnike, ki so se posvetovali ob njegovi postelji, je zaprosil: "Gospodje, pustite me umreti naravne smrti!"
- **16. 6. 1826** je turški sultan Mehmed II. razpustil elitne enote janičarjev, ki so jih njegovi predniki ustanovili v 14. stoletju.
- **16. 6. 1944** sta Tito in Šubašić na Visu podpisala sporazum o ustanovitvi jugoslovanske bežinske vlade, ki pa ga je Tito kasneje izigral.
- **17. 6. 1818** se je rodil francoski skladatelj Charles Gounod, najbolj znan po operah Faust ter Romeo in Julija. Nekoč mu je mlad glasbenik dejal: "Nič več učiteljev, nič več doktrin! Učitelji in doktrine uničujejo umetniško osebnost glasbenikov." Gounod je odgovoril: "Prav imaš. Nobenih očetov več, samo sinovi."
- **17. 6. 1895** se je v Veržuju rodil slovenski skladatelj Slavko Osterc.
- **17. 6. 1944** se je Islandija iz kraljevine preoblikovala v neodvisno parlamentarno republiko.
- **18. 6. 1815** sta v bitki pri Waterlooju britansko-nizozemska in pruska armada premagali Napoleonovo vojsko.
- **19. 6. 1921** so sprejeli Ustavo Kraljevine SHS. Proti njej so bili v veliki večini Hrvati, Makedonci in Slovenci. Vsa izvršilna oblast je na podlagi ustave prešla v roke vladarja.

pogled nazaj

(od 13. 6. do 20. 6.)

Kmet in cesar

Kmetje okrajne gosposke Prem so se odločili, da zaradi težkih razmer pošljejo k cesarju na Dunaj svojega zastopnika, kmeta Andreja Dovgana iz Šembij pri Knežaku, očeta osmih otrok. Dovgan je zbral prošnje 25 vasi premskega kantona in odromal proti daljnemu Dunaju.

Na Dunaju se je nastanil v predmestni gostilni Pri zlatem medvedu in oprezal, kje in kako bi lahko prišel do cesarja. **13. junija leta 1827** se mu je le posrečilo, da je svoje prošnje in pritožbe oddal. Potem je čakal na odgovor in radovednim Dunajčanom – če so ga ti seveda razumeli – razlagal o stiskah in uboštvu nezadovoljnih kmetov na jugu. Za moža se je kmalu začela zanimati tudi "vsevidna dunajska policija". Težke razmere kmetov je naslikal kolikor mogoče črno, ob tem pa odločno poudaril, da bo v njegovih krajih prišlo do punta, če ne bo kmalu pomoči.

Že 14. julija 1827 je ljubljanski gubernij prejel odlok dvorne pisarne z naročilom, naj natančno in strogo razišče vse pritožbe, ki jih je navedel Dovgan v svoji vlogi na cesarja. Dovganove pritožbe so se nekaj časa valjale po raznih pisarniških mizah, nato pa utonile v pozabo ...

Romantik s severa

15. junija 1843 se je rodil norveški skladatelj Eduard Grieg. Rekli so mu "največji romantik s severa". Na elementih norveške folklore je zgradil norveški glasbeni izraz. Z njegovim delom je dosegla norveška glasba polno uveljavitev v svetu. Najbolj priljubljena sta klavirski Koncert v a-molu in orkestralna suita Peer Gynt.

Nekoč je v Parizu zadel Griega avto, ga laže poškodoval in odpeljal naprej. Ko ga je stražnik vprašal, ali si je zapomnil registrsko tablico, je skladatelj odgovoril: "Ne, tega si nisem zapomnil, zapomnil pa sem si glas njegove troblje v a-molu."

Zaradi tehničnih težav je moral Grieg nekoč na koncertu svojih del v Oslu zadnjo točko zamenjati z neko Beethovno skladbo. Naslednji dan je kritik, ki je veljal za Griegovega nasprotnika, zapisal: "Posebno zadnje Griegovo delo je zgrajeno na nemoči in smešni kadenci." – Grieg je po telefonu poklical kritika, ta pa je najprej vprašal: "S kom govorim, prosim?" – Grieg: "Z Beethovno dušo. Zadnja točka včerajšnjega koncerta ni bila Griegova, ampak moja."

Lojze Ude

V Križah pri Trziču se je **18. junija 1896** rodil Maistrov borec, pravnik in zgodovinar Lojze Ude. Med 1. svetovno vojno se je bojeval na raznih frontah in dosegel čin poročnika. Zaradi zavzemanja za Jugoslavijo in majniško deklaracijo je prišel pred vojno sodišče. Oktobra 1918 je sodeloval v uporu 2. gorskega strelskega polka v Codroipu in nato z njim v imenu Jugoslavije začasno zasedel Gorico. Med prvimi se je pridružil prostovoljcem majorja Alfreda Lavriča in s tem Maistrovim borcem ter sodeloval v vseh bojih za Korosko. Po končani vojni je v Ljubljani študiral filozofijo in pravo, iz katerega je diplomiral. Po vojni je deloval kot izvedenec pri pripravi gradiva za slovenske mejne zahteve.

V začetku 2. svetovne vojne je kritiziral nenačelno stališče komunistov ob sporazumu s Hitlerjevo Nemčijo v času sodelovanja Hitlerja in Stalina. Hitlerjeva Nemčija je po njegovem mnenju pomenila glav-

no nevarnost za obstoj slovenskega naroda. Iz enakih načelnih in humanističnih pobud je pred kapitulacijo Italije kritiziral komunistično vodstvo OF, soodgovorno za državljansko vojno v Ljubljanski pokrajini. Neuspešno je poskušal doseči sporazum ali vsaj premirje med Slovensko zavezo in OF. Zelo je nasprotoval kulturnemu boju, ki je hromil narodove sile, vztrajal pri slovenski individualnosti in se zavzel za federalno preureditev Jugoslavije.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja pism, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

nove vlade se je vpisal kot časten mož – zbral je pogum in častno odstopil. In to je njegova pravica!

Vera Ban, Ljubljana

Stare sile nimajo več racionalnih elementov (1)

Letošnjo pomlad smo obhajali številne slovesnosti ob znanih in manj

znanih dogodkih iz preteklosti. Ob njih nas ne preseneča uporaba izrazov iz zakladnice KPS, ki jih je denimo uporabila poslanka Lavtižar-Beblerjeva ob obujanju spomina na dogajanje v taborišču Begunje na Gornjskem v času NOB. Ne moti nas lahkotnost Ropovega videja partijske preproščine o prostovoljnem pristopu k zavojevalčevi uničevalni mašineriji.

Zaradi takih utečenosti, ki se zmeraj predstavljajo del uradne retorike, se ne bi oglašal. Pozoren pa sem postal na misli dr. Ivana Urbančiča, ki jih je izrazil v svojem intervjuju v 20. številki Demokracije, kjer pravi: "To pa ne pomeni, da je treba NOB in domobranstvo izenačevati, ampak da na stvari gledamo objektivno, saj večina domobrancev ni bila izdajalcev domovine, ampak so bili izzvani s strani revolucije. Ni pa sprejemljivo, da so sodelovali po nalogu njihovega vodstva skupaj z okupatorji v ofenzivah proti partizanom." Žal dr. Urbančič ne daje nobene iztočnice o tem, kako naj bi ravnali ogroženi, ki jim je OF stregla po življenju, da bi s svoje strani ne bili v konfrontaciji s KPS, pri tem pa ohranili samostojnost, dostojanstvo, predvsem pa življenje, če vemo, da je bil za KPS vsak odpor mimo njenih navodil izdajstvo, kar pa je bilo smrtno nevarno, tako kot bi bilo odklanjanje revolucije za udeležence NOB. Ob hudodelstvih, ki jih je zagrešil NOB nad civilnim prebivalstvom, je bil beg v mesta vsajčasna rešitev. Beg, če že ne odpor, je bil edina reši-

tev, ki pa je kmalu ugasnila upanje, da bodo ubežniki v azilu dočakali konec vojne. Komunistični teror je bil prehud za tako pasivnost. Solistični nastop brez organiziranega vodstva bi vodil v polom. Poznam primer, ko je ubežnik odklanjal orožje. Čakal ga je transport v Dachau. Ko je bil že dodeljen v skupino razkritih aktivistov OF (terenci!), namenjenih za transport, je spričo razlage, zakaj je pribežal v mesto, začutil sovražno razpoloženje, ki je potrjevalo slutnjo, da živ ne bi prišel niti do Kranja. Izhod iz tega je bil, da se je postavil v bran z drugimi.

Vodstvu protikomunističnega odpora lahko očitamo samo to, da je svojemu moštvu prikrivalo veselje zaveznikov nad tem, kako je vojska OF ravnala s civilnim prebivalstvom. Nemogoče si je namreč predstavljati, da je imela zavezniška delegacija na kočevskem zboru zavezane oči in zamašena ušesa. Ali pa je bila na isti moralni ravni kot KPS.

Poleg omenjenega izziva bi dodal še tole: čudim se, da nihče ne upošteva naslednje razlike med eno in drugo stranjo: udeležbo ob protikomunističnem odporu je spremljalo razpoloženje, podobno rekrutom v prvi svetovni vojni. Za sabo niso puščali organizirane mreže terencev in ne instrumentarija za širjenje sovraštva. Vstop v vojsko OF pa je spremljalo hrupno sovraštvo, ki je zaposlovalo vso družino, pri čemer otroci niso bili izvzeti. Spomnimo se kurirckove pošte, ki pa se danes, ob prepovedi vpletanja otrok v vojno, kaj šele v revolucijo, ne omenja več.

Franc Blatnik, Ljubljana

Nenavadne Bavconove izjave

Kazenski ovadbi proti odgovornim za genocid leta 1945 po 373. členu KZ RS se je osumljenemu vojnega hudodelstva ne-

mudoma postavil v bran profesor prava dr. Ljubo Bavcon s trditvijo, da kriminalistična policija dela neodgovorno in da osumljenca sploh ni mogoče kazensko preganjati zaradi kaznivega dejanja genocida, ker v naši zakonodaji takrat tovrstno kaznivo dejanje sploh še ni bilo opredeljeno. Takšno trditev je mogoče razumeti, da so bili povojni poboji ujetnikov in ranjencev, kot je to nazorno prikazal v zbranem gradivu Brez milosti dr. Šturm, celo zakoniti. Seveda pa je že tudi sam naslov Policija proti Mitji R. skrajno žaljiv za vsako pravno ureditev. Slovenska policija s takim dejanjem le upravičuje svoje poslanstvo, kar je njena profesionalna dolžnost, a si tega ni upala razkrivati celih šestdeset let. Profesor prava dr. Bavcon sprašujem, ali je bil nürnberski proces kazenski proces na podlagi obstoječega zakona. Seveda je bil, kar bi kot profesor moral vedeti, če že pol stoletja poučuje pravo. Po haškem pravu je mogoče sankcionirati slehernega, ki se mu dokaže vojno hudodelstvo. Sprašujem, ali je bila leta 1945 izvoljena slovenska demokratična vlada ali pa je bila takratna vlada vladavina bande, kar se je uporabljalo za žrtve Golega otoka, kjer ljudje niso imeli imen in primkov, temveč so bili le banda. Ali je bil leta 1945 storjen genocid nad lastnim narodom pod okriljem NOB, Knoja, Udbe? Ali se bo moral takratni zločin pripisati vsem udeležencem NOB? Bog ne daj! Zločin je dokazan, a kje je zločinec? Med udeleženci v NOB so le spomeničarji, privilegiranci itd. Sodna veja oblasti je dolžna oprati madež, ki visi nad vsemi udeleženci NOB. Žalostno za dr. Bavcona pa je, da se že vnaprej javno in pristransko opredeljuje, kot smo zasledili v medijih. »

» Kot neobremenjen in objektivni profesor prava, kar žal ni, a bi zaradi moralnih načel moral biti, naj mi odgovori, kje je bil s svojimi izjavami takrat, ko se je osemnajst let vlekel montirani proces proti Vinku Levstiku po 144. členu KZ SFRJ. S takimi neprofesionalnimi izjavami dr. Bavcon žal dokazuje le to, da ni vreden enega samega davkoplačevalskega tolarja.

Milan Muhič, Ambrus

Do sprave je še zelo daleč

Vedno nova in nova odkritja nečednih poslov prejšnje vlade dokazujejo, da je moralo priti do nove oblasti. Niti sedaj pa ni mogoče izvedeti, komu so bila dana nepovratna sredstva, ki jih je podelilo ministrstvo za kmetijstvo v prejšnji vladi. Pravi absurd je, če je res, da so vsa dokumentacija uničili, saj to spominja na uničevanje dokumentacije o povojnih pobojih ljudi, ki jim niso dokazali krivde; šlo je za montirane procese. Zdaj so končno le našli dokumentacijo, ki bremeni tov. Mitjo Ribičiča za genocid, čeprav je seveda res, da je človek še vedno nedolžen, dokler mu ne dokažejo krivde ...

Kolikor ste pozorno prebrali intervju dr. Ljuba Sirca v časniku Večer, lahko ugotovite, da je dovolj jasno dokazano, kako se je dogajalo vse to po vojni. Med drugim je zapisano: "Kdo bo sodil? Ne smete pozabiti, da je naše sodstvo še popolnoma zasledeno s starimi sodniki." Še teže je, če je v sodstvu navzoč kdo izmed najožjih Ribičičevih sorodnikov. Vsem je zdaj jasno, da nikoli ne bi prišlo na dan

RADIO
96,4 MHz
Slovenske gorice

Tip osrednjice 5, 2230 Lanart, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-sg.si, INTERNET STRAN: www.radio-sg.si

to, kar je, če bi vladala LDS. To in še marsikaj bi počasi pometli pod preprogo, tako kot so to znali. Menim, da ima prejšnja oblast še dobro razporedene lovke, da stvari, ki niso v čast borcem in veljakom, spretno zabrišejo. Zato je zelo žalostno, da si svojci umorjenih po vojni še zmeraj ne upajo govoriti, niti o lastni resnici ne.

Naj sklenem z mislijo, da bo vlada Janeza Janše dosledno šla po poti poštenosti in pravičnosti in tako na naslednjih volitvah dobila še večjo podporo volilcev. Vsa resnica naj pride na dan!

Alojz Gomboši, Maribor

Napad One na šolskega ministra

V 20. številki priloge Dela Ona je bil objavljen uvodnik avtorice Sabine Obolnar z naslovom ZVER. V njem gospa Obolnarjeva izraža skrb, da je minister za šolstvo Milan Zver nespametno hiter, saj v rekordnem času vleče strateške poteze in obrača naše šolstvo na glavo, pri čemer za talce jemlje kar naše otroke. Šokantno. Presenetljivo. Zakaj gospa Sabina Obolnar tako ekstremno obračunava z ministrom? To ve samo ona. Resno dvomim, da verjame to, kar je napisala. Otroke za talce. Pa saj to ni res. Podobnih obtožb sta bila v bližnji pre-

teklosti deležna samo še ameriški predsednik Bush in srbski vožd Milošević, ki je svojemu šolskemu ministru ukazal, naj v času napada na preostanek Jugoslavije v letu 1999 šolarje uporabi za živi ščit, ki bi obvaroval infrastrukturo, zlasti mostove, pred uničenjem. Tudi če je bilo mišljeno simbolično, je prav vseeno. Učinek na bralce je kljub temu zastrašujoč, da ne rečem grozljiv. Ali se res ne moremo izogniti takšnemu načinu komuniciranja z javnostjo? Hkrati bode v oči dejstvo, da Sabina Obolnar neposredno nikoli ni kritizirala prejšnjega šolskega ministra Gabra, ki se mu je ponesrečilo prav vse, česar se je lotil. Tudi prenova gimnazijskega ter strokovnega in poklicnega šolstva mu ni uspela. Obe obliki mature sta močno nedorečeni. Po mnenju mnogih pomenita celo svojevrsten anahronizem itd.

Naslednja trditev gospe Obolnarjeve je, da ima Zver neustrezne pribočnike. Dejstvo je, da to drži predvsem za prejšnjega ministra Gabra, za katerega je znano, da se je obdal s krogom štirih ali petih strokovnjakov, ki jim je zaupal, posledica pa je bila, da smo dobili popolnoma neustrezen vzgojno-izobraževalni sistem, zaradi katerega nas bo še dolgo bolela glava.

V nebo vpijoč je tudi očitek ministru Zveru, da bi rad revidiral

zgodovino. V resnici ne gre za revidiranje zgodovine. Kot je še pred davnimi leti učil svoje študente pokojni prof. dr. Metod Mikuž, je edini kriterij zgodovine resnica, resnica in spet resnica. Za to gre. Zgodovina je bila torej v Jugoslaviji popolnoma revidirana do leta 1991, v Sloveniji pa v nekaterih, vendar pomembnih segmentih vse do današnjih dni. V luči tega nespornega dejstva bi morali pravzaprav ministru Zveru čestitati, da je dal pobudo za odpravo revidirane zgodovine.

Na koncu bi se morda dotaknil samo še sporne teze Sabine Obolnar, da je izničenje rezultatov in ohranjanje zunanjega preverjanja znanja v devetem razredu zmota, škandal, strokovni zmazek. Ta teza je podkrepljena še s strahom, da ne bi spet zajadrali v svinčene čase, ko so dobri in znani vpisovali svoje otroke s pomočjo kuvert in drugih navez v srednje šole. Glede zadnjega se strinjam, saj potrjuje tezo o močno korumpiranem sistemu Titove Jugoslavije, glede zunanjega preverjanja znanja pa bi navedel prepričljivo izjavo znanega ravnatelja in pisatelja Dušana Merca v Magu: "Nacionalni preizkusi znanja nimajo prave vrednosti, ker se ves učno-vzgojni proces po nepotrebnem podreja samo točkam. Pomembno je, da te niso več del končnega uspeha, kar je bilo zelo krivično, dobro je tudi, da so odpravili zunanje preverjanje v prvi triadi. Tako ali tako je ves proces strogo centraliziran, zato so nacionalni preizkusi nepotrebni. Morali bi jih odpraviti, šele potem bo šola ustvarjalna."

Medijska kampanja proti ministru Zveru se je nadaljevala tudi v 21. številki One. Nekdanja

Gabrova ožja sodelavka, razvojna psihologinja dr. Ljubica Marjanovič Umek, je v članku s populističnim naslovom Hitre spremembe slabo vplivajo na šolarje kar povprek obsodila uvedbo nekaterih rahlih izboljšav v devetletki, zlasti glede zunanjih preizkusov znanja. Njena obsodba je neupravičena, morda celo nestrokovna in površna. Ne smemo namreč prezreti dejstva, da je bil sedanji šolski minister v te spremembe pravzaprav prisiljen, ker so nujne, saj je dosedanje stanje slabo vplivalo na šolarje in starše. Oboji so bili namreč že v prvi triadi devetletke, mnogo prezgodaj torej, žrtve eks-ternega preverjanja znanja.

Janez Globočnik, Radovljica

Mentalna okužba

Močno si želim, da bi objektivni tuj strokovnjak živel med nami in preučeval družbene razmere. Po nekaj letih bi verjetno dobili analizo o sistematičnem nadaljevanju indoktrinacije prejšnjega sistema. Zavajanje, polresnice in neresnice so posledica družbenih razmer, ko monopol ne služi le ekstradobičkom, ampak tudi ohranjanju mentalne okužbe. Ko je nemški pravnik napisal kritično poročilo o razmerah v našem sodstvu, je doživel obsodbo, češ da v nekaj letih tujec ne more spoznati vseh naših posebnosti. Slovenija bi mu morala biti hvaležna za odkritje lastne slepote.

Prelomne volitve 2004 omogočajo normalizacijo razmer na političnem področju. Politiki in gospodarstveniki so v veliki meri sprejeli spremembe kot pozitivne izzive, a žal poskušajo nekateri s pomočjo medijev ohraniti stare družbene odnose, "oplemenitene" seveda z novimi lastniki kapitala. Ta sprega je izredno nevarna in je lahko tudi usodna za napredek Slovenije. Zagovarjanje nacionalnih interesov na področju gospodarstva že daje negativne rezultate. Po učinkovitosti in konkurenčnosti čedalje bolj zaostajamo. Nekaj tujih trgovcev

udobno živi v senci Mercatorja, saj so se prilagodili razmeram in unovčujejo ekstradobičke. Košarica življenjskih potrebščin je v sosednjih državah cenejša, čeprav je strošek dela v Avstriji in Italiji višji, da o boljših zaslužkih niti ne govorimo. Naši sindikati pa grozijo vladi z vsemi sredstvi, namesto da bi skupaj z mediji prikazovali dejanske razmere in sprejemali vstop konkurence ne le z blagom in kapitalom, ampak tudi z znanjem in širjenjem trgov.

Na koncu bi navedel dva primera, ki imata globoke kontinuitetne korenine. Irskega aktivista je sprejel predsednik države, da bi skupaj z vodstvom novinarske organizacije obsodili vladno glede zakona o RTVS. Seveda, na čelu RTVS bo kmalu že desetletje zaveznik pomembnih domačih in tujih sopotnikov ali nosilcev leve tranzicije. Vse navedene predstavnike, posebej novinarje, pa bi morala bolj skrbeti nadaljnja monopolizacija medijev na Slovenskem.

V drugem primeru nekdanji policist Čelik z jekleno palico udari po organizatorjih skupščine Nata v hotelu Union, češ, Tita je leta 1972 varovalo le 14 policistov, parlamentarce pa kar 482. Policist pa tudi novinarji ne povedo resnice, ampak močno zavajajo. Leta 1972 je Tito s trdo roko opravil z liberalci. Sumljive in bolj jezične ljudi so ob prihodu diktatorja preprosto spravili na varno za rešetke. Poleg tega je imela Udba samo v Sloveniji milijon obdelovalnih objektov ter zvestih in izsiljenih pripadnikov. Policisti v uniformah so bili v družbi maršala bolj za okras, saj je bil ljubljani vodja absolutno varovan, pa ne le fizično, ampak s pomočjo mentalne okužbe večine sopotnikov revolucije. Če verjamemo, da je Tita varovalo le 14 miličnikov, je to na enoto kar dvajsetkrat več, kot je bilo varovanih 700 poslancev Nata iz 26 držav. A najdražje ni bilo varovanje in monarhično življenje dosmrtnega predsednika, ampak je bil to družbenoekonomski razvoj.

Ernest Pušnik, Hrušica

Spomeniki revolucionarjem!

Sredi glavnega mesta samostojne Slovenije Ljubljane stojijo skoraj drug poleg drugega trije spomeniki v čast revoluciji in slovenskim revolucionarjem. Na širokem podstavku blizu vladne palače stoji spomenik Borisu Kidriču, revolucionarju, ki je bil v imenu boljševizma in po nalogu kominterne pripravljen storiti VSE. In to je brez kakršnega koli zadržka tudi storil. Pa ne le ob koncu vojne, ko mu je bilo zaupano finalno dejanje, to je "čiščenje", kakor ga je imenoval drugi veliki ideolog komunizma Edvard Kardelj, temveč je to delal skozi vse svoje revolucionarno življenje in izživljanje. Leta 1936, ko je bil zaprt na Dunaju, kjer je živel v ilegali, ga je na prošnjo njegovega očeta prof. Franceta Kidriča rešil prof. Lambert Ehrlich s posredovanjem pristojnega avstrijskega policijskega uradnika, Ehrlichovega sošolca iz dijaških let. V zahvalo so vosovci Ehricha 6 let pozneje ustreliti na Streliški ulici v Ljubljani. Svoje življenje je Kidrič pravzaprav posvetil uničenju enega dela slovenskega naroda, tistega, ki ni sprejel teze o "osvobajajočem" komunizmu. Vojna je komunistom povsod po Evropi in tudi v Sloveniji prišla kot naročena, brez nje ne bi NIKOLI prišli na oblast. Ljudje, ki so se zagrizeno, brezkompromisno predali ne le komunizmu, temveč tudi boljševizmu, so prepovedali vsako najmanjšo misel o drugačnem svetovnem nazoru. Večina je šla kot backi za svojimi voditelji. To so bili poleg drugih (preveč jih je, da bi imenovali vse) Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Tone Tomšič, Vida Tomšič, Lidija Šentjunc, Kraigherji, Aleš Bebler, Zdenka Kidrič, Mitja Ribičič in seveda Ivan Maček-Matija. Brez dvoma dovolj in preveč za malo Slovenijo. Malo stran od Kidriča je spomenik Edvarda Kardelja, ki mu "čiščenje", zaupano takratnemu predsedniku ajdovske vlade B. Kidriču, ni bilo dovolj hitro in je zato 25. junija 1945 Kidriču poslal depešo, v kateri ga priganja k hitrejšemu ukrepanju. Takrat, 25. junija 1945, je že veliko vrnjenih slovenskih domobrancev in svojcev ležalo v roških brezni, opuščenih rudniških jaskih in vsepovsod po Sloveniji. Za likom E. Kardelja je upodobljena brezoblična četa verjetnih izvajalcev njegovih zločinskih ukazov. Lahko pa bi bile to tudi pomorjene žrtve velikih dirigen- tovcov genocida, Tita in Kardelja. V času volilnega mandata 1994–1998, ko sem bila svetnica SDS v mestnem svetu Ljubljane, sem dala pisno pobudo, da se ta dva spomenika odstraniti in prestaviti pred Muzej revolucije (sodobne zgodovine), kamor pač sodita. Name se je v mestnem svetu sprožil plaz obotoževanj, pri čemer je bila najglasnejša združena lista v osebi Metke Tekavčič, ki je natolcevala, da sem predlagala, da se spomenika razbijeta. Koliko pa je bilo anonimnih groženj, sploh nisem štela. No, spomenika stojita še danes, verjetno izvrševalcem, zagovornikom in potomcem boljševikov predstavljata potrditev, da so ravnali prav. Pred leti so Kardelja polili z rdečo barvo, simbolom tako komunizma kot krvavega maščevanja, kar je bil končni cilj revolucije. Do kdaj ju bomo še gledali v središču Ljubljane? Malo naprej je spomenik REVOLUCIJE, upodobljen s pištolo in podpisom v čast zmagovite revolucije. Nekdanji Trg revolucije se je čez noč brez nasprotovanja preimenoval v Trg republike. Toda spomenik je še vedno tam in čeprav so borci poskušali spremeniti napis na njem in prevarati revolucijo, jim to ne uspeva. Naj mar napišejo "Spomenik novejši zgodovine", v posmeh mimoidočim? Kdo bo rešil to zagato? Naj vprašajo najmodrejšega izmed vseh še živečih Slovencev Milana Kučana. Če hvali Mitjo Ribičiča, bo našel tudi hvalo REVOLUCIJI, ki mu je že vseskozi zvezda vodnica.

Marija Vodišek

Ostra kot hren

Novinarka TV Slovenija Lidija Hren se je v zadnjem času izkazala predvsem z vodenjem tematsko-problemske oddaje TV Tarča. Oddaja, ki je na sporedu nacionalne TV enkrat mesečno, je zanimiva zlasti zato, ker se Hrenova svojih sogovornikov ne loteva prav v rokavicah in ker jim zna postaviti tudi marsikatero provokativno vprašanje. No, enega večjih uspehov je Hrenova dosegla v zadnji oddaji, v kateri je objavila spisek podjetij, ki jim je bil priznan odlog plačila prispevkov za socialno in pokojninsko zavarovanje za njihove delavce, podjetji torej, ki prispevkov ne plačujejo redno. Predstavnica davčne uprave, ki je te podatke doslej, sklicujoč se na zakon o davčni tajnosti, spretno skrivala, s tem seveda ni bila zadovoljna, kar pa ni nikogar posebej ganilo. Navsezadnje morajo izpad dohodka, ki nastane zaradi davčnih dolžnikov, vsako leto pokriti vsi tisti, ki plačujejo prispevke, zaradi česar imajo seveda pravico vedeti, kdo jih ne plačuje.

Bo postal kardinal?

V minulih dneh so se v slovenskih medijih pojavila ugibanja, ali bo papež Benedikt XVI. za kardinala imenoval tudi prefekta kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja Franca Rodeta, nekdanjega ljubljanskega nadškofa. Naziv kardinala sicer pripada vsem predstojnikom kongregacij v rimski kuriji oz. Svetem sedelu, vendar pa le-tega prejmejo šele po prvem rednem konsistoriju in ne ob nastopu službe. Kdaj bo imel papež Benedikt XVI. svoj prvi redni konsistorij, še ni znano, domnevajo pa, da bo Rode najverjetje že v kratkem postal kardinal. Pred dvema letoma, ko papež Janez Pavel II. kljub pričakovanjem nobenemu Slovincu ni podelil kardinalskega naslova, je prišlo do namigovanja o domnevnem protislovenskem razpoloženju v Vatikanu, pojavile so se celo govorice o lobiranju proti slovenskemu kardinalu. Prvi slovenski kardinal je bil goriški nadškof in metropolit Jakob Missia, za zdaj pa je edini Slovenec med kardinali Alojz Ambrožič, nadškof v Torontu.

Z orglicami po svetu

V teh dneh mineva leto dni od volitev v evropski parlament, na katerih je prvič sodelovala tudi Slovenija. Tedaj je največ glasov presenetljivo dobila lista Nove Slovenije z nosilcem Lojzetom Peterletom, ki je tako že leto dni evropski poslanec, uveljavil pa se je tudi kot odposlanec OVSE za države nekdanje Sovjetske zveze (v srednji Aziji). Kljub vsemu pa si nekateri v Sloveniji želijo Peterletove vrnitve v domovino, saj računajo, da bi lahko postal predsednik NSi in s svojim nastopom prinesel stranki nove glasove, podobno kot na evropskih volitvah, ko je z ljudskim pristopom (beri: orglicami) navduševal Slovence. Vprašanje pa je, ali takšen pristop zadostuje, saj je Peterle že kot predsednik SKD v preteklosti dosegel podoben izid, kot ga ima sedaj NSi. Čeprav je precej kritičen do dogajanja v lastni stranki, se za kandidacijo za predsednika stranke še ni odločil, saj naj ne bi imel motivacije. Mogoče tudi zaradi napadov, ki jih je bil deležen v času, ko je deloval v slovenski politiki.

Sporna nagrajenka

Med nedavnimi nagradami, ki jih je novinarjem, ki so se s svojim delom še posebej izkazali, ob svoji 100-letnici podelilo Društvo novinarjev Slovenije, je nagrado prejela tudi novinarka Ksenja Hahonina.

Nagrado, imenovano consortium veritatis/bratstvo resnice je prejela kot mlada novinarska debitantka, ki naj bi se posebej izkazala z drugačnim pristopom do tem, o katerih piše.

Kot je mogoče slišati v zadnjih dneh, pa Hahoninova nenavadnega pristopa ne uporablja samo pri pisanju, ampak tudi kadar želi priti do informacij za svoje članke. Tako naj bi v zadnjem času, ko v Mladini piše predvsem o političnih kriterijih, ki naj bi jih pri imenovanju ravnateljev imel šolski minister Milan Zver, večkrat klicala ravnatelje slovenskih šol in se jim predstavljala kot uslužbenka ministrstva za šolstvo. Od ravnateljev naj bi bila nato zahtevala, naj ji pomagajo spomniti se, za kakšne kadrovske menjave so se dogovorili. Ravnatelji, ki seveda niso vedeli, za kaj gre, naj bi bili samo debelo gledali in verjetno ne bi niti ugotovili, da ne gre za uslužbenko ministrstva, če se Hahoninova ne bi enkrat zmedla in priznala, da v resnici kliče z Mladine. Mogoče pa bodo v društvu novinarjev, če se bo to izkazalo za resnično, morali še enkrat razmisliti o tem, ali si Hahoninova res zasluži nagrado, ki se – prav ironično – imenuje nagrada resnice. Lažno predstavljanje namreč ni samo kaznivo dejanje, ampak tudi v nasprotju z novinarsko etiko.

**RADIO
ZELENI VAL**

93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

VSE NAJBOLJŠE ZA STO LET!

VESNA

🎬 František Čap 1953

PLES V DEŽJU

🎬 Boštjan Hladnik 1961

TISTEGA LEPEGA DNE

🎬 France Štiglic 1962

NA PAPIRNATIH AVIONI

🎬 Matjaž Klopčič 1967

RDEČE KLASJE

🎬 Živojin Pavlovič 1970

CVETJE V JESENI

🎬 Matjaž Klopčič 1973

NASVIDENJE V NASLEDNJI VOJNI

🎬 Živojin Pavlovič 1980

SPLAV MEDUZE

🎬 Karpo Godina 1980

RDEČI BOOGIE ALI KAJ TI JE DEKLICA?

🎬 Karpo Godina 1982

KRUH IN MLEKO

🎬 Jan Cvitkovič 2001

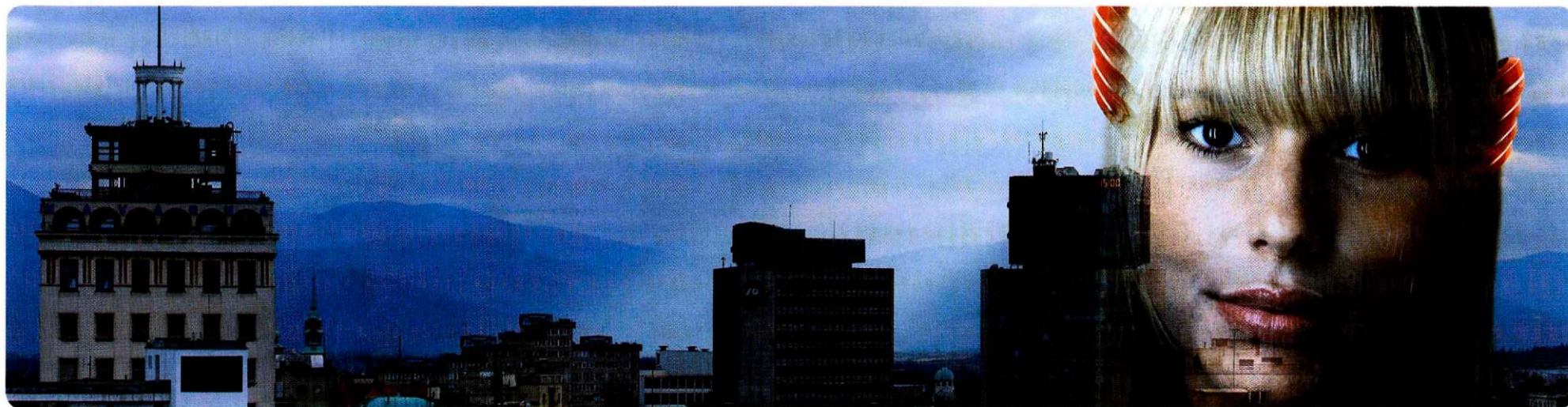

od 26. junija dalje deset nedelj
ob 20. uri na TV Slovenija 1

RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA

Kako hitro je življenje?

Agencija 41, design: LUKS Studio, foto: T. Gregorič, J. Piskot, Macej d.d., 1537 Ljubljana

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobitelov telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih audio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

